

ምሥጢር ሜሮን

ሜሮን ምንድን ነው?

ሜሮን፡- ቃሉ የግሪክ ሲሆን፤ ትርጉሙም ቅዱስ ቅብዕት፤ የተባረከ ሽቶ ማለት ነው። ልዩ ልዩ ሽቱነት ካላቸው ዕፅዋት ተቀምጦ ነጥሮም የሚወጣ ቅባት ነው። መደበኛው ግን በለሳን የተባለው የሽቱ እንጨት ነው።

ይህ በለሳን የተባለው የሽቱ እንጨት በይሁዳና በገሊላ ይልቁንም በኢያሪኮ የሚበቅል ሽታው ከሽቱ እንጨቶች ሁሉ የሚበልጥ ነው።

ሜሮን ከላይ በተገለጸው መሠረት ተቀምጦ ነጥሮ ከወጣ በኋላ በፓትርያርክና በሊቃነ ጳጳሳት ልዩ ጸሎት ይባረካል ይከብራል። ከዚህ በኋላ ከጥምቀት ቀጥሎ ለአዲስ አማኝ መንፈስ ቅዱስን ለሚቀበል ማረጋገጫ ማኅተም ሆኖ የሚሰጥ ምሥጢር ይሆናል።

ጥምቀቱን ፍጹም ለማድረግ ይህ ምሥጢር ወዲያው ከጥምቀቱ ቀጥሎ መፈጸም ይኖርበታል። ያለዚህ ምሥጢር ጥምቀት አይጸናም።

አመሠራረቱ

በዘመነ ብሉይ

ቅብዕ ሜሮን በአዲስ ኪዳን ኃይል አግኝቶ በጥምቀት ከእግዚአብሔር ዳግመኛ ለተወለዱ ሰዎች የመንፈስ ቅዱስ ማሳደሪያ የጥምቀቱ ማጽኛ ከመሆኑ በፊት በብሉይ ኪዳንም ለመንፈሳዊ አገልግሎት ይውል ነበር።

አባታችን ያዕቆብ ከወንድሙ ከኤሳው ተጣልቶ ከአጎቱ ከላባ ዘንድ ለመኖር ወደ ሶርያ ሲሄድ መሽቶበትና በመንገድ ላይ ድንጋይ ተንተርሶ ተኛ። ተኝቶ ሳለ ከምድር እስከ ሰማይ የተዘረጋ መሰላል ተተክሎ መላእክት ሲወጡበት ሲወርዱበት፤ በላዩ ላይ ዙፋን ተዘርግቶ ንጉሥ ተቀምጦበት ያያል። ሲነጋ «ይህች ቦታ የሰማይ ደጅ ናት» እዚህ ላይ የእግዚአብሔር ቤት ይሠራል። ብሎ ተንተርሶት ያደረውን ድንጋይ

፩. ኪዳን ወልድ ከፍሌ መዝገበ ቃላት ገጽ ፪፻፩፤ ትምህርተ ክርስትና ፪ኛ መጽሐፍ ገጽ ፩፻፩

፪. ኪዳን ወልድ ከፍሌ መዝገበ ቃላት ገጽ ፪፻፪

፫. ትምህርተ ክርስትና ፪ኛ መጽሐፍ

አንስቶ ሐውልት አድርጎ አቆመው። በላዩም ዘይትን አፈለሰበት። ዘፍ.፳፰፡፲-፳፻፱

ለዚህም ነው ዛሬ አንድ ሕንፃ ቤተ ክርስቲያን ተሠርቶ ካለቀ በኋላ በጳጳሳት አማካይነት በቅብዕ ሜሮን የሚከብረው። መሠረቱም የመጀመሪያውን ቤተ እግዚአብሔር የሰራው ያዕቆብ ነው።

ያዕቆብ የጳጳሳት፤ ዘይት የሜሮን፤ ድንጋይ የቤተ ክርስቲያን ምሳሌ ነው። በሌላም በኩል ያዕቆብ የካህናት፤ ድንጋይ የአሕዛብ፤ ዘይት የምሥጢር ሜሮን ምሳሌ ነው።

ያዕቆብ፡- እግዚአብሔር አምላክ አዳምን ፈጥሮ በልጅነት አክብሮ ነቢይ ካህን ንጉሥ አድርጎ ስለሾመው በአራት በወንጌል ሥርዐተ ክህነት እስኪወሰን ድረስ ከአዳም ጀምሮ እስከ ሙሴ የነበሩ አበው በበረከተ አበው ከእግዚአብሔር እየተሾሙ ትንቢትን ክህነትን መንግሥትን ከቅዱስ መንፈሱ እየተቀበሉ በነቢይነታቸው ያለፈውን የሚመጣውን ሲገልጡ ሲያስተምሩ፤ በካህንነታቸው መሥዋዕት ሲያቀርቡ ኖረዋል። አባታችን ያዕቆብም የዚህ በረከት ተካፋይ በመሆኑ ክህነትን ከእግዚአብሔር አምላክ ገንዘብ ማድረጉን ማስተዋል ይገባል። ለዚህም ነው ለዛሬዎቹ ለአዲስ ኪዳን ካህናት ምሳሌ የሆነው።

ድንጋይ - ያዕቆብ ሐውልት አድርጎ ያቆመው ድንጋይ ገና ባልተጠመቁ ባላመኑ አሕዛብ መመስሉም ከጌታ በተገኘው ትምህርት መሠረት ነው። በዘመነ ስብከቱ በትዕቢት ታጅለው የአብርሃም ልጆች ነን እያሉ ለሚመፃደቁት አይሁድ «አብርሃም አት አለን እንደምትሉ አይምሰላችሁ። ከእነዚህ ድንጋዮች ለአብርሃም ልጅ ሊያስነሳለት እግዚአብሔር ይችላል» ብሏል። ማቴ.፫፡፱። ድንጋይ ያላቸው ያላመኑት አሕዛብን ነው።

ዘይቱ፡- የምሥጢር ሜሮን ምሳሌ ነው። ቦታውን ያዕቆብ ዘይት አፍስሶ እንዳከበረው በቅብዕ ሜሮንም ጸጋ እግዚአብሔር ያድራል በልጅነት ጸጋም ተጠማቂው ይከብራል።

፡ መለከት መጽሐት ፫ኛ ዓመት ቀጥሮ ፪ ገጽ ፲፫ መጽሐ ጽድቅ ባህላ ሃይማኖት ገጽ ፩፻፲፮

የዚህን ቅዱስ ዘይት (ቅብዐት) አሠራርና አጠቃቀም ለሊቀ ነብያት ሙሴ ያስተማረው እግዚአብሔር ነው። «በቀማሚም ብልሃት እንደተሠራ ቅመም፤ የተቀደሰ የቅብዐት ዘይት ታደርገዋለህ፤ የተቀደሰ የቅብዐት ዘይት ይሆናል። የመገናኛውንም ድንኳን፤ የምስክሩንም ታቦት፤ ገበታውንም ዕቃውንም ሁሉ፤ መቅረቱንም የዕጣን መሠዊያውንም፤ ለሚቃጠል መሥዋዕት የሚሆነውንም መሠዊያና ዕቃውንም ሁሉ የመታጠቢያውን ላንና መቀመጫውንም ትቀባበታለህ። ሁሉንም ትቀድሳቸዋለህ። ቅድስተ ቅዱሳንም ይሆናሉ። የሚነካቸውም ሁሉ ይቀደሳል» ዘጸ.፴፥፳፪-፳፱።

በዚህ ቅዱስ ቅብዐት ተቀብተው የከበሩትን ንዋየ ቅድሳት የሚነካ ሁሉ ከብር ተላልፎለት እንደሚቀደስ ተገልጾአል።

በክህነት እንዲያገለግሉ አርንና ልጆቹም ለእግዚአብሔር የተቀደሱት በዚህ ቅዱስ ቅብዐት ነው። «በክህነትም ያገለግሉኝ ዘንድ አርንና ልጆቼን ቀባቸው፤ ቀድሳቸውም።» ዘጸ.፴፥፴፱።

ይህ ሥርዓት ቀጣይነት ያለውና ለትውልድ የሚተላለፍም መሆኑንም «ይህ ለልጅ ልጃችሁ የተቀደሰ የቅብዐት ዘይት ይሁንልኝ» በማለት አስገንዝቧል። ዘጸ.፴፥፴፩።

ይህ ቅብዐት እንደ ማንኛውም ዓይነት ተራ ቅብዐት አለመሆኑንና ማንም ሰው ሊሠራውና ሊጠቀምበትም የማይገባ መሆኑንም ሲያስረዳ «በሰው ሥጋ ላይ አይፍሰስ። እንደ እርሱም የተሠራ ሌላ ቅብዐት አታድርጉ፤ ቅዱስ ነው። ለእናንተም ቅዱስ (የተለየ) ይሁን። እንደ እርሱ ያለውን የሚያደርግ ሰው፤ በሌላም ሰው ላይ የሚያፈሰሰው ከሕዝቡ ተለይቶ ይጥፋ» ብሏል። ዘጸ.፴፥፴፪-፴፫።

ነገር ግን ከቤተ አርን የተወለደ በክህነት ያገለግል ዘንድ ቅዱሱን ቅባት ተቀብቶ ክህነትን ገንዘብ ያደርግ፤ ከቤተ ዳዊት የተወለደ ወንድ ደግሞ ቅዱሱን ቅብዐት ተቀብቶ መንግሥትን ገንዘብ ያደርግ ነበር።

በዘመነ ሐዲስ

በሉይ ኪዳን ለሐዲስ ኪዳን ጥላ በመሆኑ በብሉይ ኪዳን በምሳሌነት የተገለጡት በሐዲስ ኪዳን አማካኝ ሆነው እናገኛቸዋለን። በዘመነ ብሉይ የነበሩ አበው በቅዱስ ቅብዐት በረከተ እግዚአብሔርን ይቀበሉ እንደ

ነበር በዘመነ ሐዲስም በቅዱስ ቅብዐት ተቀብተው ምእመናን ጸጋ እግዚአብሔርን ይጎናጸፋሉ።

በዘመነ ኦሪት በመጠኑ ይሰጥ የነበረው የእግዚአብሔር ጸጋ በዘመነ ሐዲስ ግን ዓመቱ የምኅረት ዓመት በመሆኑ ጸጋ መንፈስ ቅዱስ በምልዐትና በስፋት የወረደበት ነው።

የጸጋ ሁሉ ምንጭ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከማረጉ በፊት ለደቀ መዛሙርቱ «እነሆም አባቴ የሰጠውን ተስፋ እኔ እልክላችኋለሁ። እናንተ ግን ከላይ ኃይል እስክትለብሱ ድረስ በኢየሩሳሌም ከተማ ቆዩ» በማለት ተስፋ ሰጥቶታቸው ነበርና። ሉቃ.፳፱፥፵፱። በዕለተ ጳጳረጤጦስ በሰጣቸው ተስፋ መሠረት የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ በእነርሱ ላይ ወርዱአል።

በሃምሳኛው ቀን በጽርሐ ጽዮን ላሉ የወረደላቸውን የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ እነርሱ ደግሞ በኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ አምላክነት አምኖ ለመጣው እጅን በመጫን ያሳድሩበት ነበር።

• «ይህንንም በሰሙ ጊዜ በጌታ በኢየሱስ ስም ተጠመቁ። ጳውሎስም እጁን በጫነባቸው ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ወረደባቸው» የሐዋ.፲፱፥፭-፮።

• «በኢየሩሳሌም የነበሩት ሐዋርያት የሰማርያ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቃል እንደተቀበሉ ሰምተው ጴጥሮስንና ዮሐንስን ሰደዱላቸው። እነርሱም በወረዱ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ይቀበሉ ዘንድ ጸለዩላቸው። በጌታ በኢየሱስ ስም ብቻ ተጠምቀው ነበር እንጂ ከእነርሱ በአንዱ ላይ ስንኳ መንፈስ ቅዱስ ገና አልወረደም ነበር። በዚያን ጊዜ እጃቸውን ጫነባቸው መንፈስ ቅዱስንም ተቀበሉ» የሐዋ.፰፥፲፱-፲፯።

በጥንተ ስብከት ምእመናን ገና ባልበዙበት ወቅት ሐዋርያት ጸጋ መንፈስ ቅዱስን በምእመናን ላይ ያሳድሩ የነበሩት በአንብሮተ እድ (እጅን በመጫን) ነበር። ዳሩ ግን የምእመናን ቁጥር ዕለት በዕለት እየጨመረና እጅን በመጫን የመንፈስ ቅዱስን ጸጋ ማሳደር አድካሚና ሁሉንም ለማዳረስ የማይቻል ሆኖ በመገኘቱ በአንብሮተ እድ ፋንታ በቅብዐ ሜርን ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ማሳደር አማራጭ የሌለው ሆኖ ተገኘ።

ሰለዚህ ሐዋርያት፤ ከሐዋርያት በኋላ የተነሱ የቤተ ክርስቲያን አባቶች ካጣመቁ በኋላ ሚሮን በመቀባት ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ማሳደር ጀመሩ።

በሚሮን ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ማሳደር በሐዋርያት ጊዜ እንደተጀመረ ሐዋርያው ዮሐንስ በመልእክቱ የገለጸው ማስረጃ ያስገነዝበናል። «እናንተም ከቅዱሱ ቅባት ተቀብላችኋል፤ ሁሉንም ታውቃላችሁ» ጆዮሐ.፪፥፳።

በሚሮን አማካይነት የሚሰጠውን የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ ማመልከት ነው። መንፈስ ቅዱስ ዕውቀትን የሚገልጽ መንፈስ ነው። ሰለዚህ እጅን በመጫን የመንፈስ ቅዱስን ጸጋ ማሳደር በተቀደሰ ቅባት (በሚሮን) ተተክቶ በቅድስት ቤተ ክርስቲያን ከሐዋርያት ዘመን ጀምሮ ሲሠራበት የኖረ ሥርዓት ነው።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም በቅብዑ ሚሮን ጸጋ መንፈስ ቅዱስ እንደሚሰጥ ሲያስተምር «በክርስቶስም ከእናንተ ጋር የሚያጸናንና የቀባን እግዚአብሔር ነው፤ ደግሞም ያተመን የመንፈሱንም መያዣ በልባችን የሰጠን እርሱ ነው» ብሏል። ፪ቆሮ.፩፥፳፩። ለኤፌሶን ክርስቲያኖች ሲጽፍላቸውም «ለቤዛም ቀን የታተማችሁበትን ቅዱሳን የእግዚአብሔር መንፈስ አታሳዝኑ» ብሏቸዋል። ኤፌ.፪፥፴።

ሚሮን ማኅተመ መንፈስ ቅዱስ ነው።

የሚሮን ጥቅም

ከላይ እንደተገለጸው ሁሉ ሚሮን ሀብተ መንፈስ ቅዱስን ለማስገኘት ከመንፈስ ቅዱስ ለመወለድ ማረጋገጫ ማኅተመ መንፈስ ቅዱስ ነው። ያለ ሚሮን ጥምቀት አይጸናም። ለዚህም ማስረጃ የሚሆኑን የሰማርያ ሰዎች ናቸው። በኢየሱስ ስም ብቻ ተጠመቁ እንጂ በእነርሱ በአንዳቸውም ላይ መንፈስ ቅዱስ አልወረደላቸውም ነበር። ዳሩ ግን ቅዱስ ጴጥሮስና ቅዱስ ዮሐንስ እጃቸውን ጭነው በጸለዩላቸው ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ወረደላቸው። የሐዋ.፳፥፲፱-፲፯።

እጅን በመጫን ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ማሳደር በቅብዑ ሚሮን የተተካ በመሆኑ ያለ ሚሮን ጸጋ መንፈስ ቅዱስ በተጠማቂው ላይ አያድርም። ቅብዓ ሚሮን በጥምቀት ክርስትና ጊዜ የሚደረግ ሥርዓት እንጂ

ከጥምቀት በኋላ ብዙ ዘመን ተቆይቶ የሚፈጸም አይደለም። ይህንንም በመጽሐፍ ቅዱስ አስረጅነት ማረጋገጥ ይቻላል።

- በበዓለ ሃምሳ በሐዋርያት ላይ የወረደውን የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ ያጤኑና ኋላም በቅዱስ ጴጥሮስ ስብከት ልባቸው የተነካው አይሁድ «...ምን እናድርግ?» ሲሉ ጠየቁ። ቅዱስ ጴጥሮስም «ንስሐ ግቡ፤ ኃጢአታችሁም ይሰረይ ዘንድ እያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ። የመንፈስ ቅዱስንም ስጦታ ትቀበላላችሁ» አላቸው። የሐዋ.፪፥፴፯-፴፰።

የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ የሚቀበሉት ወዲያው እንደተጠመቁ እንደሆነ ማረጋገጡን ልብ ይሏል። ሚሮንም ማኅተመ መንፈስ ቅዱስ ነው።

- «በጌታ በኢየሱስ ስም ተጠመቁ። ጳውሎስም እጁን በጫነባቸው ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ወረደባቸው» የሐዋ.፲፱፥፲፩።

ሚሮን እጅ መጫንን የተካ ሥርዓት በመሆኑ ዛሬም ካህናት እንዳጠመቁ ወዲያው ሚሮን መቀባት እንደሚኖርባቸው ከቅዱስ ጳውሎስ እንረዳለን። ተጠማቂው ሕፃን ሆነ ትልቅ መንፈስ ቅዱስ ለሁሉም አስፈላጊ ነው።

ለመንፈሳዊ እድገት ሆነ ለዘላለማዊ ድኅነት መንፈስ ቅዱስ ያስፈልገናል። እስከተሻለ ድረስ ቅብዑ ሚሮን እስኪያድጉ ማገናዘብ እስኪችሉ ተብሎ መጠበቅ የለበትም። በአንዳንድ እምነቶች ዘንድ ሕፃናት እስከ ፲፪ኛ ከዚያም በላይ ለሆኑ ዓመታት እንዲቆዩ ይደረጋል ይህ ግን መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም።*

የሚሮን አቀባብ

ሚሮን በጥምቀት ክርስትና ጊዜ የሚደረግ ሥርዓት ሲሆን አቀባቡም እንደሚከተለው ነው።

- ዲያቆኑ ተጠማቂው ትልቅ ከሆነ ራሱን ዝቅ አድርጎ (በአትሕቶ ርእስ) በእግዚአብሔር ፊት እንዲቆም ያዝዛል።
- ካህኑ ሚሮኑን ይዞ በተጠማቂው ላይ ይጸልያል።

* ትምህርተ ክርስትና ፲፱ መጽሐፍ ፲ጽ ፩፲፪

• ካህኑ ሚሮኑን በትእምርተ መስቀል አምሳል እያመሳቀለ መጀመሪያ ግራና ቀኝ ግንባሩ ላይ ይቀባል። ሁለት ቦታ ማለት ነው። ግንባሩን ሲቀባ በፊቱ ላይ እፍ ይልበታል።

ቀጥሎም «ቅብዐ ቅዱስ ዕቀብዐክ ለሱታፊ ሕይወት ዘላለም» እያለ ሁለቱን የአፍንጫውን በር፣ ሁለቱን ከፍፍር፣ ሁለቱን ጀሮዎቹን፣ ሁለቱን ዓይኖቹን፣ ደረቱንና ልቡን፣ ከመሐል ራስ እስከ ወገብ ያለውን፣ መሐል ጀርባውንና እንብርቱን ይቀበል።

ከዚያም «ዕቀብዐክ ለአምላክ መሢሕ በማጎተሙ ዘሊይትፈታሕ። አሜን።»

እያለ የቀኝ እጁንና የግራ እጁን፣ የእጆቹን መገናኛዎች፣ የቀኝ ትከሻውንና የግራ ትከሻውን፣ ማጅራቱን፣ አንገቱን፣ የቀኝና የግራ ክርኑን፣ የሁለት እጅ መዳፍ የውጭ ሁለት የውስጥ ሁለት ይቀባል።

እንደዚሁ «እቀብዐክ ቅብዐተ ቅዱስ ጳጳረመስ» እያለ

የእግር መገናኛዎችን (ዳሌ ወይም ሙላ)፣ የሁለት እግሩን ጉልበት፣ የሁለት እግሩን ጣቶች የውጭው ሁለት የውስጡን ሁለት ይቀባል።

በአጠቃላይ ሠላሳ ስድስት ሕዋሳቱን ቀብቶ ከፈጸመ በኋላ በተጠማቂው ላይ እጁን ጭኖ «ቡሩክ ኩን በበረከተ መላእክት ሰማያውያን» እያለ ይባርከዋል። ከዚያ በኋላ ተጠማቂው ነጭ ልብስ ይለብሳል። በራሱ ላይ አክሊል ይቀዳጃል።

የሚታይ አገልግሎት— የማይታይ ጸጋ

ምስጢረ ሚሮን የሚታይ አገልግሎት የማይታይ ጸጋ አለው። የሚታይ አገልግሎት የሚባለው ካህኑ ከላይ እንደተገለጸው ሠላሳ ስድስቱን ሕዋሳት ሲቀባ መታየቱ ሲሆን የማይታይ ጸጋ መባሉ ደግሞ በዚህ በሚታይ ቅብዐ የማይታይ የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ ማደሩ ነው።

ሚሮን መቀባት የሚችሉት ካህናት ብቻ ናቸው። በዘመን ብሉይም ሌላው ተራው ምእመን እንዳይጠቀምበት እግዚአብሔር ሕግ መሠራቱን ቀደም ተብሎ ተገልጿል። ዘጸ.፴፥፴፪። እግዚአብሔር የመረጣቸው ነቢያትና ካህናት ግን ሀብተ ክህነትና ሀብተ መንግሥትን ለማሳደር ይቀቡ ነበር። ዳሩ ግን ይህ አገልግሎት በእነርሱ ይፈጸም እንጂ ጸጋውን

በተቀባው ሰው ላይ ያሳድር የነበረው እግዚአብሔር ነው። ነቢዩ ሳሙኤል የዘይቱን ዕቃ በሳዎል ከራስ ላይ ካፈሰሰው በኋላ «በርስቱ ላይ አለቃ ትሆን ዘንድ እግዚአብሔር ቀብቶሃል» ማለቱ በእርሱ አማካይነት ሳዎልን ለእስራኤል ንጉሥ ይሆን ዘንድ የመረጠው እግዚአብሔር መሆኑን ማረጋገጡ ነው። ፩ሳሙ.፲፥፩።

ሳዎል ባላዘነው ጊዜ በእርሱ ምትክ ዳዊትን ሊያነግሰው ሲፈልግም «ይህ ነውና ተነስተህ ቀባው» ነበር ያለው። ሳሙኤልም የዘይቱን ቀንድ ወስዶ በወንድሞቹ መካከል ዳዊትን ቀባው። የሚታየው አገልግሎት የተፈጸመው በሳሙኤል ነው። የማይታየው ጸጋ እግዚአብሔር ይህን ምክንያት አድርጎ በዳዊት ላይ አደረበት። ፩ሳሙ.፲፮፥፲፪-፲፫።

ስለዚህ ሚሮን በሚታይ አገልግሎት የማይታይ ጸጋ የሚገኝበት ምስጢር ነው።

ምስጢረ ቀንዲል

«ከእናንተ የታመመ ማንም ቢኖር የቤተ ክርስቲያን ቀላውስትን ወደ እርሱ ይጥራ። በጌታም ስም እርሱን ዘይት ቀብተው ይጸልዳሉት። የእምነትም ጸሎት ድውዩን ያድናል። ጌታም ያስነሳዋል። ኃጢአትም ሠርቶ እንደሆነ ይሰረዳለታል» ያዕ.፭፥፲፱-፲፭።

ሐዋርያው ያዕቆብ ያስተማረው ይህ ሥርዓት በቤተ ክርስቲያን ቀንዲል በመባል ይታወቃል። በካህናት ጸሎትና ቡራኬ አንድ ሕመምተኛ ሰው በተቀደሰው ዘይት በመቀባት ከበሽታው የሚፈወስበትና ከኃጢአትም የሚነፃበት አገልግሎት ነው።

የዚህ ሥርዓት መስራች ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለመሆኑ ይህ ማስረጃ ያስርዳናል «አሥራ ሁለቱንም ወደ እርሱ ጦርቶ ሁለት ሁለቱንም ይልካቸው ጀመር፣ በርኩሳን መናፍስትም ላይ ሥልጣን ሰጣቸው» ማር.፮፥፮-፭።

ይህ ታዲያ መቼ ዘይት ቀብታችሁ አድኑ ይላል? የሚል ቢኖር የተላኩት ደቀ መዛሙርት ያደረጉት ከዚያው ዝቅ ብሎ ተጽፏልና እንመልከተው። «ወጥተውም ንስሐ እንዲገቡ ሰበኩ፣ ብዙ አጋንንትንም አወጡ፣ ብዙ ድውዮችንም ዘይት እየቀቡ ፈወሱአቸው» ማር.፮፥፲፫።

ደቀ መዛሙርቱ ዘይት እየቀቡ መፈወስን ከማን ተማሩት? ከጌታ ካላገኙት በስተቀር። ለዚህም ነው የምስጢረ ቀንዲል መስራች ጌታ ነው ያልነው።

* ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ገጽ ፵፪-፵፫

ቀንዲልም ሆነ ሚሮን ሁለቱም የተቀደሱ ቅብዑቶች ናቸው በሁለቱም በኩል ያለው ሥርዓት የሚፈጸመው በመቀባት ነው። ታዲያ ሁለቱን እንዴት መለየት ይቻላል?

የቀንዲልና የሚሮን ልዩነት

ሚሮን፡- የሚቀመመው (የሚወጣው) ከተለያዩ ሽቶነት ካላቸው ዕዕዋት ነው። መደበኛው ግን በለሳን ነው።

- በፓትርያርክና በሊቃነ ጳጳሳት ጸሎትና ቡራኪ የሚከብር ቅብዕ ነው።
- ጥምቀትን የሚያጸና፤ ማኅተመ መንፈስ ቅዱስ ነው።
- አዳዲስ ንዋዩ ቅድሳት ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲገቡ የሚከብሩበት የሚባረኩበት ነው።
- አዲስ ቤተ ክርስቲያን ሕንፃው ተሰርቶ ሲያልቅ የሚከብርበት ነው።
- የማይደገም ምሥጢር ነው።

ቀንዲል - ቅብዕ ቅዱስ እየተባለ የሚጠራ ከንፁሕ የወይራ ዘይት የሚወጣ ነው።

- በየጊዜው ለታመሙ ምእመናን የሚደረግ አገልግሎት በመሆኑ የሚደገም ሥርዓት ነው።
- ለጤነኞች ሳይሆን ለበሽተኞች ብቻ የሚደረግ ሥርዓት ነው።

የቀንዲል አፈጻጸም

- ይህ ቅብዕ በብልቃጥ ወይም ቀርነ ቅብዕ ሆኖ ከመንበር ይቀመጣል።
- በሽተኛው ምእመን ካህኑን በጠራ ጊዜ ካህኑ መጽሐፈ ቀንዲል ደግሞ የበሽተኛውን አካል በመስቀል ምልክት ይቀባል።

የሚቀቡት የአካል ክፍሎች-ግንባሩን ከሁለት ቦታ፤ ፊቱን ከሁለት ቦታ፤ አገጩን፤ ቀኝና ግራ እጁን፤ በውስጥም በውጭም፤ ሁለት እግሩን፤ ቢቻል ታላላቅ ሕዋሳቱን ሁሉ ያለዚያም ለጊዜው የሚያመው አካሉ ላይ ይቀባዋል።

* ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ገጽ ፩፻፺፩

ምሥጢረ ንስሐ

«ጻድቅ ሰባት ጊዜ ቢወድቅ ሰባት ጊዜ ይነሳል»

የሐሰት ምንጭ፤ የጥፋት አበጋዝ ዲያብሎስ በነገሠባት ዓለም እየኖሩ በኃጢአት ተሰናክዬ አልወድቅም ማለት ግብዝነት ነው። «ሰው ሆኖ የማይበድል እንጩት ሆኖ የማይጨስ የለምና።» ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም በመልእክቱ እንዲህ ብሏል። «ኃጢአት የለብንም ብንልራላችንን እናስታለን፤ እውነትም በእኛ ውስጥ የለም።» ፩ዮሐ.፩፥፭።

ክርስቲያን ግን በኃጢአት ሲወድቅ በንስሐ ፈጥኖ ይነሳል። አንድ ጊዜ ወድቄያለሁ ብሎ በኃጢአት ላይ ኃጢአት፤ በበደል ላይ በደል አይጨምርም። ለዚህም ነው «ጻድቅ ሰባት ጊዜ ቢወድቅ ሰባት ጊዜ ይነሳል» የተባለው።

የሰውን ድኅነቱን እንጂ ጥፋቱን የማይወድ መፍቀሬ ሰብእ እግዚአብሔር «ኃጢአተኛውም ካደረጋት ኃጢአት ሁሉ ቢመለስ፤ ትእዛዜንም ሁሉ ቢጠብቅ፤ ፍርድንና ቅን ነገርንም ቢያደርግ፤ ፈጽሞ በሕይወት ይኖራል እንጂ አይሞትም። የበደለው በደል ሁሉ አይታሰብበትም። በሠራው ጽድቅ በሕይወት ይኖራል።» በማለት ከኃጢአታችን ተመልሰን በጽድቅ መንገድ እንድንጓዝ ያስነገዝበናል። ሕዝ.፲፰፥፳፩-፳፫።

የርኅራኄ አባት፤ የመጽናናትም ሁሉ አምላክ የሆነ እግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ ከበደላቸው ተመልሰው የዘላለም ሕይወትን ይወርሱ ዘንድ «ንስሐ ግብ ኃጢአትም ዕንቅፋት እንዳይሆንባችሁ ከኃጢአታችሁ ሁሉ ተመለሱ። የበደላችሁበትን በደል ሁሉ ከእናንተ ጣሉ። አዲስ ልብና አዲስ መንፈስም ለእናንተ አድርጉ። የእስራኤል ቤት ሆይ ስለምን ትሞታላችሁ? የምዋቹን ሞት አልፈቅድምና...ስለዚህ ተመለሱና በሕይወት ኑሩ።» ይላል። ሕዝ.፲፰፥፴-፴፪።

ንስሐ ከእግዚአብሔር ጋር የምንታረቅበት፤ ከምት ወደ ሕይወት የምንሸጋገርባት ረቂቅ ድልድይ ናት። ለቸርነቱ ወሰን ለርኅራኄው መጠን የሌለው አምላካችን የባሕርያችንን ድክመት ያውቃልና በኃጢአት ተሰናክለን በምንወድቅበት ጊዜ ስለ ኃጢአታችን ተጸጽተን በድለናል ማረን ይቅር በለን በማለት አውቀን በድፍረት ሳናውቅ

በሰህተት ለሠራነው ኃጢአት ይቅርታን እንድንጠይቅና ወደ እርሱ እንድንመለስ የሠራልን ደገኛ ሥርዓት «ንስሐ» ናት።

ንስሐ በዝሙት ማጥ ገብቶ ይጻክር የነበረውን ዘማዊ ድንግል፣ ቋንጃ ሲቆርጥ፣ ደም ሲያፈስ የነበረን ወንበደ ንጹሕ የምታደርግ የእግዚአብሔር ልዩ በረከት ናት።

ከኃጢአት ሕይወት በሚመለሱ ሰዎች በሰማይ ያሉ ሠራዊተ መላእክት ሳይቀሩ ይደሰታሉ። «ንስሐ በሚገባ በአንድ ኃጢአተኛ በሰማይ ደስታ ይሆናል» ሉቃ. ፲፭፥፮።

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዘመነ ስብከቱ የንስሐን ጥቅም በምሳሌ ሲያስረዳ «አንድ ሰው ሁለት ልጆች ነበሩት። ከእነርሱም ታናሹ የአባቱን ገንዘብ ወስዶ ለዘዋሪ ለአዝማሪ በትና ባዶ እጁን ቀረ። ራሷና ጥም ሲፈራረቁበት የሚልሰው የሚቀምሰው ሲያጣ እሪያዎች ከሚበሉት አሰር ሊጠግብ ሞክረ።

ችግሩ ሲጠናበት በደስታ ይኖርባት የነበረውን የአባቱን ቤት አለበ። አባቱ አይጨክንብኝም ይቅርታ ብጠይቀው ይቅር ይለኛል። «አባቴ ሆይ በሰማይና በፊትህ በደልሁ ወደ ፊትም ልጅህ ልባል አይገባኝም። ከአገልጋዮችህ እንደ አንዱ ቁጠረኝ እለዋለሁ» ብሎ ወደ አባቱ ሄደ።

አባቱም የጠፋው ልጁን በሩቅ ባየው ጊዜ ደስ ተሰኘ። ርጦም አቀፈው። በመመለሱም ደስ ተሰኝቶ ከሁሉ የተሻለ ልብስ አልብሱት፤ ለእጁ ቀለበት፤ ለእግሩም ጫማ ስጡት፤ የሰባውን ፍሪዳ አምጥታችሁ እረዱት፤ ደስም ይበለን። ይህ ልጄ ሞቶ ነበርና ደግሞም ሕያው ሆኖአል። ጠፍቶም ነበር ተገኝቱአል። አለ። ሉቃ. ፲፭፥፲፩-፳፱።

ምሳሌው በኃጢአት ምክንያት ከአባታችን ከእግዚአብሔርና ከመኖሪያችን ከቤተ ክርስቲያን ለምንርቅ ክርስቲያኖች የተመለሰ ነው።

በንስሐ ወደ እግዚአብሔር ስንመለስ በኃጢአት ምክንያት ተገፈነው የነበረውን ጸጋ እግዚአብሔር መልሰን እንጎናጸፋለን። ሥጋውና ደሙን ለመቀበልም እንበቃለን።

ይቅር ባዩ አምላካችን በሠራነው ኃጢአት ሳይንቀንና ሳይጸየፈን በደላችንን ይቅር ብሎ በጸጋው ይጎበኘናል። «በኃጢአታችን ብንናዘዝ

ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከዓመፃም ሁሉ ሊያነጻን የታመነና ጸድቅ ነው» ፩ዮሐ. ፩፥፱።

«እንኪያስ እግዚአብሔር ለአሕዛብ ደግሞ ለሕይወት የሚሆን ንስሐን ሰጣቸው» እንደ ተባለው የሐዋ. ፲፩፥፲፰። በኃጢአት ምክንያት ምዉት ለሆኑት ሁሉ ንስሐ ያሻቸዋል- ሕይወትን ያገኙ ዘንድ።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «አስቀድሜ በደማስቆ ላሉት በኢየሩሳሌምም በይሁዳም አገር ሁሉ ለአሕዛብም ንስሐ ይገቡ ዘንድና ለንስሐ የሚገባ ነገር እያደረጉ ወደ እግዚአብሔር ዘወር ይሉ ዘንድ ተናገርሁ» በማለት ንስሐን እንደሰበከ አስገንዝቦናል። የሐዋ. ፳፮፥፳።

የእግዚአብሔር ፈቃድና ትዕዛዝ በበደላችን እንዳንጠፋ ንስሐም እንድንገባ ነው። «እንግዲህ እግዚአብሔር ያለማወቅን ወራት አሳልፎ አሁን በየቦታቸው ንስሐ ይገቡ ዘንድ ሰውን ሁሉ ያዛል» የሐዋ. ፲፯፥፴።

ቀድሞ በኃጢአት እግዚአብሔርን ያሳገኑ የነበሩ ሰዎች ወደ ማገበረ ምእመናን የሚቀላቀሉት በንስሐ ነው። «አምነውም ከነበሩት እጅግ ብዙ ሰዎች ያደረጉትን እየተናዘዙና እየተናገሩ ይመጡ ነበር» የሐዋ. ፲፱፥፳።

ከላይ እንደተጠቀሰው ሰዎች የቀደመ በደላቸውን በመናገር ንስሐ ሊገቡ ይገባቸዋል። መጥምቁ ዮሐንስ የንስሐ ጥሪ ጩኸት እያሰማ ከምድረ በዳ በመጣ ጊዜ በኢየሩሳሌምና በዮርዳኖስ ዙሪያ ያሉ ሰዎች ሁሉ ኃጢአታቸውን እየተናዘዙ በዮርዳኖስ ወንዝ ከእርሱ ይጠመቁ ነበር። ማቴ. ፫፥፯።

ከዚህም የምንገነዘበው ንስሐ ስንገባ ኃጢአታችንን ሥልጣን ከህነት ላላቸው ሰዎች መናዘዝ እንዳለብን ነው።

የጥበብ ሰው ሰሎሞን «ኃጢአቱን የሚሰውር አይለማም፤ የሚናዘዝባትና የሚተዋት ግን ምሕረትን ያገኛል» በማለት ኃጢአታችንን ለካህን መንገርና ከዚያም በኋላ ኃጢአትን መተው እንደሚገባ አስረድቷል። ምሳሌ. ፳፰፥፲፫።

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ለካህናት ንስሐን የመቀበልና ኃጢአትን የማስተሥረይ ሥልጣን እንደሰጣቸው ሲያረጋግጥልን «ኃጢአታቸውን ይቅር ያላችኋቸው ሁሉ ይቀርላቸዋል የያዛችሁባቸው ተይዘባቸዋል» ብሏል። ዮሐ. ፳፥፳፫።

ይህ ሥልጣን ደግሞ ለሐዋርያት ብቻ ሳይሆን እስከ ዕለተ ምጽአት ድረስ ለሚሾሙ ካህናት የተነገረ ነው። ጌታ ለሐዋርያቱ «እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ከእናንተ ጋር ነኝ» ማለቱም ይህን ሲያስገነዝብ ነው።

በጥምቀት የሥላሴ ልጆችን ላገኘንና በስሙ ለምንጠራ ሁሉ «እንግዲህ ከወዴት እንደ ወደቅህ አሰብ! ንስሐም ግባ። ንስሐም ባትገባ መቅረዝህን ከስፍራው እወስዳለሁ» በማለት ጌታ ያሳስብናል። ራእይ.፪፥፭-፮።

እንዲሁም ልቦናችን በኃጢአት ወይም በኑፋቄ ለጠመመውም «ቅና ንስሐም ግባ» በማለት የጠመመው ልቦናችንን በንስሐ እንድናቀና ያስገነዝበናል። ራእይ.፫፥፲፱።

ድኅነት ንስሐ በመግባት ካለፈ ጥፋትም በመመለስ የሚገኝ ነው። የጠፋው ልጅ ወደ አባቱ የተመለሰውና አጥቶት የነበረውን የአባቱን ፍቅርና ቸርነት ያገኘው ባለፈው ስህተቱ ተጸጽቶ ንስሐ በመግባቱ ነው።

በሰማይ ያሉ ቅዱሳን መላእክት ታላቅ ደስታ የሚያደርጉት ንስሐ በሚገባ ሰው ነው። በሽተኛ የሆነ ሰው ሁሉ መድኃኒት ያስፈልገዋል። በኃጢአት ደዌ ለተመታ ሰውም ንስሐ አማራጭ የሌለው መድኃኒትና የድኅነት በር ነው።

ምሥጢረ ተክሊል

ተክሊል የግቢ ሥርዓት፣ ቃል ኪዳን፣ ካህናት በመርዓዊና በመርዓት ላይ የሚፈጽሙት የሕግ ጋብቻ ሊፈርስ የማይችል ማለት ነው።* ይኸውም ፍጹም ክብርን የሚያጎናጽፍ ነው። መልካም ሚስት ለባልዋ ዘውድ ናት እንደ ተባለው ባል በሚሰቱ የክብር አክሊልን የሚቀዳጅበት መንፈሳዊ አገልግሎት ነው።

ይህ ሥርዓት ያለ ቅዱስ ቁርባን አይፈጸምም። ሁለቱን ተጋቢዎች አንድ የሚያደርጋቸው የጌታ ሥጋውና ደሙ ነውና። ስለዚህ የሥርዓት ተክሊል ፍጻሜ ጸሎተ ቅዳሴ ነው። በመሆኑም መሸሮች ሥጋውን ደሙን ይቀበሉ ዘንድ ይገባል።

ጋብቻ መቼ ተጀመረ?

ጋብቻ የተጀመረው በመጀመሪያዎቹ ሰዎች በአዳምና በሔዋን ነው። የጋብቻ መሥራችም ልዑል ባሕርይ አምላክ እግዚአብሔር ነው። የአዳምን ብቸኝነት የተመለከተ አምላክ «ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም አይደለም። የሚመቸውን ረዳት እንፍጠርለት።» በማለት ከአዳም ጎን አንዲት አጥንት ወስዶ ሔዋንን ፈጠራት። ዘፍ.፪፥፲፭-፳፪።

አዳምም ሚስት ትሆነው ዘንድ የተፈጠረችለትን ሔዋንን ወደዳት። «ይህች አጥንት ከአጥንቴ ናት፤ ሥጋም ከሥጋዬ ናት። እርስዋ ከወንድ ተገኝታለችና ሴት ትባል» አለ። ዘፍ.፪፥፳፫።

አዳም ሚስቱ ሔዋንን የአጥንቴ ፍላጭ፣ የሥጋዬ ቁራጭ በማለቱ ባልና ሚስት አንድ አካል መሆናቸውን ተናግሯል። ይህ መሠረት ሆኖ ዛሬም ሰው አባቱንና እናቱን ያተዋል፤ ከሚስቱም ጋር ይተባበራል። ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ። በአንድ ጣሪያ ስር ይኖራሉ። ዘፍ.፪፥፳፬።

ጋብቻ ቅዱስ ነው

በመጀመሪያው ምዕተ ዓመት የተነሱ «ግናስቲኮች» የሚባሉ መናፍቃን ጋብቻ የሰይጣን ሥራ ነው። በዚህ ዓለም መውለድ መራባት ኃጢአት ማብዛት ነው። እያሉ ያስተምሩ ነበር።*

የእነዚህን መናፍቃን የክህደት ትምህርት ቅዱስ ጳውሎስ ሲነቅፍ «በገዛ ጎሊናቸው እንደሚቃጠሉ ደንገዝው እነዚህ ውሸተኞች መጋባት ይከለክላሉ» ብሏል። ፩ጢሞ.፬፥፫።

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በመዋዕለ ትምህርቱ ስለ ጋብቻ ቅዱስነት አስተምሯል። በአካል በሠርግ ሴት በመገኘትም ጋብቻን ባርኳል። ማቴ.፲፱፥፫-፮። ዮሐ.፪፥፩-፲።

ስለዚህ ጋብቻን ርኩስ አድርገው የሚያስተምሩ ሁሉ ከክርስቶስ አፀደ ወይን ከቤተ ክርስቲያን የተለዩ ናቸው።

* ኪዳን ወልድ ከፍለ መዝገበ ቃላት ገጽ ፪፻፴፱

* የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ ገጽ ፶፮

የጋብቻ ዓላማ

ጋብቻ ሦስት ዓበይት ዓላማዎች አሉት። እነዚህም፡-

፩. መረዳዳት - ከአንድ ብርቱ ሁለት መድኃኒቱ ይላሉ አበው። ለመደጋገፍ፣ አንዱ ሲደክም ሌላው እንዲያበረታ ከአንድ ሁለት መሆን የተሻለ ነው። ሁሉን የሚያውቅ አምላካችን እግዚአብሔር «ሰው ብቻውን ሊኖር አይገባውምና የምትረዳው እንፍጠርለት» ማለቱ የሰውን የባሕርይ ድክመት በማወቁ ነው። ዘፍ.፪፥፲፭።

፪. ዘር መተካት - ትውልድ ያልፋል፡- ትውልድ ይተካል፡- ሁሉም የተወሰነለትን የዕድሜ ገደብ ሲጨርስ ይጓዛል። አሮጌው ያልፋል አዲሱ ይመጣል። ይህ የሕይወት ሒደት ቀጣይነት እንዲኖረው ዘር መተካት ያስፈልጋል። ፈጣሪ ኩሉ ዓለማት እግዚአብሔርም «ብዙ ተባዙ ምድርን ሙሉአት» ያለው ዘር መተካት እንደሚገባ ሲያስገነዝብ ነው። ዘፍ.፩፥፳፭። ዘር የሚተካው ደግሞ በየሚዳው ካገኙት ጋር በመዝለል አይደለም። ሰው ከቡር ፍጥረት እንደ መሆኑ በሥርዓት ይመራ ዘንድ ሕግ ተሰጥቶታል። ይህ ዘር የመተካት ሥርዓት ቅዱስ ጋብቻ ነው።

፫. ከዝሙት መጠበቅ - ሰዎች ለአቅመ አዳምና ለአቅመ ሔዋን ሲደርሱ ሥጋዊ ፍትወት ይፈታተናቸዋል። ስለዚህ በዝሙት ማጥ እንዳይወድቁና ሰውነታቸውን እንዳያረክሱ በቅዱስ ጋብቻ መወሰን ይኖርባቸዋል። ኮከበ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ጳውሎስ «ስለ ዝሙት ጠንቅ ለእያንዳንዱ ለራሱ ሚስት ትኑረው፣ ለእያንዳንዱ ደግሞ ለራሱ ባል ይኑራት» በማለት ያስተማረው ለዚህ ነው። ፩ቆሮ.፯፥፪።

ቅድመ ጋብቻ ሊጤኑ የሚገባቸው ነገሮች

- ሃይማኖት ለሁሉ ነገር መሠረት ነው። በጋብቻ ሕይወት በአንድ ላይ ለመኖር የተጫጩ ሁለት እጮኞች በሃይማኖት፣ በዓላማ አንድ ሊሆኑ ይገባል። (ዘኢቂያ ፫፻)
- ከጋብቻ በፊት ማለትም በእጮኝነት ዘመን፣ ስለ ወደፊት ሕይወታቸው ከመመካከር ውጪ ምንም ዓይነት ግንኙነት ሊያደርጉ አይገባም።
- መተጫጫቸው በእነርሱ ፈቃድ ላይ የተመሠረተ ቢሆንም የንስሐ አባታቸውና ቤተሰብ ሊያውቀው ይገባል።

• የተጫጫዎቹ እድሜ የሴትዋ ከ፲፮ ዓመት በላይ የወንዱ ደግሞ ከ፳ ዓመት በላይ ሊሆን ይገባል።፩

• ተጫጫዎቹ ስለ ሃይማኖታቸውና፣ ስለ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓት ከጋብቻቸው በፊት ሊማሩ ሊያውቁ ይገባቸዋል።

ከጋብቻው ቀን አስቀድሞ ቃል ኪዳናቸውን በቤተ ክርስቲያን ይፈጽማሉ። ሙሽራውና ሙሽራይቱ ከዘመዶቻቸው ጋር በቤተ ክርስቲያን ተገኝተው ለቃል ኪዳን በተሰጠው ሕግ መሠረት የቀለበቱን ሥነ ሥርዓት ያደርጋሉ። በመተጫጫት የሰጡትንም የፈቃድ ቃል በመሐላ ያጸናሉ።

ሥርዓተ ተክሊል

• ተክሊሉ በሚደርስበት ቀን ሙሽሮች ከዘመዶቻቸው ጋር ወደ ቤተ ክርስቲያን ይሄዳሉ። ሙሽራውና ዘመዶቹ በሰሜናዊ ማዕዘን ሙሽራይቱና ዘመዶቹ በደቡባዊ ማዕዘን ሥፍራ ሥፍራቸውን ይዘው ይቆማሉ።

• በቤተ መቅደሱ ፊት ለፊት ባለው (ዐውደ ምሕረት) (ቅድስት) ላይ ሊቀ ዲያቆናቱ ሙሽራውና ሙሽራይቱ ሥርዓተ ተክሊል የሚፈጽሙበትን ምንጣፍ አንጥፎ ለሁለቱ የሚሆን መቀመጫ እንዲሁም አንድ ጠረጴዛና ሙሽሮቹ አንድ ሆነው የሚለብሱትን መጉናጸፊያ፣ የሚቀቡትን ቅዱስ ቅባት፣ የሚያቀዳጁዋቸውን አክሊላት ያዘጋጃል።

• ቀጥሎ ካህናቱ ሥርዓተ ተክሊሉን ማድረስ ይጀምራሉ።

ሙሽሮች በቃል ኪዳናቸው ጊዜ ቀለበት ያደርጋሉ። ወንድ በሴትዋ ጣት ላይ ያጠልቅላታል፤ ሴትዋ ደግሞ በወንድ ጣት ላይ ታጠልቅላታለች። ይኸውም የቃል ኪዳንና የሃይማኖት ምልክት በመሆኑ ነው።

በራሳቸው ላይ የሚቀዳጁት አክሊል የክብራቸው ምሳሌ ነው። አንድ መጎናጸፊያ መጎናጸፋቸው አንድ አካል ለምታደርጋቸው ጸጋ መብቃታቸውን የሚያስረዳ ነው።፪

፩. ፍት.፲፱ አንቀጽ ፳፻ ምዕራፍ ፫

፪. ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ገጽ ፻፳፱ ፍ ፻፲፱

ድገረ ጋብቻ

- ባልና ሚስት አንድ አካል ከሆኑ በኋላ በሀሳብ፣ በዓላማ ሊለያዩ አይገባም። በመካከላቸው ጊዜያዊ ጠብ ቢፈጠር እንኳን አላት ሆኖ የመጣውን ሌላው ውኃ ሆኖ ማብረድ ይገባል። በተለይ ሚስት ባልዋ ከውጭ ተበላጭቶ የመጣበት ነገር ካለ እርስዋ ብስጭቱን የሚረሳበትን መንገድ መፍጠር እንጂ ተጨማሪ ፈተና ሆኖ ልትቀርብ አይገባትም።
- ባል ለሚስቱ የሚገባትን ሁሉ ያደርግላት ዘንድ ይገባዋል። እንዲሁም ሚስት ለባልዋ የሚገባውን ሁሉ መጠበቅ፣ ማድረግ ይኖርባታል። እርሱ የሚጠላውን ማድረግ የለባትም። እርሱም እርስዋ የሚጠላውን ማድረግ አይኖርበትም። የመከባበር ሕይወት ሊኖራቸው ይገባል። ፩ቆሮ.፯፥፫።
- ሚስት በአካልዋ ልታዝ አትችልም። በሥጋዋ ላይ ሥልጣን የላትም፣ ሥልጣን ለባልዋ ነው። እንዲሁም ባል በአካሉ ሊያዝ አይችልም፣ በዝነ ሥጋው ላይ ሥልጣን። የለውም ሥልጣን ለሚስቱ ነው። ፩ቆሮ.፯፥፱።
- ለጾምና ለጸሎት ከተወሰነ ጊዜ በስተቀር ባልና ሚስት ተለያይተው ሊኖሩ አይገባም። በአንድ ጣሪያ ሥር ተጠልለው ሊኖሩ እንጂ ሊለያዩ አልተጋቡምና። ሰይጣን መለያየታቸውን ምክንያት አድርጎ እንዳይፈትናቸው በአንድነት ሊኖሩ ይገባቸዋል። ፩ቆሮ.፯፥፭።
- መከባበር የፍቅር መሠረት ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት ሊከባበሩ አንዱ ለሌላው ሊታዘዝ ይገባል። ቤተ ክርስቲያን ለክርስቶስ እንደምትታዘዝ ሚስትም ለባልዋ መታዘዝ ይገባታል። እንዲሁም ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን እንደ ወደዳት ራሱንም ለሞት አሳልፎ እንደ ሰጠላት እንደዚሁም ባል ለሚስቱ ሕይወቱን አሳልፎ እስኪሰጥላት ድረስ ሊወዳት ይገባል። ኤፌ.፩፥፳፭-፳፯፤ ፩ጴጥ.፫፥፭።

መፋታት ይቻላልን?

እግዚአብሔር አንድ ያደረገውን ሰው ሊለያይ አይገባውም እንደ ተባለ ባልና ሚስት በሥጋወደሙ አንድ ከሆኑ በኋላ የተገባቡትን ቃል ኪዳን አፍርሰው ሊለያዩ ወይም ሊፋቱ አይገባቸውም። ለመለያየት

የሚያስችል ምክንያት ካልገጠመ በስተቀር። ባልና ሚስትን ሊለያዩ የሚችሉ ምክንያቶች ከሁለት አንዱ በዝሙት የተያዘ እንደሆነ። እንደዚሁም በመካከላቸው የሃይማኖት ልዩነት የተፈጠረ እንደሆነ ነው። ከዚህ ውጭ ግን ሰነፈች፣ መከነች፣ ጠቆረች፣ ደኸየች በሚሉ ተልካኝ ምክንያቶች መፋታት አጥብቆ የተከለከለ ነው።

ይህን አንቀበልም ብለው ቢለያዩ እንኳን ወይ መታረቅ አለባቸው። አንታረቅም ካሉ ግን በየራሳቸው ንጽሕናቸውን ጠብቀው ማለትም ከዝሙት ርቀው ለብቻቸው መኖር አለባቸው እንጂ ሌላ እንዲያገቡ ቤተ ክርስቲያን አትፈቅድላቸውም። ፩ቆሮ.፯፥፲-፲፩።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «በሚስት ታሥረህ እንደሆንህ መፋታትን አትሻ» ብሏል። ፩ቆሮ.፯፥፳፯። እንዲሁም መለያየት ! መፋታት እንደማይገባ ሲያስገዝብ «ሴት ከባልዋ አትለይ። ወንድም ከሚስቱ አይለይ። ሁላችሁም በጌታችን ትእዛዝ አንድ ሆናችሁ ኑሩ» ብሏል። ፩ቆሮ.፲፩፥፲፩።

ነቢዩ እግዚአብሔር ሚልኪያስም «የሕፃንነት ሚስትህን አትፍታ» በማለት የመጀመሪያ ሚስትን አገኘሁ፤ ብሎ ሌላ ሽቶ መፍታትና ሌላ ማግባት ከእግዚአብሔር መጣላት መሆኑን ያስተመራል። ሚል.፪፥፲፱-፲፯።

ድጋሚ ጋብቻ ይፈቀዳልን?

ከላይ እንደተገለጸው ለፍቺ ምክንያት የሚሆኑ ነገሮች የተወሰኑ ናቸው። እነዚህም የሃይማኖት ልዩነት መፈጠርና ከሌላ አካል ጋር በዝሙት መውደቅ ናቸው።

ከባልና ሚስት አንዱ ሃይማኖቱን ቢለውጥ ያልለወጠው ወገን በቤተ ክርስቲያን አባቶች ያስመክራል። ነገር ግን ለዋጩ ክፍል ልቡን እንደ ፈርአን አደንድኖ በፍጹም አልመለስም ካለ ፍቺው በቤተ ክርስቲያን አባቶች ይጻፍል። ሃይማኖቱን የጠበቀው ያልጠበቀው እንደሞተ ተቆጥሮ ለብቻዩ መኖር ያቅተኛል ካለ ንጽሕናዋን የጠበቀችውን በሕገ ቤተ ክርስቲያን ያገባል።

በሌላም በኩል ሁለተኛ ጋብቻ የሚፈቀደው በዝሙት ምክንያት ሚስቱን ወይም ባልዋን ለፈታች ወይም ለፈታ ነው። ቃል ኪዳን

የጠበቀው ክፍል ለቤተ ክርስቲያን ነግሮ ለብቻው መኖር የሚያቅተው ከሆነ ንጽሕናዋን የጠበቀችውን በዝሙት ምክንያት ያልተፈታችውን ያገባ ዘንድ ወይም ታገባ ዘንድ ይፈቀድለታል (ይፈቀድላታል)።

በተጨማሪም ከሁለት አንዱ በሞት ቢለይ በሕይወት የቀረው ቀሪውን ጊዜ በብቸኝነት ማሳለፉ ይከብደኛል ካለ በቤተ ክርስቲያን ሥርዓት ተወስኖ ያለውን ያገባ ዘንድ ተፈቅዶለታል። ፩ቆሮ.፯፥፴፱።

ሁለተኛ ጋብቻ በሥጋ ወደሙ ይከናወናል እንጂ ሥርዓተ ተክሊል አይደረግም።

ምሥጢረ ክህነት

የክህነት ትርጉም

ካህን የሚለው ቃል በቁሙ ሲተረጎም ቁስ፣ ጳጳስ፣ የእግዚአብሔር አገልጋይ፣ የሕዝብ መሪ፣ አስተማሪ፣ መንፈሳዊ አባት ማለት ነው።፩

ክህነት የሚለው ደግሞ ተክህነ ከሚለው ቃል የወጣ ሲሆን፣ ካህን ነት፣ ተክኖ ማገልገልን፣ መንፈሳዊ ሹመት መቀበልን ያመለክታል።፩

ክህነት በክርስቶስ አምኖ ለተጠመቀ ሁሉ የሚታደል መንፈሳዊ ሹመት ሳይሆን በፈቃደ እግዚአብሔር ለዚህ አገልግሎት ተመርጠው በአንብሮተ እድ በጳጳሳት አማካይነት ለተሾሙ ብቻ የሚሰጥ ነው። እንዳንድ የፕሮቴስታንት እምነት ተከታዮች ግን ሁሉም ክርስቲያን ካህን ነው የሚል መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የሌለው የስህተት ትምህርት ያስተምራሉ።

በቅዱስ መጽሐፍ ተዘግቦ እንደምናገኘው ማንኛውም ምእመን ካህናት ሊሠሩት የሚገባውን ሥራ መሥራት አይገባውም። ክህነት ተሹሞ በእግዚአብሔር ፊት ቁሞ ማገልገል ስለራሱና ስለ ሕዝብ መሥዋዕትና ጸሎት ማቅረብ፣ መባረክ፣ መቀደስ፣ ማጥመቅ፣ ማቁረብ የመሳሰሉትን መፈጸም የሚገባው ካህን ብቻ ነው።

፩. ኪላነ ወልድ ክፍሌ መዝገበ ቃላት ገጽ ፭፻፳፮
፪. ኪላነ ወልድ ክፍሌ መዝገበ ቃላት ገጽ ፭፻፳፮

በዘመነ ብሉይ

እግዚአብሔር አምላክ አዳምን ፈጥሮ በልጅነት አክብሮ ነቢይ፣ ካህን፣ ንጉሥ አድርጎ ስለ ሾመው በኦሪት በወንጌል ሥርዓት እስኪወሰን ድረስ ከአዳም ጀምሮ እስከ ሙሴ የነበሩ አበው በበረከተ አበው ከእግዚአብሔር እየተሾሙ ትንቢትን፣ ክህነትን፣ መንግሥትን ከቅዱስ መንፈሱ እየተቀበሉ በነቢይነታቸው ያለፈውን- የሚመጣውን ሲገልጡ ሲያስተምሩ፣ በካህንነታቸው መሥዋዕት ሲያቀርቡ ኖረዋል።፩

ካህን መባል በኦሪት ከመገለጹ በፊት የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌ የወንጌል ሥርዓተ ቀርባን መምህርና ሰባኪ የብዑዓን ሐዋርያት መሪና ፊታውራሪ ሆኖ በቀራንዮ ሊያገለግል ታላቁ ካህን ሊቀ ካህናት ኢየሱስ ክርስቶስ ከመምጣቱና ለመሥዋዕት ከመቆሙ በፊት ቤተ መቅደሱን ሊጠብቅ ንዋያት ቅድሳት፣ ጸምን፣ ጸሎትን፣ ተባሕትዎን፣ ድንግልናንና ከዊነ ሰማዕትን ሊያዘጋጅ ከእግዚአብሔር ተመርጦ የተላከው በታማኙ ሽማግሌ በሴም አማካይነት ለእግዚአብሔር የተሾመው ካህን መልክጺ ይቅ ነው። ዘፍ.፲፬፥፲፰-፳፫። መዝ.፩፻፲፥፱።፩

መዓረገ ክህነቱ ምጡቅ፣ ምስጢረ ክህነቱ ረቂቅ ለሆነው መልክጺ ይቅ የሌዋውያን አባት አብርሃም ሌዊ ገና በወገቡ ሳለ በረከተ ገጽ እጅ መንሻ አቀረበለት። ዐሥራት አወጣለት። ካህኑ መልክጺ ይቅም ኅብስተ አኩቴቱን፣ ጽዋዐ በረከቱን ባርኮ ቀድሶ በመስጠት ከቁርባነ ኦሪት ልዩ የሆነችውን ከመሥዋዕተ እንስሳ የከበረችውን ቁርባን ወንጌል ከሰበከለት በኋላ አብርሃምን ባረከው። ዕብ.፯፥፩-፲፱።

የእምነት አባት አብርሃምም ይህን ታላቅ በረከት ተቀብሎ ዘንባባ ይዞ በዓለ እግዚአብሔርን አከበረ። እንስሳት በመሠዋት የክህነትን ሥራ ይሠራ ዘንድ መዓረገ ክህነትን እግዚአብሔር የፈቀደለት በረከቱን ከታላቁ ካህን መልክ ጺ ይቅ በተቀበለበት ቀን ነው። ዘፍ.፲፱፥፳፩-፳፱። ዘፍ.፲፭፥፩-፲፱።

ሙሴ ለአሮንና ለአልሐዛር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሐዋርያት ሥልጣን ክህነት ከመስጠታቸው በፊት ክህነትን በመምህራን ቡራኪ ከመንፈስ ቅዱስ ለማግኘትና ለመሾም መሠረቱና መጀመሪያው መልክ

፩. የኢትዮጵያ እምነት በሦስቱ ሕግጋት ገጽ ፳፱
፪. የኢትዮጵያ እምነት በሦስቱ ሕግጋት ገጽ ፳፱

ጼዴቅ አብርሃምን የባረከበት አብርሃም ከመልክ ጼዴቅ የተባረከበት ያ በሩክ ሰዓት ነው።*

ከቀደሙት አበው ተያይዞ በመጣው ሥርዓት መሠረት ሊቀ ነብያት ሙሴ ከእግዚአብሔር በታዘዘው መሠረት ከእስራኤል ልጆች መካከል አሮንና ልጆቹን በክህነት እግዚአብሔርን እንዲያገለግሉ ለይቷል። «አንተም ወንድምህን አሮንን ከእርሱም ጋር ልጆቹን ከእስራኤል ልጆች መካከል ለይተህ ካህናት ይሆኑልኝ ዘንድ ወደ አንተ አቅርብ» ዘጸ.፳፭፥፩።

በዚህ መሠረት ከነገደ እስራኤል የሌዊ ነገድ ለክህነት ተመርጠው በዘመነ አሪት የእግዚአብሔርን ቤት ያገለግሉ ነበር። ለክብረ እግዚአብሔር ሲባል ያደርጉት የነበረው ልብስም ለየት ያለ በወርቅና በሰማያዊ በሐምራዊም በቀይም ግምጃ የተፈተለ ከጥሩ በፍታ በብልህ ሠራተኛ የተሠራ ነበር።

ከሌላው ምእመን የተለየም አገልግሎት ነበራቸው። ሌላው ሕዝብ ሊነካው ሊሰራው የማይገባውን እነርሱ ብቻ ያከናውኑ ነበር። ዳሩ ግን ክህነትን ገንዘብ ሳያደርጉ ማለትም ሳይሾሙ በትዕቢት ሳይገባቸው ካህናት ብቻ ለፈጸሙት (ሊነኩት) የሚገባቸውን ፈጽመው ወይም ነክተው የእግዚአብሔር ቁጣ በእነርሱ ላይ የነደደችና የተቀሰፉ በቅዱስ መጽሐፍ ታሪካቸው ተመዝግቦ ይገኛል።

ሳይገባቸው ጥናውን ይዘው እጣን እናጥናለን ያሉት ዳታንና አቤሮን መሪት አፍዋን ከፍታ ውጣቸዋለች። በዚህም ሳይገባቸው ማለትም ክህነት ሳይሾሙ በትዕቢት ካህናት ነን ብለው ለሚነሱና የክህነትን ሥራ እንሰራለን ለሚሉ ሁሉ መቀጣጫ ሆነዋል። ዘኁ.፲፯፥፩-፱።

በሌላም ቦታ እንደተዘገበው ንጉሥ ያዝያን ዝናው ሲኖኝ ጭብጥ ልቡ ለጥፋት ታበየ። አምላኩ እግዚአብሔርንም አሳዘነ። ክህነት ሳይኖረው ወደ መቅደስ ገብቶ በዕጣን መሠዊያ ላይ ዐጠነ። ካህኑ ዓዛርያስና ከእርሱ ጋር ጽኑዓን የነበሩ ካህናት ተከትለው ገብተው «ያዝያን ሆይ ዕጣን ማጠን የተቀደሱት (የተመረጡት) የአሮን ልጆች የካህናት ሹመት ነው እንጂ ለእግዚአብሔር ታጥን ዘንድ ለአንተ

* የኢት.አምነት በዮሴፉ ሕገጋት ገጽ ፳፯

አይገባህም በድለሃልና ከመቅደስ ውጣ ከአምላክም ከእግዚአብሔር ዘንድ ክብር አይሆንልህም አሉት» ፪ዚና.፳፯፥፲፰።

ንጉሡ ያዝያን ግን ራሱን ከሁሉ በላይ ከፍ ከፍ አድርጓልና የካህናቱን ማሰጠን ተቀብሮ ከመጤፍ ሳይቆጥር እንዳውም እንዴት ተናገሩኝ በማለት ተቆጥቶ ጥናውን እንደያዘ በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ በዕጣኑ መሠዊያ አጠገብ ሳለ በግምባሩ ላይ ለምጽ ታየ። ይህንን ያዩት ካህናቱም ፈጥነው አበረሩት። እስኪሞትም ድረስ ለምጻም ሆነ።

፪ዚና.፳፯፥፲፱-፳፫። ያዝያን ሳይገባው እጁን ዘርግቶ የእግዚአብሔርን የቃል ኪዳን ታቦት በመንካቱ ተቀሰፏል። ፪ሳሙ.፯፥፮-፭።

ሕዝብ እግዚአብሔር እስራኤል ኃጢአት በሠሩና ከአምላካቸው ጋር በተጣሉ ጊዜ ስለሠሩት ኃጢአት ማስተሰሪያ የሚሆን መስዋዕት ያቀርቡ የነበሩት ካህናት ብቻ ነበሩ። ይህም በሙሴ መጽሐፍ እንዲህ ተጽፏል። «...ስለ ሠራው ኃጢአት ለእግዚአብሔር የበደለ መሥዋዕት ያመጣል። እርሱም ከመንጋው የበግ፣ የፍየል እንስት ለኃጢአት መሥዋዕት ይሆናል። ካህኑም ስለ ኃጢአቱ! ያስተሰርዳልታል» ዘሌ.፩፥፮።

«ሙሴም አሮንን ወደ መሠዊያው ቀርቦህ የኃጢአትህን መሥዋዕትና የሚቃጠለውን መሥዋዕትህን ሰዋ። ለራስህና ለሕዝቡም አስተሰርይ። እግዚአብሔርም እንዳዘዘ የሕዝቡን ቁርባን አቅርብ አስተሰርዳላቸውም አለው» ዘሌ.፱፥፯። በኤርሚያስ መጽሐፍም እንዲህ የሚል ተጽፏል። «እንደ ልቤ የሆኑ ጠባቂዎችን እስጣችኋለሁ በጥበብና በዕውቀት ይጠብቁዎችኋል» ኤር.፫፥፲፭።

በዘመነ ሐዲስ

ብሉይ ኪዳን ለሐዲስ ኪዳን ምሳሌ መሆኑ የታወቀ ነው። እንዲሁም ካህናት ብሉይ ለካህናት ሐዲስ አምሳል ናቸው። የዘመነ ሐዲስ ካህናት በብዙ መልኩ ቅድመ ልደተ ክርስቶስ ከነበሩት ካህናት ይለያሉ። መዓረገ ክብራቸው ምጡቅ፣ ሥራቸውም ረቂቅ ነው። የማሠርና የመፍታት፣ እንዲሁም ልጅነትን የማሰጠት ሥልጣን አላቸውና። በወንጌልም በብዙ ሥፍራ ስለ ምሥጢረ ክህነት ተጽፎ እናገኛለን። ለአብነት ያህል የሚከተሉት ተጠቅሰዋል።

ሀ. ልዑል ባሕርይ አምላክ በዘመነ ብሉይ ከሕዝቡ መካከል እርሱን እንዲያገለግሉ ሌዋውያንን ልዑል ባሕርይ አምላክ እንደመረጣቸው ሁሉ በዘመነ ሥጋዊው ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሌላው ምእመን ለይቶ በመንፈስ ቅዱስ ጸጋ አክብሮ የከህነትን ሥራ እንዲሠሩ አሥራ ሁለቱ ሐዋርያትን መርጧል። «እውነት እውነት እላችኋለሁ፤ በምድር የምታስሩት ሁሉ በሰማይ የታሰረ ይሆናል። በምድርም የምትፈቱት ሁሉ በሰማይ የተፈታ ይሆናል» ማቴ. ፲፰፥፲፰።

ማሰርና መፍታት ሥልጣን ከህነት ላለው ብቻ እንጂ ሀብተ ወልድና ስመ ክርስትና ለተሰጣቸው ክርስቲያኖች ሁሉ የተሰጠ አይደለም።

ለ. «በነዚህም ወራት ይጻልይ ዘንድ ወደ ተራራ ወጣ ሌሊቱንም ሁሉ ወደ እግዚአብሔር ሲጻልይ አደረ። በነጋም ጊዜ ደቀ መዛሙርቱን ጠራ፤ ከእነርሱም አሥራ ሁለት መረጠ። ደግሞም ሐዋርያት ብሎ ሰየማቸው» ሉቃ. ፮፥፲፱። ማቴ. ፳፰፥፳።

በዚህም ሥልጣን ከህነት ለሚሾሙ ሁሉ አብነት ሆኗቸዋል። በጾም፤ በጸሎት ሊሾሙ እንደሚገባቸው።

ሐ. ከአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መካከል አንዱ ይሁዳ ከማጎበረ ሐዋርያት በወጣ ጊዜ በእርሱ ምትክ ሌላ ሰው መተካት እንዳለበት ቅዱስ ጴጥሮስ ለተሩት ወንድሞቹ ነገራቸው። ማትያስን ሲተክ «በመዝሙር መጽሐፍ፡...ሹመቱን ሌላ ይውሰዳት ተብሎ ተጽፎአልና።» በማለት በይሁዳ ምትክ ሊተካ የሚገባውን ሰው እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ እንዲመርጥ ከዮሐንስ ጥምቀት ጀምሮ ጌታ እስካረገበት ቀን ድረስ ከእነርሱ ጋር አብረው ከነበሩት መካከል ዮሴፍንና ማትያስን በእግዚአብሔር ፊት አቁመው «የሁሉን ልብ የምታውቅ አንተ ጌታ ሆይ ይሁዳ ወደ ገዛ ራሱ ስፍራ ይሄድ ዘንድ በተዋት በዚህች አገልግሎትና ሐዋርያነት ስፍራን እንዲቀበል የመረጥኸውን ከእነዚህ ከሁለቱ አንዱን ሹመው አሉ። ዕጣም ተጣጣሉላቸው። ዕጣውም ለማትያስ ወደቀና ከአሥራ አንዱ ሐዋርያት ጋር ተቆጠረ» የሐዋ. ፩፥፲፭-፳።

ይሁዳ የተወው ሹመት ወይም አገልግሎት የከህነት መሆኑን ማንም የሚገነዘበው ነው። ሁሉም ሐዋርያ መሆን ስለማይችሉ ለሐዋርያነት ማትያስ ተመረጠ። ዛሬም ለከህነት ከምእመኑ መካከል ሥርዓተ ቤተ

ክርስቲያን በሚያዘው መሠረት ጸንተው የተገኙ ተሹመው ካህናት ይባላሉ እንጂ ሁሉም ክርስቲያን ካህን ሊሆን አይችልም።

መ. ንዋሃ ሕሩይ የተባለ ቅዱስ ጳውሎስ ለመንፈስ ቅዱስ ልጁ ለቅዱስ ጢሞቴዎስ በላከለት ቀዳማዊ መልእክቱ ጌታ ለመንፈሳዊ አገልግሎት እንደሾመው ገልጾአል። «ለአገልግሎቱ ሾሞኝ ታማኝ አድርጎ ስለቆጠረኝ ጋይል የሰጠኝን ክርስቶስ ኢየሱስን ጌታችንን አመሰግናለሁ» ፩ጢሞ. ፩፥፲፪።

ሠ. ሥልጣን ከህነትን ማንም በገዛ ፈቃዱ ገንዘብ ሊያደርግ እንደማይችል ፈቃደ እግዚአብሔር መኖር እንዳለበት አስመልክቶ ብርሃነ ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ ሲያስገነዝብ «እንደ አርንም ከእግዚአብሔር ከተጠራ (ከተመረጠ) በቀር ማንም ክብሩን ለራሱ የሚወስድ የለም» ብሏል። ዕብ. ፭፥፱።

ረ. ሁሉም በተሰጠው ጸጋ እግዚአብሔርን ማገልገል እንዳለበት በእግዚአብሔር ቃል ታዟል። «እርሱም አንዳንዶቹ ሐዋርያት፤ ሌሎቹም ነቢያት ሌሎቹም ወንጌልን ሰባኪዎች፤ ሌሎችም እረኞችና አስተማሪዎች እንዲሆኑ ሰጠ» ኤፌ. ፱፥፲፩።

ሰ. «አሁንም እግዚአብሔር በደሙ የዋጀትን ቤተ ክርስቲያንን እንድትጠብቁ መንፈስ ቅዱስ ጳጳሳት አድርጎ እሱን ለማገልገል የሾመባችሁን መንጋውን ሁሉና ራሳችሁን ጠብቁ» የሐዋ. ፳፥፳፰።

መንጋውን እንዲጠብቁ በመንፈስ ቅዱስ የተሾሙ ካህናት መኖራቸውን በዚህ አነጋገር እንረዳለን።

የሥልጣን ከህነት አሰጣጥ

ለቤተ ክርስቲያን ሕግና ሥርዓት መሠረቱ መጽሐፍ ቅዱስ ነው። የካህናት የአፂሿም ሥርዓትን በተመለከተም ቅድስት ቤተ ክርስቲያን መሠረት ያደረገችው ቅዱስ መጽሐፍን ነው። በቅዱስ መጽሐፍ እንደተዘገበው ሥልጣን ከህነት በጾም በጸሎት እጅን በተሟላው ላይ በመጫን እፍ በማለት በጳጳሳት አማካይነት ይሰጣል። ከላይ እንደተገለጸው ሥርዓቱ የተወሰደው አእማደ ቤተ ክርስቲያን ከተባሉት ሐዋርያት ነው።

«መንፈስ ቅዱስ በርናባስንና ሳውልን ለጠራጓቸው ሥራ ለዩልኝ አለ። በዚያን ጊዜም ከጦሙ ከጸለዩም በኋላ እጃቸውንም ከጫት በኋላ አሰናበቱአቸው» የሐዋ.፲፫፥፪።

ቀዳሚ ሰማዕት ቅዱስ እስጢፋኖስ ከሌሎች ስድስት ሰዎች ጋር ለቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ተመርጠው ከህነት ሲሾሙ በአንብሮተ እድ በጸሎት ነው። «በሐዋርያትም ፊት አቆሙአቸው። ከጸለዩም በኋላ እጃቸውን ጫኑባቸው» የሐዋ.፮፥፮። መፍቀሪ ስብእ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሐዋርያት ከህነትን ሲሾማቸው (እኛ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ። ኃጢአታቸውን ይቅር ያላችኋቸው ሁሉ ይቀርላቸዋል፤ የያዛችሁባቸው ተይዞባቸዋል አላቸው» የሐ.፳፥፳፪።

ከእነርሱ ተለይቶ ነፍሳትን ተረግጦ መራትን ለቆ ወደ ሰማይ ከመውጣቱ፤ ከማረጉ በፊት ሐዋርያትን እስከ ቢታንያ አውጥቶ እጆቹን በማንሳት ባርኳቸዋል። ሉቃ.፳፱፥፶። በዚህም ዛሬ ላሉት ካህናት አብነት ሆኗቸዋል።

ጌታችን ለሐዋርያት ሥልጣን ከህነትን በንፍሐት፤ በአንብሮተ እድ ከሰጣቸው በኋላ እነርሱም ለተከታዮቻቸው ከእርሱ በተማሩት መሠረት ሥልጣን ከህነትን በአንብሮተ እድ እያስተላለፉ እስከ ዛሬ ድርሷል።

በምሥጢረ ከህነት አፈጻጸም ላይ ሁለት ነገሮችን እንገነዘባለን። የሚታይ አገልግሎትና የማይታይ ሀብት።

የሚታይ አገልግሎት ስንል ጳጳሱ በአንብሮተ እድ (እጅን በመጫን) ሲሾም፤ ጸሎት ሲጻልይ ከህነት የሚቀበለውም በሰቂል ሕሊና፤ በሰፊሐ እድ፤ በአንቃዕደዎ አዕይንት፤ በአድንኖ በተመስጦ ሲጻልይ ይታያል። በቅዱስ መጽሐፍ «በጳጳሳት እጅ ከተሾምከው ሹመት ጋርም የተሰጠህን ባንተ ላይ ያደረውን የእግዚአብሔርን ጸጋ አታቃል» የተባለውን መሠረት በማድረግ። ፩ጢሞ.፬፥፲፬።

የማይታይ ሀብት የምንለው ሥልጣን ከህነት ጸጋ፤ ሀብት፤ የማሠር የመፍታት፤ የማንጸትና፤ የማጽናት፤ የማዳን ሥልጣን ሲሰጥ አይታይም።*

* ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ፲፩ ፲፮

ሢመተ ክህነት

የክህነት ሹመት ሦስት ደረጃ አለው። ዲቁና፤ ቅስና፤ ኤጲስ ቆጶስነት። ከዚህም በላይ ጳጳስ፤ ሊቀ ጳጳስ፤ ፓትርያርክ አለ። እንደየማዕርጉም ሥርዓተ ሲመትና ጸሎት አለው።፩

ፓትርያርክ

ፓትርያርክ የሚለው ቃል የግሪክ ቋንቋ ነው። ፓተር ወይም ፓተር አባት ማለት ነው። ያርክ ማለት መሻርመሪያ ወይም በር ከፋች ማለት ነው። ፓትርያርክ የመሻርመሪያ አባት ወይም የመሻርመሪያ በር ከፋች ማለት ነው።፩

ፓትርያርኩ ርዕሠ ሊቃነ ጳጳሳት ነው። የሲኖዶስን ጉባኤ በሰብሳቢነት ይመራል። ሲሾም ሊቃነ ጳጳሳት፤ ጳጳሳት፤ ኤጲስ ቆጶሳት ይገኛሉ። ያለ ኤጲስ ቆጶሳት ጉባኤ ሹመቱ አይደረግም።፫

ሲጠራም ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ _____ ፓትርያርክ ርዕሠ ሊቃነ ጳጳሳት ዘ _____ ተብሎ ነው። ሌሎች ሊቃነ ጳጳሳት ብፁዕ አቡነ እገሌ ይባላሉ እንጂ ብፁዕ ወቅዱስ ተብለው አይጠሩም።

በጥንተ ክርስትና ሊቀ ጳጳሳት ተብሎ ነበር የሚጠራው። ከሊቃነ ጳጳሳትና ከጳጳሳት ከኤጲስ ቆጶሳትም ለአንዱ እንኳ ሌላው ያወገዘውን መፍታት አይገባውም። ከምተ በኋላ ነው እንጂ። ሊቀ ጳጳሳት ግን የሁሉንም ግዝት ሊፈታ ሥልጣን አለው። እርሱ በነርሱ ላይ እንደ ባለቤት ነውና። በሁሉም ላይ ከቡር ነው።፫

ሊቀ ጳጳስ የጳጳሳትና የኤጲስ ቆጶሳት አለቃ ነው።፭

ሊቃነ ጳጳሳት ቤተ ክርስቲያንን እንዲጠብቁ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሾማቸው የሐዋርያት ተከታዮች ናቸው። የሐዋ.፳፥፳፰።

ሊቃነ ጳጳሳት፡- ኤጲስ ቆጶሳትን ይሾማሉ፤ ስለ ሀገር ይጻልያሉ፤ በጉባኤ የቤተ ክርስቲያንን ጉዳይ ያመለክታሉ፤ ሥልጣን ከህነትን ይሰጣሉ።

- ፩. ሥርዓተ ቤተክርስቲያን ፲፩ ፲፮
- ፪. ሙጽሐተ አግፊ ፲፩ ፲፮
- ፫. ሥርዓተ ቤተክርስቲያን ፲፩ ፲፮
- ፬. ፍ.ነገሥት አገቀጽ ፮ ኒቅያ ፳፩
- ፭. ቢጣ ወልድ ከፍሌ ማዘገበ ታላት ፲፩ ፬፻፲፮

ጳጳስ ወይም መጥሮጶሊስ የኤጲስ ቆጶሳት አለቃ ሺሚ አዛዥ ነው።

ኤጲስ ቆጶስ (በግሪክ ሄፒስቲዮስ) ጠባቂ መምህር፤ የጳጳስ ሹለተኛ፤ የሊቀ ጳጳስ ሦስተኛ ነው።^፩

ስለ ኤጲስ ቆጶስነት አፂሿም በተመለከተ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ብሏል «ማንም ኤጲስ ቆጶስነትን ቢፈልግ መልካምን ሥራ ይመኛል የሚለው ቃል የታመነ ነው። እንግዲህ ኤጲስ ቆጶስ እንዲህ ሊሆን ይገባዋል። የማይነቀፍ የአንዲት ሚስት ባል፤ ልክኛ፤ ራሱን የሚገዛ፤ እንደሚገባው የሚሠራ፤ እንግዳ ተቀባይ፤ ለማስተማር የሚበቃ፤ የማይሰክር፤ የማይጨቃጨቅ፤ ነገር ግን ገር የሆነ፤ የማይከራከር፤ ገንዘብን የማይወድ፤ ልጆቹን በጭምትነት ሁሉ እየገዛ የራሱን ቤት በመልካም የሚያስተዳድር፤ ሰው ግን የራሱን ቤት እንዲያስተዳድር ባያውቅ የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን እንዲት ይጠብቃታል? በትዕቢት ተነፍቶ በዲያብሎስ ነቀፋና ወጥመድም እንዳይወድቅ በውጭ ካሉት ሰዎች ደግሞ መልካም ምስክር ሊኖረው ይገባል» ፩ጢሞ.፫፥፩-፯።

በፍትሐ ነገሥት እንደተደነገገው ኤጲስ ቆጶስነት የሚሾመው ሰው እድሜው ከዓመት በታች መሆን የለበትም። ነገር አዋቂ መምከር የሚችል መሆንም ይኖርበታል።^፪

በሐዋርያት ዘመን ኤጲስ ቆጶስ የአንዲት ሚስት ባል መሆን እንዳለበት ተጽፎ እናነባለን። ዳሩ ግን በኋለኛው ዘመን ግን በችግር ጊዜ ካልሆነ በቀር ሕዝባዊ ሊሾም እንደማይገባ የግዴታ የሚያስመስግን ሥራ ያለው መነኩሴ እንዲሆን ተደንግጓል።^፫

የሚሾመውም በሚሾምበት አገር ምእመናን ምርጫና በርእሰ ሊቃነ ጳጳሳቱ ፈቃድ ነው። በሚሾምበት ጊዜ ሦስት ወይም ሁለት ኤጲስ ቆጶሳት ከርእሰ ሊቃነ ጳጳሳቱ ጋር አብረው ይሾማሉ።^፬

ኤጲስ ቆጶስ ቀሳውስትን ይባርካል። እሱ ግን በቀሳውስት አይባረክም። ከቀሳውስት እስከ ዐጻዌ ጥጎት ያለውን ሹመት ይሾማል። ነገር ግን ሳይመረምር ሳይፈትን ማንንም ክህነት እንዳይሾም ተከልክሎታል። ፩ጢሞ.፭፥፳፪።

፩. ፍት.፲፯.አንቀጽ ፩ ቀጥር ፪፻፲፫ ረስጠጽ ፫ (ኪ.ሳ) ወልድ ከፍሌ መዝገበ ቃላት ገጽ ፪፻፶

፪. ፍት.፲፯. አንቀጽ ፭ ቀጥር ፳፱ ድስት ፲ ገጽ ፴፭

፫. ፍት.፲፯. አንቀጽ ፭ ቀ. ፳፱ ገጽ ፶

፬. ፍት.፲፯. አንቀጽ ፭ ቀ. ፲፪ ረስጠጽ ፩ና ፲

ቂስ

ቀሳውስትን በተመለከተ በቅዱስ መጽሐፍ የሠፈረ አለ። በቀደመት የመጽሐፍ ቅዱስ እትሞች ላይ በአግባቡ ቀሳውስት የሚለው ተጽፎ ስናገኝ በቅርቡ በአዲስ ትርጉም የታተመው ቅዱሳት መጻሕፍት ደግሞ ሽማግሌዎች በሚለው ተተክቷል። ሽማግሌዎች የሚለው ቃል ቀሳውስትን ለማመልከት መሆኑ ግልጽ ነው። አለበለዚያ ሁሉም ሽማግሌ ለቤተ ክርስቲያን የተሾመ ነው ወደሚለው ይወስዳል። «ለቤተ ክርስቲያንም ቀሳውስትን ሾሙ። ጸሙ፤ ጸለዩ፤ ለሚታመኑት ለእግዚአብሔርም አደራ ሰጡአቸው» የሐዋ.፲፬፥፳፻፩።

«ስለዚህም ምክንያት የቀረውን እንድታደራጅ በየከተማውም እኔ አንተን እንዳዘዘሁ ቀሳውስትን እንድትሾሙ በቀርጤስ ተውሁህ። የማይነቀፍና የአንዲት ሚስት ባል የሚሆን የሚያምኑም ልጆች ያሉት ስለመዳራትም ወይም ስለ አለመታዘዝ የማይከሰስ ማንም ቢኖር ሹመው» ቲቶ.፩፥፭።^፩

መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት በማድረግ ለቅስና የሚመረጥ ዲያቆን

- ነውርና ነቀፋ የሌለበት
- አንዲት ድንግል ሴት ያገባ፤
- ቂመኛ ያልሆነ፤ አብዝቶ የማይጠግ
- እጁን ለመማታት አንደበቱን ለመገዝት የማያፈጥን
- በፍቅረ ንዋይ ልቡ ያልነደደ፤ እንግዳ መቀበልን የሚወድ።
- ወንጌልን በማስተማር ምእመናንን ማጽናናት የሚቻለው መናፍቃንን በትምህርት የሚረታ። ሊሆን ይገባዋል።^፪

ሠላሳ ዓመት ያልሞላው ቅስና መሾም እንደሌለበት ሕጉ ይደነግጋል። ምንም የበቃ ቢሆን ይህ ዘመን እስኪሞላው ድረስ ይቆይ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሠላሳ ዘመኑ የተጠመቀበትና ማስተማር የጀመረው ይህንኑ ለማጠየቅ ነውና።^፫

፩. ሐዲስ ኪዳን በናሽናል ባይብል ፕሬስ፤ ረሳደልፈያ በ፲፱፻፵፭ ዓ.ም የታተመ) ሐዲስ ኪዳን በሊቃውንት ጉባኤ ታርጦ የተዘጋጀ ፲፱፻፸፭ ዓ.ም መጽሐፍ ቅዱስ (ለማንያ አንቀጽ) በ፲፱፻፹ ዓ.ም

፪. ፍት.፲፯. አንቀጽ ፩ ቀጥር ፪፻፲፫ ገጽ ፭

፫. ፍት.፲፯.አንቀጽ ፩ ቀጥር ፪፻፲፫

ሹመቱን በተመለከተ

በበጎ ምግባራቸው በሃይማኖታቸው ጽናት በእውቀታቸው ለቅስና ማዕርግ የሚበቁ ዲያቆናት በኤጲስ ቆጶሱ ይሾማሉ። «ኤጲስ ቆጶስ ቄስን ይሾም ዘንድ ቢወድ በአንብሮተ እድ ይሹመው»^፩

ያለ ኤጲስ ቆጶሱ ፈቃድ ቄስም ዲያቆንም አይሾምም።

አገልግሎታቸው

በዘመነ አራት ለካህናቱ ለአሮን ልጆች እግዚአብሔር አምላክ በባለሟሉ በሙሴ አማካይነት ሊያደርጉት የሚገባቸውን ሁሉ አስታውቋቸዋል። ዘሌ.፳፩፥፩-፲፭።

ጸጋ መንፈስ ቅዱስ በምልዓት በተለገሰበት በዘመነ ሐዲስ ደግሞ የካህናት አገልግሎት እጅግ ሰፍቷል። ነገር ግን ሁሉም በየደረጃው የሚያከናውነው አገልግሎት አለው። ቀሳውስት ያስተምራሉ፤ ያጠምቃሉ፤ ይቀድሳሉ፤ ይባርካሉ፤ ይጸልያሉ። ዳሩ ግን ከህነት አይሾሙም።^፪

ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብም «ከእናንተ የታመመ ማንም ቢኖር የቤተ ክርስቲያንን ቀሳውስትን ወደ እርሱ ይጥራ በጌታም ስም እርሱን ዘይት ቀብተው ይጸልዩለት። የእምነትም ጸሎት ድውዩን ያድኛል። ጌታም ያስነሣዋል ኃጢአትንም ሠርቶ እንደ ሆነ ይሰረዳለታል» ያዕቆብ ፭፥፲፬ ና ፲፭።

ቀሳውስት ከምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያን ከህነትን ብቻ መሾም አይችሉም እንጂ ሌላውን መፈጸም ይችላሉ።

ዲያቆን

ዲያቆን የሚለው ቃል «ዲያኮኖስ» ከሚለው የግሪክ ቃል የተገኘ ነው። ትርጉሙም ረዳት አገልጋይ ማለት ነው።^፫

የቄስ ተወራጅ ወይም ረዳት ሲሆን የሚሾመውም በአንብሮተ እድ ነው። ዲያቆን የእግዚአብሔር አገልጋይ እንደ መሆኑ መጠን ለኤጲስ ቆጶሱና ለቄሱ ይላካል። በተጨማሪም ሕሙማንን በመጉብኘት

፩. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፩ ቁጥር ፪፻፲፫።

፪. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፮ ቁጥር ፪፻፲፭ ድስት ፴፱

፫. ቢዳን ወልድ ክፍለ መዝገበ ቃላት ገጽ ፫፻፶፮

የችግረኞችን ጉዳይ ወደ ቄሱ ወደ ኤጲስ ቆጶሱ በማቅረብ ለችግረኞች ምጽዋት የሚሰጡትን ምእመናንን ሁሉ በማስተባበርና በመላካክ ያገለግላል። ከዚህ ውጭ ግን ምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያንን ሊፈጽም አይችልም። ቀድሶ ደሙን ከማቀበል በስተቀር።^፬

ዲያቆናት ምግባረ ሰናይ ሊሆኑ እንደሚገባቸው መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል። «ዲያቆናት ጭምቶች፤ በሁለት ቃል የማይናገሩ፤ ለብዙ ወይን ጠጅ የማይገመጁ፤ ነውረኛ ረብ የማይወዱ፤ በንጹሕ ሕሊና የሃይማኖትን ምሥጢር የሚይዙ ሊሆኑ ይገባቸዋል» ፩ጢሞ.፫፥፩ ና ፱።

ሐዋርያት ለወንድሞች ዲያቆናት መልእክትን ይልኩላቸው ነበር። «የኢየሱስ ክርስቶስ ባርያዎች የሆኑ ጳውሎስና ጢሞቴዎስ በፊልጶስቶስ ለሚኖሩ ለኤጲስ ቆጶሳትና ከዲያቆናት ጋር በክርስቶስ ኢየሱስ ላሉት ቅዱሳን ሁሉ» ፊል.፩፥፩።

ዲያቆናዊት

ቤት ዲያቆን ዲያቆናዊት ትባላለች። ዲያቆናዊት የ፰ ዓመት ባልቲት ልትሆን እንደሚገባት ተደንግጓል። በቤቶች ወገን እንደ ዲያቆን ሆና የምትላክ የምታገለግል ናት። ፩ጢሞ.፭፥፱። ዲያቆናዊትን በተመለከተ በፍትሐ ነገሥት እንዲህ ተደንግጓል። «ኤጲስ ቆጶስ ንጹሐቹን ቤቶች መርጦ ቤቶችን ለማገልገል ዲቁናን ይሾማቸው። ቤቶች ስለሚያሻቸው ነገር በጠሩ ጊዜ ከዲያቆናዊቱ በቀር ዲያቆንን ወደ ቤቶች ቤት ሊልክ አይገባምና። ስለዚህና ዳግመኛም ስለሚያጠምቁት ቤት ሰውነቷን ሚሮን ትቀባ ዘንድ ነው።» ወንድ የተራቀቀውን ቤት ማየት አይገባውምና። በቃል ብቻ እንጂ በአንብሮተ እድ አይሾሟቸው።^፭

ከላይ ከተገለጸው ውጭ እንደ ዲያቆን «ተንሥኡ፤ ጸልዩ» እያለች ጸሎት አታገዝም። ዲያቆን ሳያዛትም ምንም ነገር አትሠራም። ቤቶችን በምክር ትረዳቸው ዘንድ ይገባል።^፮

፩. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፮ ቁጥር ፪፻፶፮

፪. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፭ ድስት ፲፯

፫. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፭ ቁጥር ፪፻፳፫ በደስ ፮

ኃጢአትን ለካህን መናገር እንደሚገባ

በዘመነ ብሉይ ሕዝብ እግዚአብሔር እስራኤል ስለሠሩት ኃጢአት ሥርዮትን ከእግዚአብሔር ዘንድ ያገኙ የነበሩት በካህናት አማካይነት ነበር። ሕዝቡ ኃጢአቱን ለካህናት ይናዘዛል። ካህኑም ስለ ሕዝቡ ኃጢአት መሥዋዕት በማቅረብና በመጸለይ ሥርዮተ ኃጢአትን እንዲያገኙ ያደርጋሉ። ዘሌ.፩፥፱-፲። ዘሌዋ.፱፥፩-፳፮።

በአሪቱ ለምጽ የወጣበት ሰው ወደ ካህኑ ሄዶ ለካህኑ ያሳየዋል። ካህኑም አይቶ መዳን አለመዳኑን ከመረመረ በኋላ ሱባኤ ገብቶ እንዲጸልይ ያገዘዋል። ንስሐውን ከፈጸመ በኋላ ካህኑ እጁን ከቅብው ነክሮ ሰውነቱን ይቀባውና ከለምጹ ይነጻል። ዘሌ.፲፫፥፩-፲፯።

አሪት ለወንጌል ምሳሌ እንደመሆንዋ ጌታም በመዋዕል ሥጋዊው የአሪቱን ሕግ መሠረት በማድረግ ከለምጹ የነጸውን ሰው «ሂድና ራስህን ለካህን አስመርምረህ ከኃጢአትህ ስለ ነጻሕ (ስለዳንክ) መባዕህን አቅርብ» ብሎታል። ማቴ.፳፥፱-፴፤ ማር.፩፥፵፪-፵፮፤ ሉቃ.፩፥፲፱።

መጥምቀ መለኮት ዮሐንስ የንስሐ ጥሪ ጩኸት እያሰማ ወደ ይሁዳ ምድረ በዳ እየሰበከ በመጣ ጊዜ በኢየሩሳሌምና በይሁዳ የሚኖሩ ሁሉ ኃጢአታቸውን እየተናዘዙ የንስሐ ጥምቀት ከዮሐንስ ይጠመቁ ነበር። ማቴ.፫፥፮።

ዛሬም ምእመናን ኃጢአታቸውን ለመምህረ ንስሐ አባታቸው በመንገር ከኃጢአታቸው ይፈታሉ። ጌታ «ምድር ያሰራችሁት በሰማይ የታሠረ ይሆናል፤ በምድር የፈታችሁት በሰማይ የተፈታ ይሆናል» በማለት ከኃጢአት ማሰሪያ የመፍታት ሥልጣን ለግዲቸዋልና። ማቴ.፲፰፥፲፰።

መድኅን ዓለም ኢየሱስ ክርስቶስ ምንም እንኳ የሚሾም የሚሸር ከኃጢአት የሚያነጻ የዘላለም ሕይወት የሚሰጥ እርሱ ቢሆንም ቅሉ የካህናትን ሥልጣን ለማስከበርና «ምድር ያሰራችሁት በሰማይ የታሰረ ይሆናል። በምድር የፈታችሁት በሰማይ የተፈታ ይሆናል» ያለውን ቃል ለማጽደቅ በለምጽ የተመቱ አሥር ሰዎች እየጮኹ ወደ እርሱ በመቅረብ «ኢየሱስ ሆይ አቤቱ ማረን» ሲሉት አይቶ «ሂዱ ራሳችሁን ለካህናት አሳዩ (አስመርምሩ)» አላቸው እንጂ የማድን የማነጻ እኔ ሳለሁ ካህን ምን ያደርጋል? አላለም። ሉቃ.፲፯፥፲፱።

በዚህም ዛሬ በኃጢአት ለምጽ «ሕይወታቸው ለተመታ ሰዎች ወደ ካህናት ሔደው ኃጢአታቸውን ሳያፍሩ ሳይፈሩ በመናዘዝ ከኃጢአት ለምጽ ሊነጹ እንደሚገባ አስተምሯል።

ስለዚህ ምእመናን ኃጢአታቸውን ለካህን በመናገር ከካህኑ የሚሰጣቸውን ቀኖና በሚገባ ጨርሰው ከኃጢአት ማሰሪያ በካህኑ አማካይነት ሊፈቱ ይገባቸዋል። ከዚህ ውጭ ግን ኃጢአቱን ለእግዚአብሔር ብቻ እንጂ ለሰው አልናገርም በሚለው የሰነፎች ትምህርት ተሰናክለው ከእግዚአብሔር ሕግ ሊወጡ አይገባቸውም።

ካህኑም የተሾመበትን ሹመት ዘንግቶ የንስሐ ልጆቹን ኃጢአት ለሌላ ቢናገር እዳ ፍዳው በእርሱ ላይ ይሆናል ቅጣቱም ከባድ ነው። ካህን ምሥጢር ደባቂ፤ የሰማውን በልቡ ከረጢት ይዞ የሚኖር ሊሆን ይገባዋል። አንዳንድ ከሥርዓት የወጡ ካህናት የንስሐ ልጆቻቸውን ንስሐ ለሌሎች ሲናገሩ ይሰማሉ። ይህ ግን በእግዚአብሔር ዘንድ ጽኑ ፍርድ የሚያስፈርድባቸው እንደሆነ ሊያውቁት ይገባል።

በካህን እጅ መባረክ ይገባል

በካህናት እጅ ተባርኮ ከእግዚአብሔር ዘንድ በረከትን መቀበል ከዘመነ አሪት ጀምሮ የነበረ ነው። ያዕቆብ ወልደ ይስሐቅ ወደ ግብፅ በወረደ ጊዜ ልጁ ዮሴፍ በግብፅ ምድር የወለዳቸውን ኤፍሬምንና ምናሴን በአባቱ እጅ ሊያስባርክ ይዞ ቀረበ። ያዕቆብም «እባርካቸው ዘንድ ወደዚህ አቅርብልኝ አለ»።

ከአዳም ጀምሮ እስከ ሙሴ የነበሩ አበው በበረከተ አበው ከእግዚአብሔር እየተሾሙ ከህነትን ከቅዱስ መንፈሱ ተቀብለዋልና ያዕቆብም በዚህ መሠረት ካህን ነበርና የዮሴፍን ልጆች በአንፃሩ በማቆም ቀኝ እጁን ዘርግቶ በኤፍሬም ራስ ላይ አኖረው ግራውንም በምናሴ ራስ ላይ አኖረ። እጆቹንም አስተላልፎ (በእጆቹ መስቀልያ ሰርቶ) የዮሴፍን ልጆች እንዲህ ሲል ባረካቸው «አባቶቼ አብርሃምና ይስሐቅ በፊቱ የሄዱለት እርሱ እግዚአብሔር፤ ከታናሽነቱ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ እኔን

የመገበኝ እግዚአብሔር፤ ከክፉ ነገር ሁሉ ያዳኝ መልአክ እርሱ እነዚህን ብላቴኖች ይባርክ» አለ። ዘፍ.፵፰፥፳-፳፪።

ዛሬም ካህናት በዚህ መሠረት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተሰቀለበት መስቀል በረከትን በምእመናን ላይ ያሳድራሉ። «እግዚአብሔር ይባርካችሁ፤ ወላጁ ተአምላክ ትባርካችሁ፤ መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል ይባርካችሁ» በማለት። ያዕቆብም «ከክፉ ነገር ሁሉ ያዳኝ መልአክ እርሱ እነዚህን ብላቴኖች ይባርክ» በማለት መባረኩን መዘንጋት የለብንም። ዛሬም ካህናት «መልአኩ ገብርኤል ወይም ሚካኤል» ይባርካችሁ ብለው መባረካቸው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በመዋዕለ ስብከቱ ወላጆች ከጥንት በተያያዘው ልማድ መሠረት ልጆቻቸውን ለማስባረክ ወደ ጌታ ይዘው ይመጡ ነበር። ጌታም ሕፃናቱን እጁን በመጫን በረከትን አሳድሮባቸዋል። በዚህም እንደራሴው እንዲሆኑ በንፍሐት በአንብሮተ እድ ለሾማቸው ካህናት አብነት ሆኗቸዋል። ማቴ.፲፱፥፲፫ ና ፲፱።

ማእድን በካህን እጅ ማስባረክ

የምንመገበውን በካህን እጅ አስባርኮ መመገብ ከመድኃኒታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ሲያያዝ የመጣ ነው። ጌታ አምስቱን እንጀራ፤ ሁለቱን ዓሣ አንሥቶ ወደ ሰማይ አሻቅቦ አየ። ባርኮና ቀድሶም ለደቀ መዛሙርቱ ሰጣቸው። ደቀ መዛሙርቱም ተቀብለው ለሕዝቡ ሰጡ። ማቴ.፲፱፥፲፯-፳።

ይህን በመያዝ ማንኛውም ክርስቲያን ከካህን ጋር ማእድ ከቀረበ ማእዱን በካህን እጅ ያስባርካል። ማእዱ በርከት ያለ ሲሆን ታላቁ ቄስ ባርኮ በአጠገቡ ላሉት ይሰጣቸውና የቀሩትም እንዲለኩ እየተቀበሉ ይመገባሉ። አብነቱም ከጌታ የተገኘ ነው። ጌታ ባርኮ ለሐዋርያት ሰጥቶ ለሕዝቡ እንዲሰጡ ባዘዛቸው መሠረት ሐዋርያት ከጌታ ተቀብለው ለሕዝቡ ሰጥተዋልና።

ሐዋርያት ሥልጣን ክህነትን መቼ ተቀበሉ?

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሙስና መቃብርን አጥፍቶ በተነሣበት በዕለተ እሑድ ሐዋርያት አይሁድን ፈርተው በዝግ ቤት ተሰብስበው ላለ። መግነዝ ፍቱልኝ መቃብር ከፈቱልኝ ላይል ከሙታን ተለይቶ እንደተነሣ ሁሉ በዝግ ቤትም ገብቶ «ሰላም ለእናንተ ይሁን አላቸው» እፍ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ። ሥልጣን ክህነትንም ሰጣቸው። «ኃጢአታቸውን ይቅር ያላችኋቸው ሁሉ ይቀርላቸዋል የያዛችሁባቸው ተይዞባቸዋል አላቸው» ዮሐ.፳፥፳፫። (መርሐ.ጽድቅ ፲፮፥፴፩)

ይህ ዕለት ሐዋርያት ሥልጣን ክህነት የተቀበሉበት ቀን እንደሆነ በሊቃውንቱ ይነገራል። ከዚያ በፊት በማቴ.፲፰፥፲፭ ላይ ጌታ ለደቀ መዛሙርቱ የማሰርና የመፍታት ሥልጣን እንደሰጣቸው ተዘግቦ እናገኛለን። ይህ የላይኛውን የሚቃረን መስሎ ይታያል። ዳሩ ግን በዚህ ሥፍራ ላይ የተጠቀሰው ለወደፊት በትንሣኤው ዕለት ባለው እሑድ የሚሰጣቸውን ሥልጣን ክህነት ማመልከቱ ነው። የወደፊቱን አስቀድሞ እንደመናገር ነው።

ግዴታቸውን የማይፈጽሙ ካህናት

ክህነትን ከተሾሙ በኋላ በተካኑበት ክህነት ተግባራት አለመገኘት ያስፈርዳል። «ራሳቸውን ለሚያሰማሩ ለእስራኤል እረኞች ወዮላቸው፤ እረኞች በጎችን ያሰማሩ ዘንድ አይገባቸውምን? ጮማውን ትበላላችሁ፤ ጠጉሩንም ትለብሳላችሁ፤ የወፈሩትን ታርዳላችሁ፤ በጎቹን ግን አታሰማሩም። የደከመውን አላጸናችሁትም፤ የታመመውንም፤ አላከማችሁትም የተሰበረውንም አልጠገናችሁትም፤ የባዘነውንም አልመለሳችሁትም፤ የጠፋውንም አልፈለጋችሁትም፤ በኃይልና በጭቆናም ዝባችኋቸው። እረኛንም በማጣት ተበተኑ፤ ለምድርም አራዊት ሁሉ መብል ሆኑ፤ ተበተኑም። በጎቹ በተራሮች ሁሉና በረዘመ ኮረብቶች ሁሉ ላይ ተቅበዝብዘዋል፤ በጎቹም በምድር ፊት ሁሉ ላይ ተበትነዋል...ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል። እነሆ በእረኞች ላይ ነኝ። በጎቹንም ከእጃቸው እፈልጋለሁ» ሕዝ.፴፱፥፪-፲።

* መርሐ ጽድቅ ባህላ ሃይማኖት ፲፮ ፴፱

የክህነት ተግባራቸውን በአግባቡ ለሚፈጽሙና ለማይፈጽሙ ጌታችን በማስተማር ዘመኑ እንዲህ ብሏል «መልካም እረኛ ነፍሱን ስለ በጎቹ ያኖራል። እረኛ ያልሆነው በጎቹም የእርሱ ያልሆኑ። ሞያተኛ ግን ተኩላ ሲመጣ ባዩ ጊዜ በጎቹን ትቶ ይሸሻል። ተኩላም ይነጥቃቸዋል። በጎቹንም ይበትናቸዋል። ሞያተኛ ስለ ሆነ ለበጎቹም ስለማይገደው ሞያተኛው (ምንደኛው) ይሸሻል» ዮሐ.፲፥፲፩-፲፫።

ከክህነት የሚሸሩ ምክንያቶች

- የራሱን አካል የሰለበ ካህን ቢኖር ከሹመቱ ይሻር።^፩
- በዝሙት ወይም በሥርቆት ወይም በሐሰት በመማል የተገኘ ከክህነቱ ይሻራል።^፪
- የክህነትን መዓረግ ከተቀበለ በኋላ ያገባ ካህን ከሹመቱ ይሻራል። (ቄስ ከሆነ በኋላ)^፫
- ሥጋዊ ሕማም ሳይከለክለው ጸመ አርብዓን ወይም የዓርብንና የረቡዕን ጸም የማይጸም ከክህነቱ ይሻራል።^፬

እነዚህን የመሳሰሉ በፍትሐ ነገሥት የሠፈሩ ምክንያቶች ከክህነት ያስሽራሉ።

፩. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፱ ቁጥር ፫፻፲፯
፪. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፱ ቁጥር ፫፻፲፱ ሪዕደ ፳፯
፫. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፱ ቁጥር ፫፻፳፫
፬. ፍት.ነገ.አንቀጽ ፱ ቁጥር ፫፻፳፯

ምዕራፍ ሦስት

መንፈሳዊ ተጋድሎ

«መልካሙን የእምነት ገድል ተጋድሎ» ፩ጢሞ.፮፥፲፪።

ይህቺ ዓለም የተጋድሎ መድረክ ናት። በዓለም ላይ የሚኖሩ ክርስቲያኖችም በመንፈሳዊ ጦርነት ላይ ያሉ ናቸው። ጦርነቱም ከሥጋዊ ከደማዊ አርበኞች ጋር አይደለም። በአራቱ መዓዘን ካሉ ዓለመ ጽልመትን ከሚገዙ ከአጋንንት ጋር እንጂ። «የዲያብሎስን ሽንገላ ትቃወሙ ዘንድ እንዲቻላችሁ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ ልበሱ። መጋደላችን ከደምና ከሥጋ ጋር አይደለምና፤ ከአለቆችና ከሥልጣናት ጋር ከዚህም ከጨለማ ዓለም ገዢዎች ጋር በሰማያዊም ሥፍራ ካሉት ከክፋት መንፈሳውያን ሠራዊት ጋር ነው እንጂ።» በማለት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዳስተማረው። ኤፌ.፮፥፲-፲፫።

ዳዋ ጥሰው፤ ጤዛ ልሰው፤ ድንጋይ ተንተርሰው፤ የሌሊቱን ግርማ፤ የአራዊቱን ድምፅ ታግሰው በጦምና በጸሎት ተጠምደው በበረሃ ወድቀው ከጽልመት አበጋዝ ከዲያብሎስ ጋር አባቶቻችን መነኮሳት እንዲሁም በዓለም ውስጥ እየኖሩ ዳሩ ግን በተግባራቸው ዓለምን መስለው የማይኖሩ ክርስቲያኖች የሚያደርጉትን ተጋድሎ የሚነቅፉና የማይረባ የማይጠቅም እንዳውም የእግዚአብሔርን ቸርነት የሚቃወም አድርገው የሚገምቱ ዲያብሎስ ልቦናቸውን ዙፋን አድርጎ የተኮፈሰባቸው የሐሰት መምህራን ተከስተዋል።

እነዚህ ሰዎች አውቀውትም ይሁን ሳያውቁ በዲያብሎስ ፍላጻ ተነድፈው ከእግሩ ሥር የወደቁ የዲያብሎስ ተገዢዎች ናቸው። የጽድቅ መምህር ቅዱስ ጳውሎስ «ስለዚህ በከፋው ቀን ለመቃወም፤ ሁሉንም ፈጽማችሁ ለመቆም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ አንሡ። እንግዲህ ወገባችሁን በእውነት ታጥቃችሁ፤ የጽድቅንም ጥሩር ለብላችሁ፤ በሰላም ወንጌል በመዘጋጀት እግርቻችሁ ተጫምተው ቁሙ

በሁሉም ላይ ጨምራችሁ የሚንበሉበሉትን የክፋውን ፍላጻዎች ሁሉ ልታጠፉ የምትችሉበትን የእምነት ጋሻ አንሡ። የመዳንንም ራስ ቁር የመንፈስንም ሰይፍ ያዙ። እርሱም የእግዚአብሔር ቃል ነው።» ኤፌ.፮፥፲፫-፲፯። በማለት በእግዚአብሔር ቃል የተገለጠውን እና ዲያብሎስን የምንቃወምበትን መንፈሳዊ መሣሪያ እንድንታጠቅ አስገንዝቦናል።

ቅዱስ ጴጥሮስም ዲያብሎስን በመንፈሳዊ ተጋድሎ መቃወም እንደሚገባን ሲያስረዳ «ባላጋራችሁ ዲያብሎስ የሚውጠውን ፈልጎ እንደሚያገዛ አንበሳ ይዘራልና፤ በዓለም ያሉት ወንድሞቻችሁ ያን መከራ በሙሉ እንዲቀበሉ እያወቃችሁ በእምነት ጸንታችሁ ተቃወሙት።» ፩ኢ፲.፭፥፳ና። ብሏል።

ዲያብሎስን የምንቃወምባቸው ረቂቅ መሳሪያዎች

ጸም - የሥጋን ምኞት የምታጠፋ፤ የነፍስን ቁስል የምታደርቅ ለጉልማሶች ጸጥታንና ርጋታን የምታስተምር፤ ከእንስሳዊ ግብርና ጠባይ፤ የምትከላከልና ሰው መላእክትን መስሎ የሚኖርባትና መንፈሳዊ ኃይልን የምታጎናጽፍ ናት።

ጸም የዲያብሎስን ሽንገላ ትቃወሙ ዘንድ እንዲቻላችሁ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ ልበሱ ከተባሉት አንደኛዎና ዋነኛዎ ስትሆን የሰይጣንን ረቂቅ ፍላጻ የምንመክትባት ረቂቅ ጋሻም ናት።

የጸምን ጥቅም የተረዱ ቀደምት አበው «በእምላካችን ፊት ራሳችንን እናዋርድ ዘንድ ከእርሱም የቀናውን መንገድ ለእኛና ለልጆቻችን ለንብረታችንም ሁሉ እንለምን ዘንድ በዚያ በአኅዋ ወንዝ አጠገብ ጸም አወጅሁ።» መጽ.ዕዝ.፳፥፳፩። በማለት ጸምን አውጀዋል።

«በጽዮን መለከት ንፋ፤ ጸምንም ቀድሱ» ኢዩ.፪፥፲፩።

ነቢዩ እግዚአብሔር ቅዱስ ዳዊት ኃጢአት በሰውነታችን ላይ እንዳይሰለጥን ሥጋን በጸም ማድከም እንደሚያስፈልግ ሲያስገነዝብ «ነፍሴን (ሰውነቴን) በጸም አደከምኋት» ብሏል። መዝ.፴፬(፴፭)፥፲፫።

ትግላችን ከረቂቁ መንፈስ ጋር በመሆኑ የምንዋጋው በረቂቅ መሣሪያ ነው። ጸም ደግሞ የሥጋን ፈቃድ አድከማ የነፍስን ፈቃድ የምታበረታታ

ናት። ቅዱስ ዳዊት «ጉልበቶቼ በጸም ደከሙ ሥጋዬም ቅቤ በማጣት ከላ» ያለው ለዚህ ነው። መዝ.፩፻፷፥፳፬።

ወደ እግዚአብሔር የምንቀርበው በጸም ነው። «አሁንስ ይላል ጌታ እግዚአብሔር፤ በፍጹም ልባችሁ በጸምም በልቅሶና በዋይታ ወደ እኔ ተመለሱ» ኢዩ.፪፥፲፪።

ጸጋ እግዚአብሔርን የምንጎናጸፈው በጸም ነው። ሊቀ ነቢያት ሙሴ ፵ መዓልትና ሌሊት ከጦመ በኋላ ነው ጽላትን የተቀበለው። ዘዳ.፱፥፱፤ ፲፰። ዘዳግ.፲፥፲።

ከጽልመት አበጋዝ ከዲያብሎስ ጋር በምናደርገው ፍልሚያ ጸም ዋነኛዋ መሳሪያ ናት። ጌታም ዲያብሎስን ድል የምናደርግበት ረቂቅ መሳሪያ መሆንዋን «ይህ ወገን በጽሎትና በጦም ካልሆነ በምንም ሊወጣ አይችልም» በማለት ርኩስ መንፈስን ሊያወጡ ለተሳናቸው ደቀ መዛሙርቱ አስገንዝቧቸዋል። ማር.፱፥፳፱።

የዘላለምን ሕይወት ለመውረስ በሚደረገው ትግል ውስጥ ጸም አስፈላጊ መሆኑን ጌታ ሲያስረዳ «እናንተ አሁን የምትራቡ ብዑዓን ናችሁ ትጠግባላችሁ» ብሏል። ሉቃ.፮፥፳፩። በዚህ ትምህርቱ በፈቃዳቸው ለተራቡ ማለትም የሚጠሙ ሰዎች የሚያገኙትን በረከት ገልጡአል።

ጌታ ፵ መዓልትና ፵ ሌሊት መጦሙ ለእኛ አብነት ይሆነን ዘንድ ነው። ከጦመ በኋላ በዲያብሎስ ተፈትኖ ዲያብሎስን ድል ነስቷል። በዚህም እኛም ከዲያብሎስ ጋር በምናደርገው ፍልሚያ ድል እናደርግ ዘንድ ጸምን እንድንይዝ መምህር ሆናል። ማቴ.፱፥፩-፲፩።

የሰንፍናን ዝናር የታጠቁ ሰነሮች «የምንድነው በጸጋው እንጂ በእኛ ተጋድሎ አይደለም» በማለት። ጹሙ ሲባሉ «ጌታ ጸሞልናል» በማለት ጀርባቸውን ለጦም ይሰጣሉ። ዳሩ ግን ጌታ የዮሐንስ መጥምቅ ደቀ መዛሙርት ወደ እርሱ ቀርበው «እኛና ፈሪሳውያን ብዙ ጊዜ የምንጠመው ደቀ መዛሙርትህ ግን የማይጠሙት ስለምንድር ነው?» ብለው በጠየቁት ጊዜ «ሚዜዎች ሙሽራው ከእነርሱ ጋር ሳለ ሊያዝኑ ይችላሉን? ነገር ግን ሙሽራው ከእነርሱ የሚወሰድበት ወራት ያመጣል፤ በዚያ ጊዜም ይጠማሉ» አለ እንጂ «እኔ ስለ እነርሱ ጸሚላቸዋለሁ የሚል መልስ አልሰጠም። ማቴ.፱፥፲፬-፲፮።»

ሐዋርያትም ይህን ትምህርት ተቀብለው ጌታ ከእነርሱ ከተለየ በኋላ ጦምን የሥራቸው መጀመሪያ አድርገዋል። የሐዋ.፲፫፥፩።

ጾም በአዋጅ ወይስ በሥውር?

ጾም መጣም ያለበት በሰውር እንጂ በአዋጅና በማኅበር መሆን እንደሌለበት የሚናገሩ አሉ። ዳሩ ግን መጽሐፍ ቅዱስ ጾም በአዋጅ ወይም በማኅበር እንዲሁም በግል እንደሚጸም ያስረዳል።

ሀ. የአዋጅ (የማኅበር ጾም)

- የነነዌ ሕዝቦች ከተቃጣባቸው መቅሰፍት ይድኑ ዘንድ ከልሕቅ እስከ ደቂቅ በአዋጅ፣ በአንድነት ሆነው ጸመዋል። እግዚአብሔርም አዋጅ ተነግሮ በኅብረት በጸሎት ጾም የምኅረት እጁን ዘርግቶላቸዋል። ትን.ዮናስ.፫፥፩-፲።

- ሕዝብ እግዚአብሔር እስራኤል በአዋጅ (በማኅበር) ጸመዋል።

«በዚህም ወር በሀያ አራተኛው ቀን የእስራኤል ልጆች ጸመው ማቅም ለብሰው በላያቸው ትቢያ ነስንሰው ተከማቹ።» መጽ.ነሀምያ ፱፥፩።

«በጽዮን መለከት ንፉ፣ ጾምንም ቀድሱ፣ ጉባኤውንም አውጁ፣ ሕዝቡንም አከማቹ፣ ማኅበሩንም ቀድሱ፣ ሽማግሌዎችንም ሰብስቡ፣ ሕፃናቱና ጡት የሚጠቡትን አከማቹ፣ ሙሽራው ከእልፍኙ፣ ሙሽራይቱም ከጫጉላዋ ይወጡ።» ትን.ኢዮ.፪፥፲፭-፲፮።

- ከጌታ እግር ስር ቁጭ ብለው ከአንደበቱ የተማሩ ሐዋርያት በማኅበር በመጸም ምሳሌ ሆነውናል። «በአንጾኪያ ባለቸው ቤተክርስቲያን ነቢያትና መምህራን ነበሩ። እነርሱም በርናባስ፣ ኔጌር የተባለው ስምያንም፣ የቀሪናው ሉክዮስም የአራተኛው ክፍል ገዥ የሄሮድስም ባለምዋል ምናሒ፣ ሳውልም ነበሩ። እነዚህም ጌታን ሲያመልኩና ሲጠሙ (ጌታን ያመልኩ የነበሩት እየጠሙ ነበር) መንፈስ ቅዱስ በርናባስና ሳውልን ለጠራጃቸው ሥራ ለዩልኝ አለ። በዚያን ጊዜም ከጠሙ ከጸለዩም እጃቸውን ከጫኑ በኋላ አላናበቱባቸው» ሐዋ.፲፫፥፩-፫።

- ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ፈሪሳውያን ይጸሙት የነበረውን የአዋጅ ጾም አልነቀፈም። በግብዝነት የተሞላ

ሕያወታቸውን እንጂ። «የዮሐንስና የፈሪሳውያን ደቀ መዛሙርት የሚጠሙት ያንተ ደቀ መዛሙርት ግን የማይጠሙት ስለ ምንድር ነው ባሉት ጊዜ «የእነርሱ ጦም የአዋጅ ነው ስለዚህ ጥቅም የለውም የሚል መልስ አልሰጠም። እንደ ዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ወደ ፊት እንደሚጸሙ ከማረጋገጥ በስተቀር። ማር.፪፥፲፱።

ለ. የግል (የድብቅ) ጾም

ጌታ ስለ ግል ጦም ሲያስተምር «አንተ ግን ስትጦም በሰውር ላለው አባትህ እንጂ እንደ ጠመኛ ለሰዎች እንዳትታይ ራስህን ተቀባ፣ ፊትህንም ታጠብ፣ በሰውር የሚያይ አባትህም በግልጥ ያስረክብሃል።» ብሏል። ማቴ.፪፥፲፮።

የግል ጾም በግል የሚጠም እንደመሆኑ በሌላው ሰው ዘንድ ሊታወቅ አይገባም። ውዳሴ ከንቱን እንዳያመጣ። ይህም የግል ጦም ሰዎች ንስሐ በሚገቡበት ጊዜና በግላቸው ከአምላካቸው ይፈጸምላቸው ዘንድ የሚሹት ነገር ሲኖር በገዛ ራሳቸው ለራሳቸው የሚያውጁት ጾም ነው። ይህንንም የሚያደርጉት ከካህናት ጋር በመመካከር የሚያደርጉት ነው።

ቅዱስ ዳዊት ልጁ በታመመ ጊዜ የጠመው የግል ጦም ነው። መጽ.ሳሙ.ካልዕ.፲፪፥፲፮።

የተወሰነ የጾም ወቅት ሊኖር ይገባል?

አንዳንድ የእምነት ክፍሎች የጾምን አስፈላጊነት ያምኑና ዳሩ ግን የጾምን ወቅት በተመለከተ በቀኖና የተደነገገውን ድንጋጌ ይቃወማሉ። በእነርሱ አመለካከት (ማንኛውም ሰው በወደደውና በፈቀደው ጊዜ እንጂ ወቅት ተወስኖለት ሊጸም አይገባም። መጽሐፍ ቅዱስም የጾምን ቀን ወስኖ ጽሑፍ አላለም) ባዮች ናቸው።

በመሠረቱ የጾም አስፈላጊነት በመጽሐፍ ቅዱስ እስከ ተረጋገጠ እንደትና መቼ ከምንስ መጸም እንዳለብን በቀኖና ቤተክርስቲያን መደንገጉ አስፈላጊና የማያጠያይቅ ነው። ምክንያቱም እንኳን ክርስቲያኖች አሕዛብም ለአምልኮታቸው ሥርዓትና ደንብ አላቸው። ቤተ ክርስቲያን ደግሞ የሕግና የሥርዓት ምንጭ ናት። ስለዚህ ለጠማችን ሥርዓትና ደንብ መውጣቱ አስፈላጊ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስም ቢሆን የተወሰነ የጾም ወቅት ሊኖር እንደሚገባ ያስተምራል። ለምሳሌ የሚከተሉትን ማስረጃዎች እንመልከት፡-

- ዕዝራ ለእስራኤል ልጆች በአኅዋ ወንዝ አጠገብ ጾምን ሲያውጅ ጊዜን ወስኖ እንጂ እንዳው ያለ ገደብ ጡሙ አላለም። የጾሙም አዋጅ የመጣው ከእርሱ መሆኑን እንረዳለን። ዕዝ.፩፥፳፩።
- ከሕንድ ጀምሮ እስከ ኢትዮጵያ በአሥራ ሁለት አገሮች ላይ እንደ አፈር ተበትነው ይኖሩ የነበሩት አይሁድ ከሐማ ሰይፍ ያመልጡ ዘንድ ወደ ንጉሡ አርጤክስስ ዘንድ እንድትገባ የተነገራት አስቲር በሱሳ ለሚኖሩት አይሁድ የሦስት ቀን ጾም እንዲይዙ በመርዶክዮስ በኩል ትዕዛዝ አስተላልፋለች። በዚህም መሠረት ጾሙ የጾማቸውን መልስ አግኝተዋል።
- እስራኤል የተወሰኑ የጾም ወራት እንደነበሩአቸው «የአራተኛው ወር ጾም፣ የአምስተኛው፣ የሰባተኛው፣ የአሥረኛው ወር ጾም ለይሁዳ ቤት ደስታና ተድላ የሐሢትም በዓላት ይሆናል» የሚለው የእግዚአብሔር ቃል ያስገነዝባል። ትን.ዘካ.፩፥፲፱።
- ሐዋርያትም የተወሰነ የጾም ወቅት እንደ ነበራቸው «የጦም ወራት አሁን አልፎ ስለ ነበር» በሚለው ቃል እንገነዝባለን የሐዋ.፳፯፥፱።
- ትዕቢተኛው ፈሪሳዊ «በየሳምንቱ ሁለት ጊዜ እጠማለሁ» ማለቱ። ሉቃ.፲፰፥፲፪። የሚያስገነዝቡን ፈሪሳውያን ከሳምንቱ ውስጥ ሁለቱን ቀን ወሰነው ይጾሙ እንደ ነበር ነው።

የእግዚአብሔር የጾጋው ግምጃ ቤት የሆነችው ኦርቶዶክሳዊት ቤተክርስቲያንም ምእመናን በፍጹም ልባቸው ወደ አምላካቸው ወደ እግዚአብሔር የሚቀርቡበት ሰባት የአዋጅ አጽዋማትን ጊዜና ወቅት ወስኖ ደንግጋለች። በዚህም መሠረት፡-

- ፩ኛ. ዓቢይ ጾም፡- ፶፭ ቀን ሲሆን መጀመሪያውና መጨረሻው በየጊዜው ይለያያል።
- ፪ኛ. ጾመ ሐዋርያት፡- መነሻው ከዕለተ ጳራቅሊጦስ ማግስት ሆኖ መጨረሻው ወይም መፍቻው ሐምሌ ፭ ቀን ነው።
- ፫ኛ. ጾመ ስብከት (የገና ጾም) የጾሙ መጀመሪያ ወር እኩሌታ ገዳር ፲፭ ቀን ሲሆን መጨረሻው የጌታ ልደት ታኅሣሥ ፳፱ ቀን ነው።

፬ኛ. ጾመ ፍልሰታ፡- የሚጀምረው ነሐሴ ፩ ቀን ሲሆን የሚፈታው ነሐሴ ፲፯ ቀን ነው።

- ፭ኛ. ጾመ ድኅነት፡- ረቡዕና ዓርብ።
- ፮ኛ. ጾመ ነጭ - ሦስት ቀን ሲሆን
- ፯ኛ. ጾመ ገሃድ፡- ጥር ፲ ቀን ለ፲፩ አጥቢያ ነው።

እነዚህን የጾም ወቅት የወሰኑት በመንፈስ ቅዱስ የተሾሙ የቤተክርስቲያን አባቶች ናቸው። ጌታ «እውነት እላችኋለሁ በምድር የምታስሩት ሁሉ በሰማይ የታሰረ ይሆናል፤ በምድርም የምትፈቱት ሁሉ በሰማይ የተፈታ ይሆናል» በማለት ቤተ ክርስቲያንን የማስተዳደር ሥልጣን የሰጣቸው በመሆኑ እነርሱ በመንፈስ ቅዱስ ተመርተው የደነገጉትን ሁሉ መቀበል ሃይማኖታዊ ግዴታችን ነው። ማቴ.፲፰፥፲፰።

ከምን ልንጾም ይገባል?

ጦም ማለት መከልከል ማለት ነው። በጾማችን ጊዜ የቤተክርስቲያን ቀኖና እንደሚያዘን ከጥላት ምግብ ማለትም ከቅቤ፣ ከሥጋ፣ ከእንቁላል ከመሳሰሉት መከልከል አለብን።

- ነቢየ እግዚአብሔር ዳንኤል በሱባዔው ጊዜ ማለፊያ እንጀራ እንዳልበላ፣ ሥጋና ጠጅም በአፉ እንዳልገባ ይናገራል። ትን.ዳን.፲፥፪።
- ልብ አምላክ ቅዱስ ዳዊት በጾሙ ወቅት ቅቤ ባለመብላቱ ሥጋው እንደከሳ ሲገልጥ «ጉልበቶቼ በጾም ደከሙ፣ ሥጋዬም ቅቤ በማጣት ከሣ» ብሏል። መዝ.፩፻፷፥፳፱።

ከእግዚአብሔር ቃል እንደተረዳነው ጾም የጽድቅ በር ነው። ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንገባ ዘንድ ጾምን መቀደስ አለብን። የእግዚአብሔር ጸጋ የሚገኘው በጾም እንጂ ጾምን በመናቅና በማጥላላት አይጸለም።

ጸሎት

ከጨለማው ዓለም ገዢ ከዲያብሎስ ጋር በምናደርገው ፍልሚያ ከምንታጠቃቸው ረቂቅ መሳሪያዎች ሌላኛው ጸሎት ነው። ጸሎት ማለት ከእግዚአብሔር ጋር መነጋገሪያና የፈለጉትን ከእግዚአብሔር ለማግኘት

መለመኛ ነው። ሰማያዊው አባታችን እግዚአብሔር ጠላት ዲያብሎስን ድል የምናደርግበት ኃይል እንዲሰጠን የምንጠይቅበት መንፈሳዊ ቴሌግራም ነው።

«ለምኑ ይሰጣችሁማል፤ መዝጊያን አንኳኩ ይከፈትላችሁማል። የሚለምን ሁሉ ይቀበላልና፤ የሚፈልግም ያገኛል፤ መዝጊያውንም ለሚያንኳኳው ይከፈትለታል።» ሉቃ. ፲፩፥፱-፲፩።

ጸሎት የዲያብሎስን ረቂቅ ፍላጻ የምንመክትበት ረቂቅ ጋሻ መሆኑን ጌታ ሲያስገነዝበን «ወደ ፈተና እንዳትገቡ ትጉና ጸልዩ» ብሏል። ማቴ. ፳፮፥፵፩።

ደካማውን ሥጋ ለመንፈሳዊ ተጋድሎ የምናዘጋጀው በጸሎት ነው። «መንፈስህ ተዘጋጅታለች ሥጋ ግን ደካማ ነው።» በማለት ጌታ ለደቀ መዛሙርቱ እንዳስተማራቸው። ማቴ. ፳፮፥፵፩።

ጸሎት የክርስቲያኖች ዋና መሣሪያ መሆኑን ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ አብነት በመሆንና በማስተማርም አስገንዝቦናል። ማቴ. ፳፮፥፵፩-፵፩። ዮሐ. ፲፯፥፩-፳፮።

ዲያብሎስ በረቂቅ ገመድ ያሰራቸው በሽተኞች ከእስራቸው በጸሎት ይፈታሉ። የኃጢአት ምርኮኛ ያደረጋቸውም አርነት ይወጣሉ። መንፈሳዊ ኃይልንም ይጎናጸፋሉ። ያዕቆብ ፩፥፲፫-፲፰።

የጸሎትን ጥቅም አውቆና ተረድቶ በሰንፍና ልጓም ተለጉሞ የማይጸልይ ሰው ኃጢአተኛ ነው። ምክንያቱም መልካም ነገርን ተምሮና አውቆ ተግባራዊ የማያደርገው ሁሉ እግዚአብሔርን በደለ ብሎ ሐዋርያው ያዕቆብ ተናግሯል። ያዕ. ፱፥፲፯።

ምን ብለን እንጸልይ?

ጌታችን ለደቀ መዛሙርቱ ስትጸልዩ እንዲህ በሉ በማለት አቡነ ዘበሰማያትን አስተምሯቸዋል። ሉቃ. ፲፩፥፱-፱። የቀረው ጸሎት ሁሉ የፈቃድ ሲሆን አቡነ ዘበሰማያት ግን የትእዛዝ ነው። ስለዚህ በክርስቶስ ክርስቲያን የተሰኘ ሁሉ ይህን ጸሎት መጸልይ ግዴታው ነው። እንደ ቤተ ክርስቲያናችን ሥርዓት ይህን ጸሎት በቀን ሰባት ጊዜ እንጸልዋለን። ይህም እንደው በዘፈቀደ የተወሰነ ሳይሆን ነቢዩ እግዚአብሔር ዳዊት

«ሰለ ጽድቅህ ፍርድ ሰባት ጊዜ በቀን አመሰግንሃለሁ» ያለውን መሠረት ያደረገ ነው። መዝ. ፩፻፲፭፥፩፻፳፬።

አቡነ ዘበሰማያት በሚለው ጸሎት ውስጥ፡- ሃይማኖት፤ ተስፋ፤ ፍቅር፤ ትሕትናና ልመና ተካተውበታል። ሃይማኖት ያላዩትን እግዚአብሔር አባታችን ብሎ መጥራት፤ ተስፋ መንግሥትህ ትምጣ ግለት፤ ፍቅር ሌላውንም ጨምሮ ለዚያም እንዲደረግለት መለመን፤ ትሕትና፡- ቅዱሳን ከበቁ በኋላ ኃጢአታችንን ይቅር በለን እያሉ የሚጸልዩት ነውና ልመና የምንሻው ሁሉ፤ ከእግዚአብሔር ዘንድ እንዲደረግልን መጠየቅ።

ሰባቱ የጸሎት ጊዜያት

እግዚአብሔር አምላካችንን በየሰዓቱ ማመስገን ወይም ማሰብ እንደሚገባን ቅዱስ ዳዊት «እግዚአብሔርን ሁል ጊዜ እባርክዋለሁ፤ ምስጋናውም ዘወትር በአፌ ነው» በማለት አስረድቶናል። ዳሩ ግን የየሰው ብቃት የተለያየ ነውና የበቁ የነቁ በየሰዓቱ እግዚአብሔርን ሲያመሰግኑ (ሲጸልዩ) በማእከላዊነት ደረጃ ያሉ ደግሞ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን በቀን ሰባት ጊዜ እንዲጸልዩ ሥርዓት ሠርታለች። እነዚህ የጸሎት ጊዜያት የሚከተሉት ናቸው።

፩. ነግህ (ማለዳ፤ ጧት) - ከእንቅልፋችን እንደተነሣን በሰላም ያሳደረንን አምላክ ልናመሰግን እንዲሁም ቀኑን በሰላም እንዲያውለን ልንጸልይ ይገባል። «በማለዳ ድምዳሜ ትሰማለህ፤ በማለዳ በፊትህ እቆማለሁ» እንዳለ መዝሙረኛው ቅዱስ ዳዊት። መዝ. ፭፥፫።

ይህ ሰዓት የተመረጠበት ሌላ ምክንያትም አለ። በዚህች ሰዓት አባታችን አዳም ያልተፈቀደለትን ዕዕ በልቶ ከገነት የተባረረበት ሲሆን ለአዳም ሊከስ የመጣው ጌታም በዚሁ ሰዓት ከኢላጦስ ፊት ቆሞ ተወቅሶበታል። ማቴ. ፳፯፥፩።

፪. ሠለስት - ነቢዩ እግዚአብሔር ዳንኤልን አብነት በማድረግ ነው። ትን. ዳን. ፯፥፲። እንዲሁም የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ ለሐዋርያት የወረደበት ሰዓት ነው። ዮሐዋ. ፱፥፲፭። በተጨማሪም መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል ለእመቤታችን ያበሠረበት ሰዓትና ጌታ ከኢላጦስ ፊት ቀርቦ የተገረፈበት ሰዓት ነው።

፫. ቀትር - (ስድስት ሰዓት) እኩለ ቀን! ልቦ አምላክ ዳዊት በዚህ ሰዓት ወደ አምላኩ ይጸልይ እንደ ነበር ተዘግቧል። መዝ. ፶፬፥፲፯። ይህ ሰዓት ጌታችን በቀራንዮ ኮረብታ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ መራራ ሐምት ጠጥቶበታል፤ ልብሱን ተገፍቦታል። በዚህ ሰዓት ስለ እኛ ብሎ ጌታ የተቀበለውን መከራ እያሰቡ መጸለይ ስለሚገባ አባቶቻችን ይህን ሰዓት ጸልዩበት ብለው ሥርዓት ሠርተዋል። ዮሐ. ፲፱፥፲፱።

፬. ተሰዓት (ከቀኑ ዘጠኝ ሰዓት) - ጲጥሮስና ዮሐንስ በዘጠኝ ሰዓት ጸሎት ሊያደርጉ ወደ ቤተ መቅደስ ይወጡ ነበር። ዮሐ. ፫፥፩። ይህ ሰዓት ጌታ ቅድስት ነፍሱን ከክቡር ሥጋው በገዛ ሥልጣኑ የለየበትና በመስቀል ላይ እንዳለ ሰባት አጽራሐ መስቀል የተናገረበት ነው። ማር. ፲፭፥፴፱፤ ማቴ. ፳፯፥፵፭-፶።

ስለዚህ የእኛን ሞት ተቀብሎ የእርሱን ሕይወት ለእኛ እንደሰጠን እያሰቡ መጸለይ ይገባል በማለት ይህን ሰዓት ለጸሎት ተመርችገል።

፭. ሠርክ (ምሽት የቀን መጨረሻ የሌሊት መግቢያ) - በዚህ ሰዓት በዘመነ ኦሪት መሥዋዕት ይቀርብበት ነበር። ዘጸ. ፳፱፥፴፱-፵፪። ቅዱስ ዳዊትም «ጸሎቴን በፊትህ እንደ ዕጣን ተቀበልልኝ እጅ መንግሤንም እንደ ሠርክ መሥዋዕት ትሁን» ብሏል። መዝ. ፩፻፵፥፪።

በዚህ ሰዓት ጌታችን ወደ ከርሠ መቃብር ወርዷል። ስለዚህ በመቃብር ውስጥ ፈርሶ በስብሶ መቅረትን ያስወግድ ዘንድ ስለ እኛ ወደ መቃብር መውረዱን እያሰቡ መጸለይ ይገባል። ማቴ. ፳፯፥፳።

፮. ንዋም - (የእንቅልፍ የመኝታ ሰዓት)

ቅዱስ ዳዊት «ልቅሶ ማታ ይመጣል፤ ጥዋት ግን ደስታ ይሆናል» በማለት ማታ ከመተኛት በፊት ኃጢአትን እያሰቡ ማልቀስ መጸለይ እንደሚገባ አስረድቷል። መዝ. ፳፱፥፭።

በዚህ ሰዓት ጌታችን ለሐዋርያቱ ሥርዓተ ጸሎት አሳይቶበታል። አኃድ በይሁዳ መሪነት ተረባርበው የያዙበት ሰዓት በመሆኑ ለእኛ ላሉ መያዙን እያሰቡ መጸለይ ይገባል። ማቴ. ፳፯፥፴፰-፵፫።

፯. መንፈቀ ለሊት - «በእኩለ ሌሊት አመሰግንህ ዘንድ እነሣለሁ» በማለት ነቢዩ እግዚአብሔር ዳዊት በዚህ ሰዓት መጸለይ እንደሚገባ አስተምሯል። መዝ. ፩፻፲፰፥፳፪።

እንዲሁም ጌታ ከእመቤታችን የተወለደው፤ ሞትን ድል አድርጎ የተነሣበት፤ ዓለምን ለማሳለፍ ዳግመኛ ይመጣል ተብሎ የሚገመተው በዚሁ ሰዓት ነው። (እኩለ ሌሊትም ሲሆን - እነሆ መሸራው ይመጣል ትቀበሉት ዘንድ ውጡ» የሚለውን የጌታ ምሳሌያዊ አነጋገር መሠረት በማድረግ ነው። ማቴ. ፳፭፥፭።

«ጸሎትን ደጋግሞ መጸለይ ምን ጥቅም አለው? እግዚአብሔር እንደ ሰው የሚረሳ አይደለ አንድ ጊዜ ከጸለዩ አይበቃም? በቀን ሰባት ጊዜ መጸለይ ምን ይሰራል?» የሚል ጥያቄ በአእምሯቸው ለሚጉላላ ጌታ ያስተማረውን መጥቀስ ያሻል።

ጌታችን ምን ብለው መጸለይ እንደሚገባቸው ካስተማራቸው በኋላ ደግመው ደጋግመው ያለመሰልቸት መጸለይ እንዳለባቸው በምሳሌ ገልጸላቸዋል ሉቃ. ፲፩፥፭-፲፫።

ሳይታከቱም ዘወትር ሊጸልዩ እንዲገባቸው ሌላ ምሳሌ መስሎም አስተምሯቸዋል። ሉቃ. ፲፰፥፩-፰።

በቅዱሳን ስም መጸለይ ይገባልን?

«ጥበበኞቼም እንደ ሰማይ ፀዳል፤ ብዙ ሰዎችንም ወደ ጽድቅ የሚመልሱ እንደ ከዋክብት ለዘላለም ይደምቃሉ» ትን. ዳን. ፲፪፥፫ በማለት የእግዚአብሔር ነቢይ ዳንኤል እንደተናገረው ቅዱሳን በላይ በአርያም እንደ ከዋክብት በሥራቸው ደምቀው በክብር ቦታ አሉ። እነዚህ ስለ እግዚአብሔር ሲሉ አንገታቸውን ለሰይፍ ሥጋቸውን ለእሳት መቃጠል አሳልፈው የሰጡ ቅዱሳን በአጸደ ነፍስ ሆነው በከሃድያን ላይ እንዲፈርድ፤ ለክርስቲያኖች ደግሞ ምሳሌነት እንዲያደርግ እንደሚለምኑ በቅዱስ መጽሐፍ ላይ ተዘግቧል። ራእይ. ፮፥፱።

ስለዚህ የቅዱሳንን አማላጅነት ተረድቶ እግዚአብሔርን በእነርሱ ስም መለመን የሚገባ መሆኑን ከእግዚአብሔር ቃል እንረዳለን።

የተመረጠው ሙሴ እስራኤል በበደላቸው ምክንያት በመጣባቸው መቅሰፍት ጨርሰው እንዳይጠፉ ስለ እሥራኤል ሊለምን በእግዚአብሔር ፊት በቆመ ጊዜ «ለዘላለም ይወርሱአታል ብለህ በራስህ የማልህላቸውን ባሪያዎችህን አብርሃምንና ይስሐቅን እስራኤልንም

አስብ» በማለት የቅዱሳኑን የአብርሃምን የይስሐቅንና የያዕቆብን ስም መለመኛ እንዳደረገው እናስተውላለን። ዘጸ.፴፪፥፲፬።

እግዚአብሔርም የባለሙዋሉቹ ስም በተጠራ ጊዜ በሕዝቡ ላይ ሊያደርግ ስላስበው ክፋት ራርቷል። በዚህም ሙሴን የሚያህል ታላቅ ነቢይ፣ ጌታ ራሱ ባለሟልነቱን የመሰከረለት ሲጻልይ በእግዚአብሔር የተመረጡትን የእነ አብርሃምን ስም መማለጃ አድርጓል።

«ስለ ዳዊት ስለ ባሪያህ የቀባዝውን ሰው ፊት አትመልስ» በሚለው ጸሎት። በዚህም እግዚአብሔር በመረጣቸውና ደስ አሰኝተውት ባለፉት ቅዱሳን ስም መለመን እንደሚገባን እንረዳለን። መዝ.፩፻፴፩፥(፩፻፴፪)፥፲፮።

የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔርም «ስለ እኔ፣ ስለ ባሪያዬም ስለ ዳዊት ይህችን ከተማ አድናት ዘንድ እጋርዳታለሁ» በማለት ስለ ቅዱሳን ሲል ከተቃጣ መቅሰፍት እንደሚያድን ተናግሯል። ትን.ኢሳ.፴፯፥፴፭።

ስለዚህ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን «በእንተ ማርያም፣ በእንተ ቅዱሳን መሐረን ክርስቶስ— ስለ እናትህ ስለ ድንግል ማርያም ስለ ወዳጆችህ ስለ ቅዱሳን ስትል ማረን» በማለት በጸሎትዋ ሁሉ የቅዱሳንን ስም እየጠራች የምትለምነው ጌታ ስለ ቅዱሳን ሲል እንደሚምር ከቅዱስ መጽሐፍ ስላገኘች ነው።

ጸሎት የክርስቲያኖች ረቂቅ መሳሪያ በመሆኑ አንድ ክርስቲያን ምንም ሥራ ቢበዛበት ጠዋት ከእንቅልፋ ሲነሳ፣ ማታ ከመተኛቱ በፊት፣ እንዲሁም በምግብ ሰዓት መጸለይ ግዴታው ነው።

የመንፈሳዊ ተጋድሎ ጥቅም

የገድል ዓይነቱ ብዙ ነው። ሥጋን ለነፍስ ማስገዛትና፣ ለጋጢአት ሥራ ማድከም በመሆኑ በተለያዩ መልኩ ክርስቲያኖች ከጠላታቸው ከዲያብሎስ ጋር ይጋደላሉ።

የእግዚአብሔርን ቸርነት ምክንያት በማድረግ የስንፍና አጋፋሪ ሆኖ ከገድል በመራቅ እንደው በነፃ ያለ አንዳች ገድል (ሥራ) መንግስቱን እወርሳለሁ እያሉ መፍከር አያዋግም። በጸጋው የተጎበኙ ሐዋርያት እንኳን «ወደ እግዚአብሔር መንግሥት በብዙ መከራ (ድካም) እንገባ ዘንድ ያስፈልገናል» በማለት ነው ያስተማሩት። የሐዋ.፲፬፥፳፪።

በመንፈሳዊ ሕይወታችን ዝለን የለይጣን ወርክሾፕ እንዳንሆን መጋደል እንዳለብን ሐዋርያው ያስጠነቅቀናል። «በነፍሳችሁ ዝላችሁ እንዳትደክሙ፣ ከጋጢአተኞች በደረሰበት እንዲህ ባለ መቃወም የጸናውን አስቡ። ከጋጢአት ጋር እየተጋደላችሁ ገና ደምን እስከ ማፍሰስ ድረስ አልተቃወማችሁም» ዕብ.፲፪፥፫።

«እንግዲህ ለእግዚአብሔር ተገዙ» በጾም፣ በጸሎት፣ በስግደትና በሌላውም መንፈሳዊ ተጋድሎ በመጽናት፤ «ዲያብሎስን ግን ተቃወሙ» በመጾም በመጸለይ በመስገድ «ከእናንተም ይሸሻል» ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ ወደ እናንተም ይቀርባል።» ያዕ.፩፥፯-፰።

የእግዚአብሔርን ጸጋ የምናገኘው በመንፈሳዊ ተጋድሎ ነው። «እኛም በክርስቶስ ፍጹም የሚሆን ሰውን ሁሉ እያስተማርን ሰውን ሁሉ እየገሠጽን፣ ሰውንም ሁሉ በጥበቡ ሁሉ እያስተማርን የምንሰብከው እርሱን ነው፤ ለዚህም ነገር ደግሞ በእኔ በጋይል እንደሚሠራ እንደ አሠራሩ እየተጋደልሁ እደከማለሁ» በማለት በመንፈሳዊ ተጋድሎ። ልንኖር እንደሚገባ አስተምሯል። ቆላ.፩፥፳፱።

በብልጠት የእግዚአብሔርን መንግሥት የሚያገኙ የሚመስላቸው ደካሞች «ምሕረት ለወደደ ወይም ለሮጠ አይደለም፤ ከሚምር ከእግዚአብሔር ነው እንጂ» የሚለውን ጥቅስ በመጥቀስ ቅዱስ ጳውሎስ ገድል ትሩፋት አያስፈልግም ብሏል። ስለዚህ «ይህ ለመዳን የሚደረግ ከንቱ ሩጫ ነውና አይጠቅምም» ይላሉ።

ዳሩ ግን ሐዋርያው ይህን ማለቱ እነርሱ እንደተረዱትና እንደተረጎሙት ይሆን? ሐዋርያው በሃይማኖት የሚደረገውን ሩጫ ነቀፈን? እንዲህ ከሆነማ እርሱ የዘላለምን ሕይወት ለማግኘት ለምን ሮጠ? «ሩጫዬን ጨርሻለሁ ገድሌንም ተጋድያለሁ ከእንግዲህ የሕይወት አክሊል ይጠብቀኛል» ማለቱ ምሕረትን ለማግኘት እንደሮጠ የሚያመለክት አይደለምን?

ለቆሮንቶስ ምእመናን «በእሸቅድምድም ስፍራ የሚሮጡት ሁሉ እንዲሮጡ ነገር ግን አንዱ ብቻ ዋጋውን እንዲቀበል አታውቁምን? እንዲሁም ታገኙ ዘንድ ሩጡ» በማለት ዘላለማዊ ሽልማትን ያገኙ ዘንድ እንዲሮጡ ለምን አዘዛቸው? ፩ቆሮ.፱፥፳፱።

በተጋድሎ ጸጋ እግዚአብሔርን መጎናጸፍ እንደሚቻል ሲያስገነዝብም «የሚታገልም ሁሉ በነገር ሁሉ ሰውነቱን ይገዛል» እነዚያም የሚጠፋውን አክሊል ሊያገኙ ነው፤ እኛ ግን የማይጠፋውን» ብሏል። ፩ቆሮ.፱፥፳፭።

እንግዲህ ትግላችን ከማን ጋር ነው? ከእኩያን አጋንንት ከዓለም ፍላጎት ጋር አይደለምን? መንፈሳዊ ተጋድሎአችንና ሩጫችን ግብዝነት የሞላበት፤ ለቸርነቱ ምክንያት የሚሆን ካልሆነ ሐዋርያው እንዳስገነዘበን «ነፋስን እንደሚጎስም ሁሉ እንዲሁ አልጋደልም» እንዳለው ከንቱ ተጋድሎ ይሆናል። ፩ቆሮ.፱፥፳፮።

ስለዚህ ሐዋርያው በገድላቸው የሚታመኑና በእነርሱ ሩጫ ብቻ ለሚታመኑ ሰዎች ተናገረ እንጂ የእግዚአብሔርን ምኅረትና ቸርነት ተረድተው ለቸርነቱ ምክንያት ይሆን ዘንድ ብለው በትህትና ለሚጋደሉትና ለሚረጡት አይደለም።

ጭው ባለ በረሃ ላይ ወድቆ፤ በጦም በጸሎት ተወስኖ የሚኖር አንድ ባህታዊ ጌታ ተገልጦለት «እንደ ሥራህ ልስጥህ እንደ ቸርነቱ?» ብሎ ቢጠይቀው ባህታዊው በሥራው የሚመካ ነበርና «እንደ ሥራዬ ስጠኝ እንጂ ከሰው ርቆ፤ ከላመ ከጣመ ተከልክዬ ድንጋይ ተንተርኼ ጤህ ልኼ ይህን ያህል ዘመን የኖርኩት ለጽድቅ አይደለምን? ስለዚህ ለእኔ እንደተጋድሎቦ ብዛት ስጠኝ ቸርነትህን ግን በከተማ የላመ የጣመ እየበሉ በዓለመ ሥጋ ለሚኖሩት አድርገው።» ብሎ ተናገረ።

ይህ ባህታዊ የእግዚአብሔርን ቸርነት ፈጽሞ የዘነጋና በሥራው ብቻ ሊጸድቅ የተነሣ በመሆኑ ከጸጋው ወጥቶ በሥራው ተመካ። ያን ጊዜ ጌታ «እኚ እንደ ሥራህ እስጥላሁ» ብሎ ከእነርሱ ተሰወረ። ወዲያው ዝሙት ጦሩን ሰብቆ መጣበት። ሊቋቋመው አልቻለም። ጸሙ ጸሎቱ ሊያግደው አልቻለም። ታብዮአልና። ተቅበዘበዘ በዓቱን ለቆ ወደ ከተማ ሄደ። በኃጢአት ወደቀ። በደለኛም ሆነ።

ልቡ ላይ ተተክሎ የነበረውን የትዕቢት ጦር ነቅሎ ጌታዬ ሆይ «እንደ ቸርነትህ እንጂ እንደ ሥራዬ አትስጠኝ» ብሎ ተማጸነ። የዚህን አባት መማሩን እንጂ ጥፋቱን የማይሻ ጌታ ትምክህቱን እንደ አሮጌ ቁና አሸቀንጥሮ በጣለ ጊዜ የምኅረት እጁን ዘረጋለት። ወደ በዓቱም ተመለሰ።

ተጋድሎው ለእግዚአብሔር ቸርነት ምክንያት እንጂ ብቻውን ለጽድቅ እንደማያበቃው ተማረ።

የቀደሙት አበው ታሪክ ለእኛ መገሠጫ መማሪያ በመሆኑ «በተጋድሎአችን እንጸድቃለን» ብለው ለሚታበዩ ሁሉ ትምህርት ሰጥቶ አልፏል። ሐዋርያውም «ምኅረት ለሮጠ ብቻ አይደለም» በማለት የእግዚአብሔር ምኅረት በቸርነቱም ጭምር የሚገኝ እንደሆነ አስገንዝቦናል።

ዝግጅት ከሰው ድል ከእግዚአብሔር

ሰው ያስባል እግዚአብሔር ይፈጽማል። የልብ መዘጋጀት ከሰው የምላስ መልስ ግን ከእግዚአብሔር የሚሉት አባባሎች የሚያንፀባርቁት ሰዎች የሚገባቸውን በማድረግ የእግዚአብሔርን ቸርነት ተስፋ ማድረግ እንዳለባቸው ነው።

ገበሬ ይተክላል፤ ውኃ ያጠጣል በተረፈ እግዚአብሔር አዝመራውን እንዲባርክለት ወደ ላይ ያንጋጥማል። «እኔ ተከልሁ፤ አድሎስ አጠጣ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ያሳድግ ነበር» በማለት ቅዱስ ጳውሎስ እንዳስ ተማረ። ፩ቆሮ.፫፥፮። መትከልና ማጠጣት ምክንያቶች መሆናቸውን ማስተዋል ይገባል። ዋናው አሳዳጊው እግዚአብሔር ነው። ሐዋርያው ይህንን ሲያገናዝብን «እንግዲያስ የሚያሳድግ እግዚአብሔር እንጂ የሚተክል ቢሆን ወይም የሚያጠጣ ቢሆን አንዳች አይደለም» ብሏል።

በዚህም የእግዚአብሔር ቸርነት ዋናውና መሠረት እንደሆነ ገልጧል። የሚያሳድግ እግዚአብሔር ነው ብሎ ግን ከመትከልና ውኃ ከማጠጣት መታቀብ ከስረትን ያመጣል። እግዚአብሔር የሚያሳድገው የተተከለውንና ውኃ የሚጠጣውን እንደሆነ ልብ ማለት ያስፈልጋል።

እስራኤል ከአማሌቅ ጋር በሚዋጥበት ጊዜ ኃይል፤ ጽን ይሆናቸው ዘንድ ሙሴ እጁን ወደ እግዚአብሔር ዘረጋ፤ የእግዚአብሔር ኃይል መገለጫ ይሆን ዘንድ ኢያሱ ደግሞ ዘገር ነጥቆ ጋሻ መክቶ ተነሳ።

የተዘረጋው የሙሴ እጅ ኃይል ከእግዚአብሔር ለኢያሱ እንዲሰጥ አደረገ። የእግዚአብሔር እጅ በኢያሱ ተገልጦ አማሌቅን ድል አደረገች። ለድሉ የሁለቱ ጽምረት ወሳኝ ነበረ። የሙሴ ጸሎት፤ የኢያሱ ሰልፍ ሥሙር ሆኖ ለድል በቁ። ዘጸ.፲፯፥፳-፲፫።

በእኛም ላይ ኃይል እግዚአብሔር ይገለጥ ዘንድ እንደ ሙሴ በእምነት እጃችንን ወደ እግዚአብሔር መዘርጋት፤ እንደ ኢያሱ ደግሞ ጠላታችንን የምንዋጋበት መንፈሳዊ መሳሪያ (ስግደት፣ ጦም ሌላም ገድል) መታጠቅ በዚህ ጊዜ ጠላታችንን ዲያብሎስን ድል እናደርገዋለን።

ዳዊት ጎልያድን ድል ያደረገው ስሙን ብቻ በመጥራት ነው? አልነበረም። በእግዚአብሔር ታመነ (የእምነትን ሰይፍ ታጠቀ)፤ ጎልያድን «አንተ ሰይፍና ጦር ጭሬም ይዘህ ትመጣብኛለህ» አለው የጎልያድ መታመኛው ሰይፍና ጦሩ እንዲሁም ጉልበቱ ነበር። «እኔ ግን ዛሬ በተገዳደርኸው በእስራኤል ጭፍሮች አምላክ በሠራዊት ጌታ በእግዚአብሔር ስም እመጣብሃለሁ» አለው። የዳዊት መታመኛው ደግሞ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ነበር።

ግን በእግዚአብሔር ብቻ ታምኖ እጁን አጣምሮ ጎልያድን አልጠበቀውም። እግዚአብሔር ለሁሉ ነገር ቸርነቱ ኃይሉ የሚገለጥበት ምክንያት ይሻልና ወደ ወንዝ ወርዶ አምስት ድቡልቡል ድንጋዮች መርጦ በእረኛ ኮረጀው በኪሱ ከተተ። ወንጭፋንም አዘጋጀ። ጎልያድ እየድከረ ሲመጣ ዳዊት ከኮረጀው ኪስ ድንጋዩን አውጥቶ በወንጭፋ ከቶ ወደ ጎልያድ ወረወረ። ያቺ ድንጋይ ጎልያድ ግንባር ላይ ሄዳ ተመሰገች። ጎልያድም እንደ ግንድ ተገንድሶ ወደቀ። ዳዊት በእግዚአብሔር ኃይል፤ በወንጭፍዋ ባስፈነጠራት ድንጋይ ሳር ቅጠሉ ያረግድለት፤ እስራኤል ስሙ ሲጠራ ያንቀጠቅጣቸው የነበረውን የፍልስጤም መመኪያና መኩሪያ የነበረውን ጎልያድን ድል አደረገው። ጳጳሩ ሳሙ.፲፯+፵፮-፶፬።

ስለዚህ ክርስቲያኖች ለእግዚአብሔር ምሕረት ምክንያት የሚሆን ተግባር መሥራት ይጠበቅብናል። ዝግጅት ከእኛ፣ ውጤት ደግሞ ከአምላካችን ነውና።

መንፈሳዊ ተጋድሎ በየትኛው አኗኗር?

በክርስትና ሕይወት ሁለት ዓይነት አኗኗር አለ። በሥጋ ወደሙ በሥርዓተ ተክሊል በቅዱስ ጋብቻ ተወስኖ መኖርና ወይም አንድ ልብ አንድ ሐሳብ ሆኖ እግዚአብሔርን በማገልገልና እሱን ብቻ በማሰብ ተወስኖ መላእክትን በመምሰል ከዓለማዊው ተድላ ደስታ ተለይቶ በምንኩስና መኖር።

በምንኩስና ከዓለም መለየት ሲባል ሰው መሆንን መርሳት ወይም መተው ማለት እንዳልሆነ ሊታወቅ ይገባል። ዳሩ ግን መኮላት ከሰብአ ዓለም ይልቅ ለዝሆች ዓለም ፍትወት ራሳቸውን የገደሉ መሆን አለባቸው። ለዚህም ነው ቅዱስ ጳውሎስ «ዓለም በእኔ ዘንድ የሞተ ነው እኔም በዓለም ዘንድ የሞትኩ ነኝ።» ያለው። ገላ.፯+፲፬።

መንኲሰ ማለት ሞተ ማለት ነው። ይህም ከዓለማዊ ግብር መለየትን፤ የሥጋን ፈቃድ መግደልና በነፍስ ፈቃድ መመራት ማለት ነው። «ለጋጢአት የሞትን እኛ ወደ ፊት እንዴት አድርገን በእርሱ እንኖራለን?» በማለት ሐዋርያው ለጋጢአት ሥራ ብልቶቻቸውን የገደሉ እንደሆነ ያስገነዝባል። ሮሜ.፮+፪።

የድንግልናን ወይም የምንኩስንና ሕይወት የሚነቅፋና እንዲውያም ሕገ እግዚአብሔርን እንደ መጣስ የሚቆጥሩ አሉ። ዳሩ ግን ነቢዩ ኤልያስ፤ መጥምቀ መለኮት የሐንስ፤ እንዲሁም የሐንስ ወንጌላዊ በድንግልና ሕይወት የተወሰኑ እንደ ነበሩ ሳያውቁ ቀርተው ይሆን ወይስ ሰይጣን ዓይነ ጎሊናቸውን ጋርዶባቸው?

የአሕዛቡ መምህር የቤተ ክርስቲያን የአጥቢያ ኮከብ ቅዱስ ጳውሎስ «ሰው ሁሉ እንደ እኔ ሊሆን እወዳለሁ» ያለው በድንግልና ጸንቶ ሊኖር እወዳለሁ ማለቱ እንደሆነ አልተረዱ ይሆን? ጴቆር.፯+፯።

ዳሩ ግን ይህ ለሁሉ አይቻልም። ለተመረጡ እንጂ። ጌታም «ይህ ነገር ለተሰጣቸው እንጂ ለሁሉ አይደለም። በእናት ማኅፀን ጃንደረቦች ሆነው የተወለዱ አሉ። ሰውም የሰለባቸው ጃንደረቦች አሉ። ስለ መንግሥተ ሰማያትም ራሳቸውን የሰለቡ ጃንደረቦች አሉ።» በማለት አስተምሯል። ማቴ.፲፱+፲፩-፲፪።

ከዚህ ጋር ተያይዞ የሚነሳው ጥያቄ በገዳም ድምፅ አራዊትን ፀብዐጋንንትን ታገለው በተጋድሎ የሚኖሩ ባህታውያን ከእግዚአብሔር ጸጋ ርቀው በራሳቸው ተጋድሎ ሊጸድቁ የሚሹ በመሆናቸው ከእግዚአብሔር ቃል የወጡ ናቸው የሚለው አባባል ነው። ይህ ፍጹም

ከእውነት የራቀና የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚቃረን ነው። ሰዎች ሥጋቸውን ጎስመው ለነፍሳቸው ለማስገዛት የሚያደርጉትን ሁሉ እግዚአብሔር አይቃወምም። እንኳን ራሱ አብነት የሆነበትን ገዳማዊ ሕይወት ቀርቶ ሌላውንም ቢሆን አይነቅፍም።

በገዳም መወሰንና ራስን ለእግዚአብሔር ማስገዛት እንደሚገባ አብነት የሆነው ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እንደ ተጠመቀ ልዋል ልደር ሳይል ወዲያው ገዳመ ቆሮንቶስ ገብቶ ከዘረጋበት ሳያጥፍ ከቆመበት ሳይቀመጥ ዐርባ መዓልትና ዐርባ ሌሊት በጦም በጸሎት ተወስኗል።

አባቶቻችንም ይህንን የጌታን ምሳሌነት ተከትለው በገዳም ቦታ ወስነው በጸም በጸሎት ተጠምደው ከእኩያን አጋንንት ጋር ሲፋለሙ ይኖራሉ። ማር.፩፥፲፪-፲፫።

ስለዚህ በብህትውና ጸንቶ መኖር ከፍተኛ የሚያሰጥ እንጂ ዓለምንና የዓለምን ፍላጎት ወደው ሆዳችን ይመላ፤ ደረታችን ይቅላ የሚሉ ሥጋውያን እንደሚያናፍሱት አይደለም።

እንዲህም ቢሆን ኖሮ ከዓለም ርቀው ንጽሕ ጠብቀው በደብር ቅዱስ ይኖሩ የነበሩ ደቂቀ ሴት የእግዚአብሔር ልጆች ባልተባሉ ነበር። ዘፍ.፮፥፩-፪። መጽ.ሄናክ.፪፥፩።

ከዓለማዊ ግብር ተለይተው ሃይማኖትን ከምግባር ጋር አስተባብረው ይዘው ከተገኙ ባይመነኩሱም ፍጹምነት በጋብቻ ላሉትም ይሰጣል። ለዚህም አብርሃም፣ ይስሐቅ፣ ኢየሱስ፣ ዓይነተኛ ምሥክር ናቸው።

ስለሆነም በምንኩስናም ሆነ በጋብቻ የተወሰኑ ሁለቱም በገድል ውስጥ ያሉ ናቸው። በመነኮሳት ላይ ግን ይበልጥ ይጸናል።

የምግባር አስፈላጊነት

«ከነፍስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደ ሆነ ሁሉ ከሥራ የተለየ እምነትም የሞተ ነው።» ያዕ.፪፥፳፮። እምነት አለኝ የሚል እምነቱን ግን በሥራ የማይገልጥ ሰው ከንቱ ነው። እምነቱ ለድኅነት አያበቃውም። «መልካም ፍሬ የማያፈራ ዛፍ ሁሉ ይቆረጣል ወደ እሳትም ይጣላል።» ማቴ.፫፥፲፱። እንደ ተባለው ሁሉ እርሱም ፍሬ- ምግባር አፍርቶ አልተገኘምና ከፈጣሪው አንድነት ተለይቶ ወደ ዘላለም እሳት ባሕር ይጣላል።

በክፉ አድራጊዎች ላይ ይፈረድባቸዋል

እምነት አለኝ በማለት ምግባረ ቢስ ሆኖ ባዶ ጩኸት ማሰማት ለምንም አይጠቅምም። «የአብርሃም ልጆች ነን» እያሉ ይመጻደቁ ለነበሩት አይሁድ ልዑል ባሕርይ አምላክ «የአብርሃም ልጆችስ ብትሆኑ የአብርሃምን ሥራ ባደረጋችሁ ነበር» የሚል መልስ ነው የሰጣቸው። ዮሐ.፳፥፴፱።

ክፉ ሥራ የሚሠራ ሁሉ የክፉት ምንጭ የሆነው የዲያብሎስ የግብር ልጅ ነው። ዲያብሎስ በክፉ ሥራው እንደ ተፈረደበት ሁሉ ክፉ አድራጊዎችም ንስሐ እስካልገቡ ድረስ ከእግዚአብሔር ፍርድ አያመልጡም።

ሥራቸው ክፉ የሆነ ሰዎች የመጨረሻ ዕጣ ምን እንደሆነ ብርሃን ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ ሲያስተምር፡-

- «ይህን እወቁ አመንዝራም ቢሆን ወይም ርኩስ ወይም የሚመኝ እርሱም ጣኦትን የሚያመልክ በክርስቶስና በእግዚአብሔር መንግሥት ርስት የለውም። ከዚህ የተነሣ በማይታዘዙ ልጆች ላይ የእግዚአብሔር ቁጣ ይመጣልና።» ኤፌ.፭፥፭-፮።
- «ወይስ ዓመፀኞች የእግዚአብሔርን መንግስት እንዳይወርሱ አታውቁምን? አትሳቱ፤ ሴሰኞች ቢሆኑ ወይም ጣዖትን

የሚያመልኩ ወይም አመንዝሮች ወይም ቀላሎች ከወንድ ጋር ዝሙት የሚሠሩ ወይም ሌቦች ወይም ገንዘብን የሚመኙ ወይም ሰካሮች ወይም ተሳዳቢዎች ወይም ነጣቂዎች የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም።» ፩ቆሮ.፮፥፱-፲፩። «የሥጋ ሥራም የተገለጠ ነው። እርሱም ዝሙት፣ ርድስት፣ መዳራት፣ ጣዖትን ማምለክ፣ ምዋርት፣ ጥል፣ ክርክር፣ ቅንፃት፣ ቁጣ፣ አድመኛነት፣ መለያየት፣ መናፍቅነት፣ መግደል፣ ሰካር፣ ዘፋኝነት፣ ይህንንም የሚመስል ነው። አስቀድሜም እንዳልሁ፣ እንደዚህ ያሉትን የሚያደርጉ የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም።» ገላ.፩፥፲፱-፳፩።

- «ሴቦችንና አመንዝሮችን እግዚአብሔር ይፈርድባቸዋል።» ዕብ.፲፫፥፱።
- «እርሱ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው ያሰረከበዋል። በበጎ ሥራ በመጽናት ምስጋናንና ክብርን የማይጠፋንም ሕይወት ለሚፈልጉ የዘላለም ሕይወት ይሰጣቸዋል። ለዓመፃ በሚታዘዙ እንጂ ለእውነት በማይታዘዙትና በአድመኞች ላይ ግን ቁጣና መቅሠፍት ይሆንባቸዋል። ክፉውን በሚያደርግ ሰው ነፍስ ሁሉ መከራና ጭንቀት ይሆንበታል። ሮሜ.፪፥፮-፲፩። «ሕግም ሳላቸው ኃጢአት ያደረጉ ሁሉ በሕግ ይፈረድባቸዋል። በእግዚአብሔር ፊት ሕግን የሚያደርጉት ይጸድቃሉ እንጂ ሕግን የሚሰሙ ጸድቃን አይደሉም።» ሮሜ.፪፥፲፪-፲፮።
- «እንግዲህ በምድር ያሉትን ብልቶችሁን ግደሉ፤ እነዚህም ዝሙትና ርድስት፣ ፍትወትም፣ ክፉ ምኞትም፣ ጣዖትንም ማምለክ የሆነ መጉምጃት ነው። በእነዚህም ጠንቅ የእግዚአብሔር ቁጣ በማይታዘዙ ልጆች ላይ ይመጣል።» ብሏል። ቆላ.፫፥፩-፲፩። ሐዋርያው ቅዱስ ጲጥሮስም ትዕዛዝ እግዚአብሔርን በሚተላለፉ ሰዎች ላይ ስለሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ ሲያስረዳ፡-

- «ፍርድ ከእግዚአብሔር ቤት ተነሥቶ የሚጀምርበት ጊዜ ደርሶአልና። አስቀድሞም በእኛ የሚጀምር ከሆነ ለእግዚአብሔር ወንጌል የማይታዘዙ መጨረሻቸው ምን ይሆን? ጸድቅም በጭንቅ የሚድን ከሆነ ዓመፀኛውና ኃጢአተኛው ወዲት ይታይ ዘንድ አለው?» ፩ኢፕ.፱፥፲፯-፲፱።

- «እግዚአብሔር ኃጢአትን ላደረጉ መላእክት ሳይራራላቸው ወደ ገሃነም ጥሉ በጨለማ ጉድጓድ ለፍርድ ሊጠበቁ አላልፎ ከሰጣቸው፤ ለቀደመውም ዓለም ሳይራራ ከሌሎች ሰባት ጋር ጽድቅን የሚሰበከውን (በምግባሩ) ኖላን አድኖ በኃጢአተኞች ዓለም ላይ የጥፋትን ውኃ ካወረደ፤ ኃጢአትንም ያደርጉ ዘንድ ላሉት ምሳሌ አድርጎ ከተማዎችን ሰዶምና ገሞራን አመድ እስኪሆኑ ድረስ አቃጥሎና ገልብጦ ከፈረደባቸው፤ ጸድቅ ሎጥም በመካከላቸው ሲኖር እያየና ጸድቅ ነፍሱን አስጨንቆ ነበርና። በዓመፀኞች ሴቦች ኑሮ የተገፋውን ያን ጸድቅ ካዳነ፤ ጌታ እግዚአብሔርን የሚያመልኩትን (ሕጉንና ትዕዛዙን በመጠበቅ) ከፈተና እንዴት እንዲያድን፤ በደለኞችንም ይልቁንም በርድስ ምኞት የሥጋን ፍትወት እየተከተሉ የሚመላለሱትን ጌትነቱንም የሚንቁትን እየቀጣቸው ለፍርድ ቀን እንዴት እንዲጠበቅ ያውቃል።» ፪ኢፕ.፪፥፱-፲።

ባለቤቱም በሥጋ ተገልጦ ይመላለስ በነበረበት ጊዜ እምነት አለን እያሉ ፍሬ ምግባር የሌላቸው ሰዎች እንደማይድኑ ሲያስተምር «መልካም ፍሬ የማያደርግ ሁሉ ይቆረጣል ወደ እሳትም ይጣላል...በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርግ እንጂ ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ የሚለኝ ሁሉ መንግሥተ ሰማያት የሚገባ አይደለም።» ማቴ.፯፥፲፱-፳፩። ብሏል።

«የሰው ልጅ መላእክቱን ይልካል፤ ከመንግሥቱም እንቅፋትን ሁሉ ዓመፃንም የሚያደርጉትን ይለቅማሉ፤ ወደ እቶነ እሳትም ይጥሉአቸዋል። በዚያ ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት ይሆናል።» ማቴ.፲፫፥፵፩።

በመጨረሻው የፍርድ ቀን ጌታ ለፍርድ ሲመጣ መልካም ሥራ ያልሠሩትን እንዲህ ሲል ይፈርድባቸዋል። «እናንተ ርጉማን፤ ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደ ተዘጋጀ ወደ ዘላለም እሳት ከእኔ ሂዱ። ተርቤ አላበላችሁኝምና፤ ተጠምቼ አላጠጣችሁኝምና፤ እንግዳ ሆኜ አልተቀበላችሁኝምና፤ ታርዢ አላለበሳችሁኝምና፤ ታምሜ ታስረም አልጠየቃችሁኝምና።» ማቴ.፳፭፥፵፩-፵፫።

መልካሙም ሆነ ክፉ ሥራችን እስከ መጨረሻው
ይከተለናል

ሁሉም የዘራውን ያጭዳል። ሳይሰሩ መከበርም አይቻልም። ጌታም
ለእያንዳንዱ እንደሥራው ዋጋውን ይከፍለዋል። «እነሆ በቶሉ
እመጣለሁ ለእያንዳንዱም እንደ ሥራው መጠን እከፍል ዘንድ ዋጋዬ
ከእኔ ጋር አለ።» ብሏል። ራእይ.፳፪፥፲፪።

ልቦ አምላክ ቅዱስ ዳዊትም እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ገልጾለት
«አንተ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው ፍዳውን ትሰጣለህና» በማለት ጌታ
ለሁሉም የሥራውን ዋጋ እንደሚሰጥ ተናግሯል። መዝ.፳፩(፳፪)፥፲፪።

ጌታም በዘመነ ሰብከቱ «የሰው ልጅ ከመላእክቱ ጋር በአባቱ ክብር
ይመጣ ዘንድ አለውና። ያን ጊዜም ለሁሉ እንደ ሥራው ያስረክበዋል።»
በማለት አስተምሯል። ማቴ.፲፯፥፳፯።

«በመቃብር ያሉት ሁሉ ድምፁን የሚሰሙበት ሰዓት ይመጣል።
መልካምም ያደረጉ ለሕይወት ትንሣኤ፣ ክፉም ያደረጉ ለፍርድ ትንሣኤ
ይወጣሉና በዚህ አታድንቁ።» በማለትም አስገንዝቧል። ዮሐ.፭፥፳፰ና
፳፱።

መፍቀሬ ጥበብ ሰሉሞን ሁሉም የሥራውን ውጤት እንደሚያገኝ
ሲያስረዳ «እግዚአብሔርን ፍራ ትእዛዙንም ጠብቅ። እግዚአብሔር
ሥራን ሁሉ የተሰወረውንም ነገር ሁሉ፣ መልካምም ቢሆን ክፉም ቢሆን
ወደ ፍርድ ያመጣዋልና።» ብሏል። መጽ.መክ.፲፪፥፲፫ና ፲፬።

ስለዚህ ክፉዎች እንደ ሥራቸው ሁሉ ከእግዚአብሔር ዘንድ ቅጣትን
ሲቀበሉ በጎ አድራጊዎች ደግሞ የዘላለም ሕይወትን ያገኛሉ። «እናንተ
የአባቱ ቡሩካን፣ ኑ ዓለም ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ የተዘጋጀላችሁን
መንግሥት ውረሱ። ተርቤ አብልታችሁኛልና፣ ተጠምቼ አጠጥታ
ችሁኛልና፣ ታምሜ ጠይቃችሁኛልና፣ ታስራ ወደ እኔ መጥታ
ችኋልና...» ማቴ.፳፭፥፴፩-፴፮።

«ሙታንንም ታናናሾችንና ታላላቆችን በዙፋኑ ፊት ቆመው አየሁ።
መጻሕፍትም ተከፈቱ። ሌላ መጽሐፍም ተከፈተ። እርሱም የሕይወት
መጽሐፍ ነው። ሙታንንም በመጻሕፍት ተጽፎ እንደነበረ እንደ ሥራቸው
መጠን ተከፈሉ።» ራእይ.፳፥፲፪-፲፫።

«በጌታ የሚሞቱ ሙታን ብፁዓን ናቸው። መንፈስ አዎን
ከድካማቸው ያርፉ ዘንድ ሥራቸውም ይከተላቸዋል ይላል»
ራእይ.፲፬፥፲፫።

የሃይማኖት መግለጫ ምግባር ነው

የቤተ ክርስቲያን የአጥቢያ ኮከብ ቅዱስ ጳውሎስ ለመንፈስ ልጁ
ቲቶ በላከው ክታቡ «እግዚአብሔርንም የሚያምኑት በመልካም ሥራ
በጥንቃቄ እንዲጻኑ፣ እነዚህን አስረግጦህ እንድትናገር እፈቅዳለሁ»
በማለት የክርስቲያኖች መለያ መታወቂያቸው መልካሙ ሥራቸው
መሆኑን አስገንዝቦታል። ቲቶ ፫፥፭።

ከሥራ የተለየ እምነት የሞተ እንደሆነ ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ
ሲያስረዳ «እምነት አለኝ የሚል ሥራ ግን የሌለው ሰው ቢኖር ምን
ይጠቅመዋል? እምነቱስ ሊያድነው ይችላልን?... ሥራ የሌለው እምነት
ቢኖር በራሱ የሞተ ነው።» ብሏል። ያዕ.፪፥፲፬-፳፯።

እምነት አለን እያሉ በክፉ ሥራ ተጠምደው የሚገኙ የእምነትን ካባ
ለብሰው የሚያታልሉ አጭበርባሪዎች መሆናቸውን መድኃኒታችን
ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲህ ሲል ተናግሯል። «የበግ ለምድ ለብሰው
ከሚመጡባችሁ በውስጣቸው ግን ነጣቂዎች ተኩላዎች ከሆኑ
ከሐሰተኞች ነቢያት ተጠንቀቁ። ከፍሬያቸው ታውቋቸዋላችሁ። ከእሾህ
ወይን፣ ከኩርንችትስ በለስ ይለቀማልን? እንዲሁ መልካም ዛፍ ሁሉ
መልካም ፍሬ ያደርጋል (ሃይማኖት ያለውም ሰው መልካም ምግባር
ይኖረዋል)። ክፉም ዛፍ- ክፉ ፍሬ ያደርጋል። መልካም ዛፍ ክፉ ፍሬ
ማፍራት ወይም ክፉ ዛፍ መልካም ፍሬ ማፍራት አይቻለውም።»
ማቴ.፯፥፲፭-፳።

ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ መልካም ሥራን ያደርጋል

ከአብራክ መንፈስ ቅዱስ- ከማገፀን ዮርዳኖስ የተወለዱ ክርስ
ቲያኖች ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸውና የአባታቸውን ትዕዛዝ
ሊያከብሩና ሊጠብቁ ይገባቸዋል።

«በእግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ ሁሉ እነዚህ የእግዚአብሔር
ልጆች ናቸው።» ተብሎ እንደ ተጻፈ። ሮሜ.፩፥፲፬። እግዚአብሔር

የሚወደውን የሚያደርጉ ሁሉ በሥራቸው የማን ልጆች እንደሆኑ ይመስከራሉ።

«ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ ኃጢአትን አያደርግም፤ ዘሩ በእርሱ ይኖራልና። ከእግዚአብሔር ተወልዶአልና ኃጢአትን ሊያደርግ አይችልም።» እንደተባለው በሃይማኖት ውስጥ ያለ ሰው ክፉ ሥራ ሊሠራ አይገባውም።

«...የእግዚአብሔር ልጆችና የዲያብሎስ ልጆች በዚህ የተገለጡ ናቸው» እንዳለው በወልድ ውሉድ፣ በክርስቶስ ክርስቲያን የተሰኙ ሁሉ በመልካም ሥራቸው ክፉ ከሚያደርጉ ከዲያብሎስ ልጆች ይለያሉ።

«...ጽድቅን የማያደርግና ወንድሙን የማይወድ ሁሉ ከእግዚአብሔር አይደለም፤» 1ዮሐ.፫፥፱።

በኢየሱስ ክርስቶስ አምናለሁ እያለ መልካም ሥራ የማይሠራ ሁሉ በአይሁድ ይመሰላል። እነርሱ የአብርሃም ልጆች ነን እያሉ በከንቱ ይመጻደቁ ነበርና። ጌታ ግን «የአብርሃም ልጆች ከሆናችሁ የአብርሃምን ሥራ «ሥሩ» ነበር ያላቸው።» ዮሐ.፩፥፴፱። ከእግዚአብሔር በመንፈስ የተወለደም የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ይጠብቃል። «ብትወዱኝስ ትዕዛዜን ጠብቁ» ብሏልና። ዮሐ.፲፱፥፲፩።

ክፉ አድራጊዎች ግን «እናንተ ከአባታችሁ ከዲያብሎስ ናችሁ። የአባታችሁንም ምኞት ልታደርጉ ትወዳላችሁ።» ተብለዋል። ዮሐ.፩፥፴፱።

«ጽድቅን የማያደርግና ወንድሙን የማይወድ ሁሉ ከእግዚአብሔር አይደለም» እንደተባለው ፩ዮሐ.፫፥፲። በወንድሙ ላይ ክፋትን የሚያስብና የሚያደርግ የእግዚአብሔር ልጅ ሊሆን አይችልም።

ምግባራቸው መጥፎ ሆኖ በሃይማኖት እንኖራለን የሚሉትን ሰዎች መጥምቀ መለኮት ዮሐንስ ከፈሪሳውያን ጋር ደምሮ «እናንተ የእፋኝት ልጆች» ብሏቸዋል። ማቴ.፫፥፮።

ሃይማኖት በምግባር ፍፁም ይሆናል

«አንተ ከንቱ ሰው፤ እምነት ከሥራ ተለይቶ የሞተ መሆኑን ልታውቅ ትወዳለህን? አባታችን አብርሃም ልጁን ይስሐቅን

በመሠዊያው ባቀረበ ጊዜ በሥራ የጸደቀ አልነበረምን? እምነት ከሥራው ጋር አብሮ ያደርግ እንደ ነበረ፤ በሥራም እምነት እንደ ተፈጸመ ትመለከታለህን? መጽሐፍም አብርሃምም እግዚአብሔርን አመነ ጽድቅም ሆኖ ተቆጠረለት ያለው ተፈጸመ፤ የእግዚአብሔርም ወዳጅ ተባለ። ሰው በእምነት ብቻ ሳይሆን በሥራ እንዲጸድቅ ታያላችሁ» ያዕ.፪፥፳-፳፩።

ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ እንዳስተማረን እምነት ፍጹም የሚሆነው በምግባር ነው። ሃይማኖትና ምግባር ሊለያዩ አይችሉምና።

ከመልካም ምግባር ጋር የተዋሐደ ሃይማኖት ሰውን ለጽድቅ እንደሚያበቃው ሲያስረዳም፡- «አንደበቱን ሳይገታ ልቡን እያሳተ እግዚአብሔርን የሚያመልክ የሚመስለው ማንም ቢኖር የእርሱ አምልኮ ከንቱ ነው። ንጹሕ የሆነ ነውርም የሌለበት አምልኮ በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ይህ ነው። ወላጆች የሌላቸውን ልጆች ባልቴቶችንም በመከራቸው መጠየቅ፤ በዓለምም ከሚገኝ እጽፍ ሰውነትን መጠበቅ ነው» ብሏል። ያዕ.፩፥፳፯-፳፯።

ሐዋርያው የምግባርን አስፈላጊነት በአጽንኦት ሲያስገነዝብም «እንግዲህ በጎ ለማድረግ አውቆ ለማይሠራው ኃጢአት ነው።» ብሏል። ያዕ.፱፥፲፯።

በጎ ሥራ የሚሠሩ በብርሃን ይመላለሳሉ

የጌታ ወዳጅ የሚባለው ዮሐንስ «እግዚአብሔር ብርሃን ነው ጨለማም በእርሱ ዘንድ ከቶ የለም።» በማለት በዘመኑ የነበሩ መናፍቃን «አንድ ጊዜ ካመኑ ከተጠመቁ ሌላ ምን ምግባር ያስፈልጋል?» እያሉ ምእመኑን ግራ ያጋቡት ስለ ነበር ለእነዚህ መናፍቃን ምላሽ ሊሰጥ ከላይ የተጠቀሰውን ተናገረ።

የእግዚአብሔር ነን እያሉ መጥፎ ሥራ መሥራት እንደማይገባም ሲያስገነዝብ «ከእርሱ ጋር አለን ብንል በጨለማም (በመጥፎ ምግባር) ብንመላለስ እንዋሻለን፤ እውነትንም አናደርግም፤ ነገር ግን እርሱ በብርሃን (በጽድቅ) እንዳለ በብርሃን ብንመላለስ፤ ለእያንዳንዳችን

አንድነት አለን። የልጁም የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻጻል።» ጆሮሐ.፩፥፩-፩።

ሐዋርያው እንዳስተማረን የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአታችን የሚያነጻን ከመጥፎ ምግባር ተላቀን ንስሐ ገብተን በመልካም ሕይወት ውስጥ ስንኖር ነው። እርሱ ጌታችንና አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሥራው ሁሉ ጻድቅ እንደሆነ በእርሱ የምናምን ክርስቲያኖችም በሃይማኖትና በምግባር ልንኖር ይገባናል።

በብርሃን (በኢየሱስ ክርስቶስ) ፈቃድ የሚኖሩ እንደ ሥጋ ፈቃዳቸው አይመላለሱምና። በፈቃድ እግዚአብሔር ይኖራሉ እንጂ። «የክርስቶስ ኢየሱስ የሆኑት ሥጋን ከክፉ መሻቱና ከምኞቱ ጋር ሰቀሉ» እንዳለ ብርሃን ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ። ገላ.፩፥፳፱።

ማጠቃለያ

- እግዚአብሔርን የሚወድ በእርሱም የሚታመን ትዕዛዛቱን ይጠብቃል። «ብትወዱኝ ትዕዛዜን ጠብቁ» ብሎ ባለቤቱ እንደ ነገረን። ዮሐ.፲፱፥፲፭።
- ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም በመልእክቱ «እግዚአብሔርን ስንወድ ትእዛዛቱንም ስናደርግ የእግዚአብሔርን ልጆች እንድንወድ በዚህ እናውቃለን። ትእዛዛቱን ልንጠብቅ የእግዚአብሔር ፍቅር ይህ ነውና። ትእዛዛቱም ከባዶች አይደሉም።» ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ ዓለምን ያሸንፋልና» ጆሮሐ.፩፥፪-፱።

«ትእዛዛቱንም ብንጠብቅ በዚህ እንዳወቅነው እናውቃለን። አውቁዋለሁ የሚል ትእዛዛቱንም የማይጠብቅ ውሸተኛ ነው። እውነትም በእርሱ ውስጥ የለም።» ጆሮሐ.፪፥፫ና፱።

- ጌታም «የሚወደኝ ቢኖር ቃሌን ይጠብቃል...የማይወደኝ ቢኖር ቃሌን አይጠብቅም።» በማለት ትእዛዙን የሚጠብቁት የሚወዱት መሆናቸውንና ጸጋውንም የሚያድለው ለእነርሱ እንደሆነ ተናግሯል። ዮሐ.፲፱፥፳፫ና፳፱።

- አንድ ሕግ አዋቂ ወደ ጌታ ቀርቦ «መምህር ሆይ የዘላለምን ሕይወት እንዳገኝ ምን መልካም ነገር ላድርግ?» ሲል ጠየቀው። ጌታም ሲመልስለት «ወደ ሕይወት መግባት ብትወድ ትዕዛዛትን ጠብቅ» አለው። ሰውየውም መልሶ «የትኞቼን?» ሲል ጠየቀው። ጌታም «አትግደል፤ አታመንዝር፤ አትስረቅ፤ በሐሰት አትመስክር፤ አባትህንና እናትህን አክብር፤ ባልንጀራህንም እንደ ራስህ ውደድ።» በማለት የዘላለም ሕይወትን የሚያገኘው በእምነት ብቻ ሳይሆን ሕግጋትን በመጠበቅም እንደሆነ አስረድቶታል። ማቴ.፲፱፥፲፮-፳።

ለእኛስ ከዚህ የተለየ መመሪያ ተሰጠን? አይደለም። የተጻፈው ሁሉ ለምክርና ለተግዛጽ ልብንም ለማቅናት ለሁላችን ተጻፈ እንጂ።

ስለሆነም ሰው ሁሉ በእውነተኛይቱና በቀናችይቱ ሃይማኖት አምኖ ሕግጋትን በመጠበቅ የዘላለም ሕይወትን እንደሚያገኝ ተገንዝበናል። ከዚህ አልፎ ከሕግ አንዲቱን ትንሽ ናት ለጽድቅም አታስፈልግም ብሎ የሚያስተምር ቢኖር በመንግሥተ ሰማይ የሁሉ ታናሽ ይባላል። ማቴ.፩፥፲፱።

From the Library of
F. P. H. A. T. W. M. A. L. E. P. Y. H.
FESSEHA ATLAH WOLDE YOHANNES

መጽደቃችንን በእርግጠኝነት መናገር እንችላለን?

ነገ የሚሆነውን የማያውቅ ሰው ስለ መጽደቁ በእርግጠኝነት መናገር እንዴት ይቻላል? ዛሬ ቅዱስ የተባለው ነገ ርኩስ ሊባል ይችላል። ቀን የሚያመጣውን አታውቅምና ዛሬ በሆነው ነገር አትመክ የሚለው ቃልም የሚያስገነዝበን ይህን እውነታ ነው።

ክርስትና የትሕትና ሕይወት ነው። ትሕትናን ገንዘብ ያደረገ ሰው ደግሞ ስለ ራሱ አይናገርም አይመጸደቅም። እንኳን ስለ ዘላለማዊው መንግስት ስለ ምድራዊ ሕይወቱም በእርግጠኝነት አይናገርም። ስለ ራሱ የሚናገረው ቢኖር ደካማነቱን ብቻ ነው። ለዚህም ነው ነቢዩ እግዚአብሔር ዳዊት «እኔ ትል ነኝ» ያለው።

ዛሬ ግን በዓለም የፍትወት ማዕበል ተውጠው የሚዳከሩ ሥጋውያን የጽድቁን መንገድ ገና ሳይዙ «ጸድቀናል የእግዚአብሔርን መንግሥት እጅ አድርገናል» እያሉ ያለ ምንም እፍረት በድፍረት ሲናገሩ እየሰማን ነው።

ለመሆኑ አንድ ሰው በዚህ ምድር ላይ እያለ የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመውረሱ እርግጠኛ ሊሆን ይችላል? መልሱ አይችልም ነው። ነገር ግን የዘመናችን ቢጽሐፋውያን በትዕቢት መንፈስ ተወጥረው «ድነሃል ወይስ አልዳንክም?» የሚል መጠይቅ ማቅረብ ከጀመሩ ዋል ከረም ብለዋል። ለዚህ የኦርቶዶክሳውያን መልስ ምንድር ነው?

መልሳችን መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት ያደረገ የቅዱሳንን ሕይወትና የሰውን ልጅ ደካማ ባሕርይ ያገናዘበ መሆን ይኖርበታል።

ድነሃልን?

ያለምንም ማመንታት በእርግጠኝነት «የመጀመሪያውን ድኅነት» እንዳገኘን እንናገራለን። የመጀመሪያው ድኅነት የቱ ነው?

የሁላችን አባትና እናት አዳምና ሔዋን በምክረ ክይሲ ተቃለው ትእዛዝ እግዚአብሔርን ጣሉ። በሌላም በሉ። በዚህም የተነሣ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ጽኑ የጠብ ግድግዳ ተጋረደ። አዳምና ሔዋንም ጸጋቸው ተገፎ ከርስታቸው ከገነት ተባረሩ። የዘላለም ሞትም ተፈረደባቸው።

ይህ በአዳምና በሔዋን ላይ የተፈረደው ፍርድ ከአዳም አብራክ ተከፍለው ለሚወለዱ ሁሉ የሚተላለፍ ሆነ። ስለዚህ የሰው ልጅ ሁሉ በደለኛ ኃጢአተኛ ሆነ። የትስቁልናን ሕይወትም ለፍጢህጅ ዘመን ገፋ።

ቸር ፈጣሪያችን አዳምና ልጆቹን ከዚህ ሕይወት ሊያወጣ አምላካዊ ጉዞ አደረገ። አዳም በበደለው ሁሉ ካሳን ይክስ ዘንድ ከድንግል እናታችን ከቅድስት ማርያም ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱዋ ነፍስ ነስቶ ተዋሕዶ ሰው ሆነ።

ከድንግል መሬት ተፈጥሮ ለበደለው አዳም ይክስ ዘንድ በሁለት ወገን ድንግል ከምትሆን ከእመቤታችን ተወለደ። ከገነት የተሰደደውን አዳም ወደ ገነት ይመልስ ዘንድ ወደ ግብጽ ተሰደደ። በየርዳኖስ የተጣለውን የአዳምን የዕዳ ደብዳቤ ይደመስስ ዘንድ በየርዳኖስ ወንዝ ተጠመቀ። እርቃኑን የቀረውን አዳምን የጸጋ ልብስ ያለብለው ዘንድ እርቃኑ ሥጋውን በመስቀል ላይ ዋለ። ዘፍ.፫፥፯። ማቴ.፫፥፲፫። ማቴ.፳፯፥፳፯-፴፩።

አዳምና ሔዋን የሰይጣንን ምክር በጀሯቸው ሰምተው፣ በዓይናቸው እፀ በለስን አይተው፣ በልባቸው ተመኝተው፣ በእግራቸው ተራምደው፣ በእጃቸው ቀጥፈው፣ በአፋቸው አላምጠው ባመጡት ኃጢአት፣ ጌታ ካሳን ይከፍል ዘንድ «ስቀለው፣ አስወግደው» የሚለውን የአይሁድ ጩኸት ሰማ። ዮሐ.፲፱፥፲፭።

በዓይኑም ግርማ አይሁድን ተመለከተ፣ እጅና እግሩን ተቸነከረ፣ በአፋ መራራ ሐሞትን ተጎነጨ፣ መዝ.፳፩፥፲፪-፲፰። ዮሐ.፲፱፥፴። ይህን ሁሉ ማድረጉ ለአዳም የገባውን ቃል ኪዳን እንዲሁም በነቢያት የተነገረውን ትንቢት ይፈጽም ዘንድ ነውና። ነቢያት ይወርዳል ይወለዳል ሕዝቡንም ከዲያብሎስ አገዛዝ፣ ከተያዝንበት የመርገም ቀንበር ያላቅቀናል ብለው የተናገሩት ትንቢት እነሆ በዚህች ሰዓት «ተፈጸመ» ነፍሱንም በገዛ ፈቃዱ ሰጠ። ዮሐ.፲፱፥፴።

እርቅን ፈጸመ፤ የጠብ ግድግዳ ፈረሰ፤ ሰው ከፈጣሪው ጋር ታረቀ፤ የመርገም ድንጋይ ከላዩ ተነሣለት። ከባርነት ነፃ ወጣ። «በነፃነት እንኖር ዘንድ ክርስቶስ ነፃ አወጣን ዳግመኛ በባርነት እንዳትያዙ» ያለው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለዚህ ነው።

ስለዚህ ከቀደመው (ከመጀመሪያው በደል) በክርስቶስ ቤዛነት ድነናል። ያለንበትም ዘመን የምሕረት ዘመን ነው። ዓመተ ፍዳ አልፏል። የዘላለም ሕይወት የሚገኝበት መንግሥቱን እንድንወርስ የመግቢያውን በር አሳይቶናል። በጥምቀት መንግስቱን የምንወርስበት የልጅነት ጸጋን አግኝተናል። የምንጸድቅበትን መንገድ አሳይቶናል። አሁን ለመጽደቅ የእኛን ፈቃድና ጽናት የሚጠይቅ ቢሆንም ለመጽደቃችን ግን እርግጠኛ ሆንን መናገር አንችልም። ሁሉም ነገር በቸርነቱ ብዛት እንጂ በእኛ ሥራ ብቻ የሚሆን ባለመሆኑ ነው።

ይህ ዓለም የጦርነት ቦታ ነው። እንደ ወርቅ በእሳት (በመከራ) ተፈትነን ነጥረን የምንወጣበት። መጋደላችን ደግሞ ከሥጋና ከነፍስ ጋር አይደለም። ከክፋት መንፈሳውያን ሠራዊት ጋር እንጂ። ኤፌ.፮፥፲፪። «እስከ ሞት ድረስ የታመንህ ሁን የሕይወትንም አክሊል አቀዳ ጅሃለሁ።» ራእይ.፪፥፲፩።

እስከ መጨረሻዋ የሕይወታችን ፍጻሜ የታመን እንደምንሆን ምን ያህል እርግጠኞች ነን? ይህ በአምላካችን እንጂ በእኛ አይታወቅም። ምክንያቱም ጉዞውን ጀምሮ በመንገድ ላይ የሚያቋርጥ ይኖራልና። ለዚሁም የዴማስን ታሪክ ዓይነተኛ ምስክር አድርገን ልንወስድ እንችላለን። ፪ጢሞ.፬፥፲።

ይህች ዓለም እንደ ዴማስ ማርካው ሆዴ ይመላ ደረቴ ይቅላ ብሎ የድኅነትን መንገድ ለቆ የጥፋትን ጉዳና የሚመርጥ ሊኖር ይችላል? ማን የወደፊቱን ሊያውቅ ይችላል?

ዛሬም ቢሆን «ድኛለሁ፡- የእግዚአብሔርን መንግስት እጅ አድርጌያለሁ» እያሉ ይፎክሩ የነበሩ ብዙ ሰዎች በሥጋ ፍላጎት ተጠላልፈው የዲያብሎስ ምርኮኛ ሆነው በዓለም በረሃ ላይ ወድቀው አስተውለናቸዋል። «ሳይገሉ ጉፈሬ...» እንዲሉ አስቀድመው ስለራሳቸው የተናገሩትን ገና በዚህችው ምድር አየንላቸው።

እንዲህ ዓይነቱ ትምክህት ከዲያብሎስ እንጂ ከእግዚአብሔር የተገኘ ባለመሆኑ ማንም ሰው ሊከተለው አይገባም። ኃጢአት በሰፈነበት ዓለም እየኖሩ የኃጢአት ተገዢም ሆኖ «ድኛለሁ...» እያሉ መናገሩ ትዝብት ላይ ይጥላል። «ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን እውነትም በእኛ ውስጥ የለም» ጆዮሐ.፩፥፱።

በኃጢአት ውስጥ ካለን ደግሞ በደለኞች ነን። በደለኛ ደግሞ የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርስም። ምክንያቱም «የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነውና» ታዲያ በየትኛው ብቃታቸው ነው ጸድቀናል የሚሉት። እንዲህ ሲሉ ኃጢአት የለብንም፤ አንስራም የበቃን የነቃን ነን ማለታቸው ይሆን? ይህን ይሉስ ዘንድ እነርሱ እነማን ናቸው? እንኳን እውነተኛዋን ሃይማኖት ያልያዙ እነርሱ ቀርተው በእውነተኛዋ ሃይማኖት የነበሩ ከመንፈስ ቅዱስም ጸጋ ተካፋዮች የሆኑ መላታቸውን ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ሲል ገልጾታል። «አንድ ጊዜ ብርሃን የበራላቸውን፤ ሰማያዊውንም ስጦታ የቀመሱትን፤ ከመንፈስ ቅዱስም ተካፋዮች ሆነው የነበሩትን፤ መልካሙንም የእግዚአብሔርን ቃልና ሊመጣ ያለውን የዓለም ኃይል የቀመሱትን በኋላም የካዱትን...» ዕብ.፮፥፱።

አንተስ እውነተኛው ብርሃን እንኳን ቢበራልህ ልትስተና ልትከድ፤ ከጸጋው ልትወጣ እንደምትችል አስተዋልክን? «የእውነትን መንገድ በቀና ልቡና ሆነህ ፈልግ እንጂ አትታበይ። ትዕቢት ዲያብሎስንም ከክብሩ አውርዶታልና።»

የእግዚአብሔርን ምኅረት ተስፋ የምናደርግ አርቶዶክሳውያን በራሳችን ማስተዋል አንደገፍም። ስለ ወደፊቱ ሕይወታችንም በእርግጠኝነት እንናገርም። ሁሉን የሚያውቅ እግዚአብሔር ነውና። ዳሩ ግን ለጽድቅ የሚያበቃውን ሁሉ እንደአምላካችን ትእዛዝ እንፈጽማለን «የሚያጸድቅ የሚኮንን እርሱ» ሁሉን እንደፈቃዱ ያከናውነዋል።

ወደ ተስፋይቱ ሀገር ወደ ከነዓን ይገቡ ዘንድ ከግብጽ የተነሱትን ከስድስት መቶ ሺ በላይ የሆኑ እስራኤልን እናስታውሳለን። ሲነሱ ሁሉም ማርና ወተት ታፈልቃለች የተባላቸውን ተስፋይቱን ሃገር ለመውረስ ነበረ። ዳሩ ግን ከግብጽ ከተነሱት ከ፮ መቶ ሺዎቹ ውስጥ ለተስፋይቱ

ሃገር የበቁት ሁለት ሰዎች ብቻ ነበሩ። ኢያሱና ካሌብ። ሌሎችም በቃደስ በረሃ ላይ በጥፋታቸው ወድቀው ቀሩ።

ዛሬም ወደ ተስፋይቱ ሃገር ወደ ኢየሩሳሌም ሰማያዊት ለመግባት ብዙዎቻችን ጉዞ ጀምረናል በዓለም በረሃ ላይ ወድቀው የሚቀሩትንና ለተስፋይቱ ሃገር ለመንግሥተ ሰማያት የሚበቁትን የሚያውቅ እግዚአብሔር ብቻ ነው።

እና «ጸድቂያለሁ» በሚል የትዕቢት ገመድ የተወጠርክ አንተ ትጠራ ዘንድና በመንገዱ ትጓዝ ዘንድ አስቀድመህ ሃይማኖትን ያዝ ከዚያም ጉዞህን በማስተዋልና በትህትና ተጓዝ፡- አምላክህን ብቻ ተስፋ አድርግ እንጂ መንግስቱን ለመውረስህ እርግጠኛ ሆነህ አትናገር፡- የተመረጠው ሙሴ እንኳን ተስፋይቱን ሃገር እንዳልገባባት አስተውል። ዘዳ.፴፪፥፵፭-፶፪።

ምሕረቱንና ቸርነቱን እየተናገርህ እርሱን ደጅ ጥና እንጂ የትእቢትን ነገር ከቶ አትናገር። ይህን ሁሉ ንቀህ በራስህ ማስተዋል ተደግፈህ «የምትመዳደቅ ከሆንህና ትእቢትና መታጀርን ገንዘብ እንድታደርግ በሚያስታጥቅህ በዲያብሎስ መንገድ መጓዝን ከመረጥክ «እሾህንና ኩርንችትን በልቡናህ እያበቀልክ ነውና የተጠላህ ለመርገምም የበቃህ ትሆናለህ መጨረሻህም መቃጠል ነው። ዕብ.፩፥፭።

ሐዋርያው እርሱን እንድንመስለው አስተምሮን የለምን?

«ጸድቀናል» የሚሉ ክፍሎች ለዚህ የትዕቢት አነጋገራቸው አብነት አድርገናል የሚሉት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስን ነው። ቅዱስ ጳውሎስ የዚህችን ዓለም ሩሜ በድል አድራጊነት በፈጸመባት በመጨረሻዋ ሰዓት ይህን ተናግሮ ነበር «ወደ ፊት የጽድቅ አክሊል ተዘጋጅቶልኛል ይህንንም ጻድቅ ፈራጅ የሆነው ጌታ ያን ቀን ለእኔ ያስረክባል» ፪ጢሞ.፪፥፭።

ይህን መነሻ አድርገው እኛስ «ወደ ፊት የጽድቅ አክሊል ተዘጋጅቶልናል» እንል ዘንድ የሚያሳፍረን ምንድር ነው? ይላሉ።

ነገር ግን ይህን ስለተናገረው የሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ልንጠይቅና ልናውቀው የሚገባን ነጥቦች አሉ።

ሀ. ይህን የተናገረው ማን ነው?

ተናጋሪው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ምን ዓይነት ሰው ነበር? ማንነቱን ማወቅ ራሳቸውን ከእርሱ ጋር ላስተካከሉ ሰዎች ትምህርት ይሰጣልና የእርሱን ማንነት ማስተዋል ቅድሚያ ይሰጠዋል። ቅዱስ ጳውሎስ፡- የክርስቶስን መከራ መስቀል በአፍ ላይሆን በተግባር የተሸከመ ነው። ሞት ቢሆን ሕይወት ቢሆን ከክርስቶስ ፍቅር የሚለየኝ ምንም ነገር የለም በማለት በመንፈሳዊ ተጋድሎ ሥጋውን እየጎሰመ ለፈጣሪው ያስገዛ፡- አንገቱን ለሰይፍ ለስለት አሳልፎ የሰጠ ቃላቅ መንፈሳዊ አርበኛ ነው። ገላ.፪፥፳፤ ሮሜ.፮፥፴፰።

- የበቃ የነቃ ከብቃቱ የተነሣ ዓለመ መላእክትን በመንፈስ ተነጥቆ የጎበኘ በዚያም ያለውን ሰማያዊ ምሥጢር፤ ሰው ሊናገር የማይገባውን የማይናገረውንም ቃል የሰማ ፍጹምነት ደረጃ ላይ የደረሰ ነው። ፪ቆሮ.፲፪፥፫።
- መንፈስ እግዚአብሔር ያደረበት መንፈስ ቅዱስ በጸጋው የጎበኘው ረቂቁንና ግዙፉን ዓለም፤ የተሰወረውንና የተደበቀውን ሁሉ የሚያውቅ። መጻዕያትን (ወደፊት የሚሆነውን) ያውቅ ዘንድ ሀብተ ትንቢት የተሰጠው ሐዋርያ ነው።

ይህን ሁሉ መንፈሳዊ ሀብት ገንዘብ ካደረገ ከቅዱስ ጳውሎስ ጋር ራሱን የሚያስተካክል ምን ዓይነት ሰው ነው? መንገዱን ያላወቀ ሩሜውን ያልጀመረ በግብዝነት ሕይወት የተሞላ ሰው «እኔም እንደ ቅዱስ ጳውሎስ ነኝ ሊል ይቻለዋልን?

ለ. ይህን የተናገረው መቼ ነው?

ሐዋርያው ይህን ቃል የተናገረው ገና በተጋድሎ ላይ እያለ አይደለም በዚያን ጊዜማ፡- «አሁን እንዳገኘሁ ወይም አሁን እንደተፈጸምሁ አይደለም፤ ነገር ግን ስለዚያ በክርስቶስ ኢየሱስ ዳግም የተያዝሁ ያን ደግሞ እይዛለሁ ብዬ እፈጥናለሁ። ወንድሞች ሆይ እኔ ገና እንዳልያዝሁ እቆጥራለሁ ነገር ግን አንድ ነገር አደርጋለሁ በኋላዬ ያለውን እየረሳሁ በፊቴም ወዳለው እየተዘረጋሁ፤ በክርስቶስ ኢየሱስ ከፍ ከፍ ያለውን የእግዚአብሔርን መጥራት ዋጋ እንዳገኝ ምልክትን እፈጥናለሁ» ፊል.፫፥፲፪-፲፮።

ገና ለማግኘት ለመጽደቅ የሚሮጥ መሆኑን በግልጽ አስቀምጦ ልናል። እንግዲህ ምን ይለሉ ፍጹሙን ሃይማኖት በመያዝ በተጋድሎ የጸናው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ካለ ከምንም የማይቆጠሩት እነርሱ ራሳቸውን ሊያልታመጹ ይቻላቸዋል??

ፍጹማን ሁሉ በዚህች ምድር ላይ ሳሉ ራሳቸውን አያመጹቁም ለመጽደቅ ይሮጣሉ እንጂ፤ አክሊሉን ተቀዳጅቶታለሁ አይሉም። ሐዋርያውም «እንግዲህ ፍጹማን የሆንን ሁላችን ይህን እናስብ» በማለት ያስትምረናል። ዕብ.፫፡፲፭።

ጌታም «አቤቱ ወደ ፈተናም አታግባን» ብላችሁ ጸልዩ ያለውም ለዚህ ነው። ፍጹማን ከበቁ በኋላ ይህን ጸሎት ይጸልያሉ ገና ድል አላደረጉምና። ብቃታቸው ከእግዚአብሔር እንጂ ከእነርሱ አይደለምና። ፪ቆሮ.፫፡፭።

ዳሩ ግን ተጋድሎውን በእግዚአብሔር ቸርነት በድል አድራጊነት ከፈጸመ በኋላ እንደ ገጹሕ የመገበሪያ ስንዴ ራሱን ለክርስቶስ መስዋዕት አድርጎ ሊያቀርብ ወደ መሰዊያው ስፍራ ሊሄድ ሲል «መልካሙን ገድል ተጋድያለሁ ሩጫዬንም ጨርሻለሁ ሃይማኖቴን ጠብቂያለሁ ወደ ፊት የጽድቅ አክሊል ተዘጋጅቶልኛል» አለ። በሰማእትነት እንደሚያልፍ በማወቁ ነው «በመሥዋዕት እንደሚደረግ፤ የእኔ ሕይወት ይሰዋልና፤ የምሄድበትም ጊዜ ደርሶአል» በማለት አስቀድሞ የሚደርስበትን በተሰጠው ኃብተ ትንቢት አውቆት ተናግሯል። ፪ጢሞ.፬፡፮።

ቅዱስ ጳውሎስን አብነት አድርገን ነው የሚሉ እነርሱ እርሱን አብነት ያደርጉ ዘንድ እንደ እርሱ

- «እውነተኛዋን ሃይማኖት ይዘዋል?? እርሷንስ ጠብቀዋል??
- መልካሙን ገድል ተጋድለዋል?
- ሩጫቸውንስ ጨርሰዋል?
- የወደፊቱ ክብራቸውስ ተገልጦላቸዋል?! ሀብተ ትንቢት ተሰጥቶዋል?
- ይህን ለማለትስ ብቃቱ አላቸው?

እንግዲህ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በዘመኑ ፍጹሚ የተናገረውን ምሳሌ አድርገው እየጠቀሱ በከንቱ አይታበዩ እንኳን ሩጫቸውን ሊጨርሱ ገድልንም ሊጋደሉ ቀርቶ ሃይማኖትን እንኳን ገና አልያዙም። ሃይማኖትን ይያዙ ሩጫቸውንም ይጀምሩ።

ደግሞም ሐዋርያው የእግዚአብሔርን ቸርነቱን መሠረት አድርጎ «ወደ ፊት የጽድቅ አክሊል ተዘጋጅቶልኛል» አለ እንጂ ጸድቂያለሁ አለማለቱን ያስተውሉ።

«ወደ ቅድስት በኢየሱስ ደም በመጋረጃው ማለት በሥጋው በኩል እንድንገባ ድፍረት ስላለን...» ዕብ.፲፡፩ የሚለውን በመጥቀስ። «ጸድቀናል ብለን እናገር ዘንድ ድፍረቱ አለን ስለሚሉት።

እርግጥም ነው የሐዲስ ኪዳን ካህናት የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ደም ይዘው ወደ መቅደስ የመግባት ባለሟልነት ተሰጥቷቸዋል። ይህንን ነው ድፍረት ያለው።

እኒረ ለመሆኑ «ጸድቀናል ለማለት ድፈረቱ አለን ሲሉ ምንን መሠረት አድርገው ነው? ድፍረቱ አለኝ የሚል ሁሉ የሚከተሉትን ሁኔታዎች ማሟላት ይኖርበታል።

፩. ከጎሊና ወቀሳ ነፃ መሆን።

ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ እንዲህ ይላል «ወዳጆች ሆይ፤ ልባችንስ ባይፈርድብን በእግዚአብሔር ዘንድ ድፍረት አለን» ፩ዮሐ.፫፡፩።

ልባችንስ ባይፈርድብን ሲል ጎሊናችን ከወቀሳ ነፃ ከሆነ ማለቱ ነው። ከጎሊና ወቀሳ ነፃ መሆን የሚቻለው ደግሞ ስህተትን ያልፈጸምን እንደሆነ ነው ስህተት እንኳን ብንፈጽም በንስሐ የተመለስን እንደሆነ ብቻ ነው። ከበደል የማይርቅ ሰው ከጎሊና ወቀሳ ነፃ እንደሚሆን ሊናገር እንዴት ይችላል። ይህ እንዲህ ከሆነ ደግሞ ለመጽደቁ ምን ያህል እርግጠኛ ይሆናል? «ልባችንስ ባይፈርድብን በእግዚአብሔር ዘንድ ድፍረት አለን» ግን ከጎሊና ወቀሳ ነፃ አንሆንም። ከህሊና ወቀሳ ነፃ የምንሆነው የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ስንፈጽምና በፊቱ ደስ የሚያስኘውን ብቻ ስናደርግ ነው። ፩ዮሐ.፫፡፩።

እንግዲህ «ድፍረቱ አለን» የሚሉ ከሆነ ከትእዛዙ ውልፍት ያላሉ መሆኑን ያረጋግጡ በእግዚአብሔር ፊትም ሁል ጊዜ የቅድስና ሥራ

እየሰሩ መሆኑን ልብ ይበሉ። ምንም እናንተ በአፋችው ድንኖል ቢሉ እንኳን ልባችው ግን አለመዳናቸውን ይመሰክርባቸዋል።

፪. በክርስቶስ መኖር

«አሁንም ልጆች ሆይ፤ በሚገለጥበት ጊዜ እምነት እንዲሆንልን (እርግጠኞች እንድንሆን) በመምጣቱም በእርሱ ፊት እንዳናፍር በእርሱ ኑሩ።» ጆሮሐ.፪፥፳፭-፳፱።

መጽደቃችንን ለመናገር ድፍረቱ አለን የሚሉ ከሆነ በእርሱ (በክርስቶስ) ሊኖሩ ይገባቸዋል። በእርሱ መኖር ማለት ደግሞ ወልድ ዋሕድ በምትል ሃይማኖት ተመሥርቶ የሚከተሉትን ማድረግ ነው።

- በኃጢአት ቀንበር አለመያዝ፤ «በእርሱ የሚኖር ሁሉ ኃጢአትን አያደርግም ኃጢአትን የሚያደርግ ሁሉ አላየውም አላወቀውምም» ጆሮሐ.፫፥፮። በክርስቶስ የሚኖር የኃጢአት ሉሌ አይደለምና።

«በነፃነት ልንኖር ክርስቶስ ነፃነት አወጣን እንግዲህ ጸንታችሁ ቁሙ እንደገናም በባርነት ቀንበር አትያዙ» ገላ.፩፥፩።

- ትእዛዙን መጠበቅ ነው «ትእዛዙንም የሚጠበቅ በእርሱ ይኖራል እርሱም ይኖርበታል በዚህም በእኛ እንዲኖር ከሰጠን ከመንፈሱ እናውቃለን» ጆሮሐ.፫፥፳፱።

የእግዚአብሔር ትዕዛዝ ደግሞ ዓለምንና በዓለም ያሉትን መጥላት ነው «በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምሮት ስለ ገንዘብም መመካት ከዓለም ስለ ሆነ እንጂ ከአባት ስላልሆነ፤ ማንም ዓለምን ቢወድ የአባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም። ዓለሙም ምኞቱም ያልፋሉ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርግ ግን ለዘላለም ይኖራል» ጆሮሐ.፪፥፲፭-፲፮።

- ሥጋውን መብላት ደሙን መጠጣት «ሥጋዬን የሚበላ ደሚን የሚጠጣ በእኔ ይኖራል እኔም በእርሱ እኖራለሁ» ዮሐ.፮፥፶፪።

ሥጋውና ደሙ የዘላለም ሕይወትን የሚሰጥ መሆኑን አምኖ የማይቀበል በእርሱ አይኖርም።

እንግዲህ ፍጹማችንን «መንግሥቱን መውረሳችንን አረጋግጠናል» የሚሉ እነርሱ ከላይ በተገለጠው መሠረት በክርስቶስ እየኖሩ ነው?

ከኃጢአት ራሳቸውን ከልክለዋል? ትእዛዙን ምንም ሳይቀር ጠብቀዋል? በዓለም ያለው የዓይን አምሮት የሥጋ ምኞት ሁሉ ጠፍቶላቸዋቸዋል? ሥጋውና ደሙ አማናዊ የዘላለም ሕይወት የሚሰጥ መሆኑን አምነው ተቀብለዋል?

ፍጹም ፍቅርስ አላቸው? «ሁሉንም አስተካክለው ይወዳሉ? ሌላውን እንደራሳቸው አድርገው ይወዳሉ? «እግዚአብሔር ፍቅር ነው፤ በፍቅርም የሚኖር በእግዚአብሔር ይኖራል እግዚአብሔር በእርሱ ይኖራል። በፍርድ ቀን ድፍረት ይሆንልን ዘንድ ፍቅር በዚህ ከእኛ ጋር ተፈጽሟል» ጆሮሐ.፱፥፲፮-፲፯።

እውነተኛ ፍቅር በትእዛዙ መኖር ነው። ሰውን መውደድ እግዚአብሔርን ማምለክ ትዕዛዛት ሁሉ በእነዚህ በሁለቱ ይጠቀሳሉ «ፍቅረ እግዚአብሔርና ፍቅረ ቢጽ»

ፍቅረ እግዚአብሔር፡- እግዚአብሔርን እንደ እግዚአብሔርነቱ ከኑፋቄ ነፃ ሆኖ ማመን ነው።

ፍቅረ ቢጽ - የሰውን ፍጥረት መውደድ፡- በሰው ላይ በደል አለመፈጸም ለሁሉም ያለ አድልዎ ማዘንና መርዳት ነው። በእግዚአብሔር ፍቅር መኖር ማለት ይህ ነው «እኔ የአባቴን ትእዛዝ እንደ ጠበቅሁ በፍቅሩም እንደምኖር ትእዛዜን ብትጠብቁ በፍቅሪ ትኖራላችሁ» ይለናል። ዮሐ.፲፭፥፲።

ከትእዛዙ አንዱን እንኳን ከላትን በፍቅሩ አንኖርም። ድፍረቱም የሚኖረን በፍጹም ፍቅር ውስጥ ስንኖር ነው «ፍጹም ፍቅር ፍርሃትን አውጥቶ ይጥላል እንጂ በፍቅር ፍርሃት የለም» እንደተባለ። ጆሮሐ.፱፥፲፰።

ድፍረቱ አለን የሚሉ ወገኖች ይህን ሁሉ በሕይወታቸው ፈጽመው ነው ወይስ ትእቢትን ገንዘብ አድርገው «አንድ ጥቅስ መዘው ባልሆነ መንገድ አጣመው በመተርጎም «ደንኖል ይህን መስክሩ» ላሉ የሐሰት መምህራን የገደል ማሚቱ ሆነው እያገለገሉ ነው።

የክርስትና ሕይወት የማስተዋል ሕይወት ነውና። ወደ ገሊናቸው ይመለሱ ጌታ በምሳሌ ያስተማረውን የቀራጩን ሕይወት ያስታውሱ «አምላክ ሆይ እኔን ኃጢአተኛውን ማረኝ» እያሉ ፈጣሪያቸውን ዘወትር ይለምኑ ከስህተት መንገድም ይውጡ። ሉቃ.፲፭፥፲፫ ከሐሰት መምህራንም ይለዩ።

ለዚህ መጽሐፍ ረዳት የሆኑ ሌሎች መጻሕፍት (References)

1. መጽሐፍ ቅዱስ (በአማርኛ፣ በእንግሊዝኛ ቋንቋዎች)
2. ሐዲስ ኪዳን (በግእዝና በአማርኛ) በሊቃውንት ጉባኤ ታርፎ የተዘጋጀ ትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1975 ዓ.ም
3. ወንጌል ቅዱስ ንባቡና ትርጓሜው ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ በ1966 ዓ.ም
4. መሐሪ ትርፌ (ሊቀ ሊቃውንት) የቅዱስ ጳውሎስ መጽሐፍ ንባቡ ከነትርጓሜው በትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ
5. መሐሪ ትርፌ (ሊቀ ሊቃውንት) መጻሕፍተ ሐዲስት ሦስቱ ንባቡ ከነትርጓሜው በአርቲስቲክ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1951
6. መዝሙረ ዳዊት ንባቡ ከነትርጓሜው አዲስ አበባ 1973 ዓ.ም
7. መጻሕፍተ ሰሎሞን ወሲራክ በንግድ ማተሚያ ድርጅት አዲስ አበባ 1988 ዓ.ም
8. አባ ጎርጎርዮስ (ሊቀ ጳጳስ)፣ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ፣ በትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1978 ዓ.ም
9. አድማሱ ጀገበሬ (መልአክ ብርሃን)፣ ክቱከ ሃይማኖት፣ ትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1949 ዓ.ም
10. ሞገስ ዕቆባ ጊዮርጊስ (ሊቀ መዘሙራን)፣ መርሐ ጽድቅ ባህል ሃይማኖት፣ ኮከበ ጽባሕ ዘማኅበረ ሐዋርያት ፍ.ሃ. ማተሚያ ቤት አሥመራ 1969 ዓ.ም
11. አባ መልክ ደዴት (ሊቀ ጳጳስ)፣ ትምህርተ ክርስቲና 2ኛ መጽሐፍ፣ በትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1984 ዓ.ም
12. ከንፈ ገብርኤል አልታዬ (ሊቀ ካህናት)፣ ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን፣ በትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1984 ዓ.ም
13. አባ ቄርሎስ (ሊቀ ጳጳስ)፣ ፍራ ሃይማኖት
14. ፍትሐ ነገሥት ንባቡና ትርጓሜው፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት
15. ኪዳን ወልድ ክፍሌ (አለቃ)፣ መጽሐፈ ሰዋሰው ወግስ ወመዝገበ ቃላት ሐዲስ በአርቲስቲክ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1948 ዓ.ም እ.አ. 1962 ዓ.ም)
16. የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት በመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር የተዘጋጀ አዲስ አበባ 1972 ዓ.ም
17. መዝገበ ሃይማኖት፣ በመንበረ ጳባዖት ቅድስት ሥላሴ ካቲድራል የድርሰ ክፍል የተዘጋጀ አዲስ አበባ 1959
18. ዓሥራት ገብረ ማርያም፣ ትምህርተ መለኮት፣ በአርቲስቲክ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1983 ዓ.ም
19. ብርሃኑ ጉበና፣ ዓምዶ ሃይማኖት፣ በንግድ ማተሚያ ድርጅት አዲስ አበባ 1985 ዓ.ም
20. ብርሃኑ ጉበና፣ ፍጥተ ጽድቅ፣ በአርቲስቲክ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ 1986 ዓ.ም
21. ሐመር መጽሐፍት፣ በማኅበረ ቅዱሳን የመዝሙርና ሥነ ጽሑፍ ክፍል የሚዘጋጀ ትምህርታዊ መጽሔት
22. መለኮት መጽሐፍት፣ በዋናነት የሕትመትና የማስታወቂያ ድርጅት እየተዘጋጀ የሚወጣ ወርሐዊ መጽሔት
23. H.H, POPE SHENOUDA III, Comparative Theology
24. H.H POPE SHENOUDA III, Salvation in the Orthodox Concept
25. Rev. Marcos Daud, Church Sacraments 1952